

§	Betreft	Pagina	Onderwerp	Tekst	Commentaar	Tekstsuggestie
Algemeen	Algemeen	2	Algemeen		Paginnummers en een inhoudsopgave met uitgewerkte hoofdstukken en (sub)paragrafen zijn wenselijk voor dit document van 89 pagina's. Het draagt bij aan het overzicht en vergemakkelijkt de navigatie door het document.	
Algemeen	Algemeen	3	Algemeen	Deze Q&A en Good Practices vervangen de eerder gepubliceerde DNB Leidraad Wwft & Sw. Het nieuwe document richt zich enkel op de regels omtrent het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme zoals met name neergelegd in de Wwft.	Gezien de relevantie van het onderwerp zou een korte toelichting mbt het niet meenemen van de Sanctiewet in dit document goed zijn, met een verwijzing naar bronnen waar deze informatie wel te vinden is. Ook is verwijzing naar overige relevante bronnen, zoals EBA guidelines en andere leidraden nuttig om op te nemen.	
2.1	Diagram	6	Risicobeheersing en bedrijfsvoering	Abbeiding cyclus	De cyclus in deze afbeelding sluit niet geheel aan op die in de Good Practices Integriteitsrisicoanalyse (pagina 11). De fase risico-identificatie mist, terwijl deze eerder expliciet was opgenomen. Ook mist het element risk appetite, welke wel in GP4.7-4.8 is opgenomen. Additionele elementen zouden kunnen zijn: inherente risico's, beheersmaatregelen en restrisico's. Nu is een basale PDCA-cyclus weergegeven. In hoeverre biedt dit instellingen een praktisch handvat, naast de bestaande Good Practices Integriteitsrisicoanalyse? De tekst vermeldt: "Zo zullen cliënten met verhoogd risico meer aandacht moeten krijgen, terwijl bij cliënten met een geringer risico kan worden volstaan met een minder intensieve controle". Het indiceert op deze wijze 'minder intensief' dan bij een verhoogd risico kant, terwijl bedoeld is minder intensief dan bij een neutraal risico klant. Dit lijkt niet in lijn met de strekking van vereenvoudigd cliëntenonderzoek en strikter dan bedoeld door de Wwft.	Het heeft de voorkeur om de DNB publicaties te harmoniseren, door de ontbrekende elementen toe te voegen (risico-identificatie en vaststelling risk appetite). Expliciet toevoegen: 'minder intensief dan een neutraal risico klant'
2.1.1	Inleidende tekst	7	Risicoanalyse	Een solide risicoanalyse is cruciaal in het voorkomen van financieel-economische criminaliteit. De risicoanalyse brengt de belangrijkste integriteitsrisico's in kaart waaraan een instelling is blootgesteld als gevolg van haar bedrijfsvoering. Een instelling die goed inzicht heeft in haar integriteitsrisico's, zowel op het niveau van de eigen organisatie als op het niveau van de cliënt, kan haar aanpak daarop aanpassen.	Dit lijkt niet aligned te zijn met de EBA ML/TF Risk Factor Guidelines als het gaat om het risk assessment. De EBA ML/TF Risk Factor Guidelines hebben het risk assessment nader uitgewerkt in artikelen 1.2-1.15. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen: 1) group-wide assessment; 2) business-wide assessment en 3) individual assessment. Dus een risico assessment op drie verschillende niveaus. In de DNB Q&As en Good Practices Wwft lijkt een andere benadering met vier niveaus te zijn gekozen (SNRA, NRA, organisatie, klant). Naar onze mening worden uitkomsten van (S)NRA meewegen in de drie assessments beschreven door EBA. Mede ivm de bevindingen op het SIRA proces bij financiële instellingen is het van belang dat dit duidelijk wordt beschreven, bijvoorbeeld in een GP.	Harmonisatie tussen de EBA ML/TF Risk Factor Guidelines en DNB Q&A en Good Practices Wwft is gewenst. Vooral omdat financiële instellingen en autoriteiten in de EU "zich tot het uiterste inspannen om aan de richtsoenen te voldoen" (artikel 1). Een verwijzing naar deze EBA Guidelines is aan te bevelen.
2.1.1	QA2.1	7	Risicoanalyse	In onder meer het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr) is bepaald dat instellingen zorgdragen voor een systematische analyse van integriteitsrisico's.	Nuancering nodig omdat niet alle instellingen zijn onderworpen aan de verplichting uit art. 10 Bpr, bijvoorbeeld omdat zij al onderhevig zijn aan toezicht vanuit een andere EU-ldstaat.	In onder meer het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr) is bepaald dat instellingen die hieraan zijn onderworpen, zorgdragen voor een systematische analyse van integriteitsrisico's. Een SIRA is derhalve verplicht voor financiële instellingen met een vergunning van DNB.
2.1.1	QA2.1	7	Antwoord	De risicoanalyse in de Wwft richt zich op de blootstelling van een instelling aan het risico op witwassen en financieren van terrorisme, terwijl de systematische integriteitsrisicoanalyse een breder bereik heeft.	Volledigheidshalve een korte toelichting opnemen waarom de SIRA een ruimere reikwijdte heeft.	
2.1.1	QA2.2	7	Risicoanalyse	Q: Wat houdt een risicoanalyse in? A: Risico's zijn verbonden aan het bedrijf dat de instelling uitoefent. Dit betekent dat een risicoanalyse allereerst specifiek is voor de instelling en met name aandacht heeft voor de risico's die verbonden zijn aan de eigen bedrijfsvoering.	De verhouding tot EU regelgeving is beperkt in deze GP. Deze vraag dient als voorbeeld om dit te verduidelijken. In het antwoord wordt niet verwezen naar de EBA Guidelines, waar het begrip 'bedrijf' nader wordt gespecificeerd. Door de verwijzing te maken, ontstaat er niet nog een nieuwe Guideline.	Het toevoegen van voetnoten die verwijzen naar bestaande EU regelgeving, zoals de EBA Guidelines. Door de verwijzing te maken, ontstaat er niet nog een nieuwe Guideline.
2.1.1	QA2.2	7	Antwoord	Risico's mbt witwassen en financieren van terrorisme kunnen nader in kaart gebracht worden door onder meer een goede analyse te doen van de risico's in de cliëntenportefeuille en door na te gaan hoe de risico's de instelling kunnen raken en wat daarvan de (negatieve) gevolgen zouden zijn. Negatieve gevolgen betreffen bijvoorbeeld de 'besmetting' van het financiële stelsel met criminele gelden dan wel de doorvoer van gelden waardoor terroristische activiteiten gefinancierd worden.	In zijn algemeenheid is dit antwoord voor de hand liggend, maar met name de tekst over 'negatieve gevolgen' staat ver af van feedback van DNB op SIRAs. Er wordt in de praktijk een ander detailniveau gevraagd dan het antwoord suggereert.	
2.1.1	QA2.2	7	Antwoord		Ontbrekende koppeling met de risk appetite van de bank.	Onderdeel van de risicoanalyse en beheersmaatregelen is ook de risk appetite van de bank.
2.1.1	Voetnoten	8-9	Verwijzing	"Zie voor nadere guidance en handvatten de SIRA Good Practice van DNB." "Voor meer voorbeelden wordt verwezen naar de Good Practice SIRA."	Bij verwijzingen naar de 'Good Practices Integriteitsrisicoanalyse' worden verschillende benamingen gebruikt voor hetzelfde document. Mogelijk komt dit ook elders voor.	DNB Good Practices Integriteitsrisicoanalyse
2.1.3	QA2.4	9	Risicoanalyse	Er is geen specifieke termijn. Van een instelling wordt verwacht dat zij de identificatie en beoordeling van risico's actueel houdt door deze op gezette tijden en ook naar aanleiding van wijzigingen in bijvoorbeeld de dienstverlening of bedrijfsvoering herhalen.	De risicoanalyse kan op gezette tijden periodiek (bv jaarlijks) worden verricht. De vraag die de tekst van het antwoord oproept is in hoeverre de SIRA elke keer bij een signaal of incident moet worden geupdate. We nemen aan dat het een good practice is, als signalen, interne of externe ontwikkelingen altijd worden onderworpen aan een risicoanalyse. Maar dat de instelling dan niet persé het hele SIRA proces doorloopt en dat de SIRA niet per signaal, in- of externe ontwikkeling weer moet worden aangepast. De afzonderlijke risicoanalyses worden vervolgens wel weer in de periodieke SIRA meegenomen. Deze vraag wordt nu getriggerd wanneer het antwoord op QA2.4 wordt gelezen in combinatie met QA2.1 waarin staat dat het voor de hand ligt dat de risicoanalyse onderdeel is van de SIRA - als de instelling verplicht is om een SIRA op te stellen.	Verduidelijking in de tekst opnemen.
2.1.1	QA2.5	9	Risicoanalyse	Q: Wie is verantwoordelijk voor de risicoanalyse? A: De risicoanalyse ziet op de risico's die de instelling loopt en ligt ten grondslag aan een goede beheersing. De instelling is verantwoordelijk voor de naleving van de Wwft. De risicoanalyse is een belangrijk sturingsinstrument voor het bestuur waar de verdere inrichting van de beheersmaatregelen van de instelling (zie 2.1.2) mede op is gebaseerd. Daarmee is de risicoanalyse ook van belang voor de andere functies binnen de instelling.	Dit antwoord adresseert de vraag niet.	Verzoek om de verantwoordelijkheid van de 1e-lijn en Compliance nader te specificeren. Indien dit niet aan de orde is, de vraag verwijderen gezien de beperkte toegevoegde waarde.
2.1.1	QA2.5	9	Antwoord	De instelling is verantwoordelijk voor de naleving van de Wwft.	Instellingen zijn gebaat bij een duidelijker antwoord over rollen en verantwoordelijkheden tav de risicoanalyse. Aanbeveling is om aan te geven welke afdeling, of in ieder geval welke line of defense, verantwoordelijk is voor het opstellen van de risicoanalyse. Waar dit afhankelijk is van de aard en omvang van de organisatie, dan toevoegen aan het antwoord. Bij GP2.1 is opgenomen: "Iedere functie draagt vanuit de eigen rol bij aan een goede risicoanalyse". Toelichting over de rollen per functie is wenselijk.	GP opnemen waarin wordt beschreven welke van de 3 LoD verantwoordelijk is voor het opstellen van de risicoanalyse.

2.1.1	QA2.6	9	Antwoord	De risicoanalyse voorziet in een analyse van de integriteitsrisico's waar een specifieke instelling mee te maken krijgt in haar bedrijfsvoering. De risico's mbt witwassen en financieren van terrorisme die zich bij de instelling voordoen en de wijze waarop ze zich kunnen voordoen, zijn in beeld gebracht. De risicobeoordeling wordt afgestemd op de aard en omvang van de instelling. De risicoanalyse stelt de instelling in staat om passende beheersmaatregelen te nemen. Meer waar het moet, minder waar het kan.	Het antwoord sluit niet aan bij de vraag en is niet volledig. Het is een omschrijving maar geeft niet concreet aan hoe diepgaand een risico geanalyseerd moet worden.	Gezien het belang is het voorstel om een aparte QA op te nemen. Er zijn veel onduidelijkheden en discussie over de diepgang van de risicoanalyse.
2.1.1	GP2.2	9	Analyse van de klantportfolio	Een instelling voert een diepgaande analyse van de klantportfolio uit om vast te stellen wat haar blootstelling is op klantgroepen of sectoren die inherent een hoger risico meebrengen op witwassen en/of het financieren van terrorisme. De uitkomsten van deze analyse zijn input voor de	'Diepgaand' nader specificeren. Indien het een bewuste keuze is om dit niet te doen, zodat de instellingen ihkv de risicogebaseerde aanpak dit zelf kunnen invullen, dan het woord weg te halen ivm beperkte toegevoegde waarde.	Verzoek om dit nader specificeren.
2.1.1	Voetnoot 27	9	Good Practices integriteitsrisicoanalyse	Link: https://www.dnb.nl/media/2vqbu1cv/good-practices-integriteitsrisicoanalyse.pdf . Dit document zal op voorziene termijn worden herzien.	De Good Practices Integriteitsrisicoanalyse is strikter opgesteld dan deze GP. Zal in de aanstaande herziening van de Good Practices Integriteitsrisicoanalyse ook een meer risicogebaseerde benadering worden gehanteerd?	Aanbeveling om in de inleiding aan te geven dat de Good Practices Integriteitsrisicoanalyse SIRA wordt herzien.
2.1.3	Inleidende tekst	10	Beheersmaatregelen	Ze worden goedgekeurd door de personen die het dagelijks beleid van een instelling bepalen.	Niet alle beleid en procedures worden goedgekeurd door dagelijkse beleidsmakers. Het goedkeurniveau is afhankelijk van het detailniveau van het document en of de eigenaar de 1e- of 2e-lijn is. Instellingen kunnen een raamwerk opstellen om te bepalen wel niveau/comitè bepaalde documenten moet goedkeuren.	Suggestie om toepassing van art. 10 lid 4 Bpr in de voetnoot op te nemen.
2.1.2	QA2.8	10	Antwoord	De beheersmaatregelen moeten ervoor zorgen dat instellingen de risico's op witwassen en financieren van terrorisme beperken en effectief beheersen. Zij moeten, naast de risico's op witwassen en terrorismefinanciering waaraan een instelling zelf is blootgesteld, ook de voor de instelling relevante risico's die zijn geïdentificeerd in de supranationale risicobeoordeling en de nationale risicobeoordeling, adresseren.	Zij moeten, naast de risico's op witwassen en terrorismefinanciering waaraan een instelling zelf is blootgesteld, ook de voor de instelling relevante risico's die zijn geïdentificeerd in de (S)NRA adresseren.	Wordt met blootstelling bedoeld de risico's die de instelling zelf heeft geïdentificeerd waaraan zij is blootgesteld? Het lijkt anders alsof de instelling niet wordt blootgesteld aan de relevante risico's die in de (S)NRA's zijn opgenomen.
2.1.2	QA2.10	11	Screening	Q: Moeten medewerkers worden gescreend? A: Ja. Instellingen dragen er zorg voor dat medewerkers, voor zover relevant voor de uitoefening van hun taken en rekeninghoudend met de risico's, aard en omvang van de instelling, worden doorgezicht. De FATF geeft in haar aanbevelingen aan dat een instelling adequate 'screening procedures' dient te hebben om zich te verzekeren van hoge standaarden bij het aanstellen van (nieuwe) werknemers. Deze procedures dienen afgestemd te zijn op de risico's, aard en omvang van de instelling en de taken van de werknemer. De screeningsautoriteit Justis biedt op haar website	QA 2.9-2.10 gaan specifiek over opleiding en screening van personeel en niet over het algemene kader. In de Wwft komt dit onderwerp pas in art. 35 aan bod en niet in art. 2b-2e - hoewel het daar wel indirect uit voortvloeit. De plek voor deze vragen lijkt hierdoor niet logisch.	Deze QA verplaatst naar een later of nieuw (sub)hoofdstuk.
2.1.2	GP2.3	11	Opleiding & training	• CDD-analisten leren het cliëntenonderzoek goed en volledig uit te voeren en zogenoemde 'red flags' tijdig te signaleren. • De compliancefunctie volgt aanvullende opleidingen om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen inzake witwas- en terrorismefinancieringsrisico's en inzake wet- en regelgeving. • De dagelijks beleidsbepalers krijgen opleidingen om hun (eind)verantwoordelijkheid te kunnen dragen. • Het personeel dat cliënten werft en producten verkoopt, wordt op de hoogte gebracht van de bepalingen uit de Wwft door middel van trainingen zodat zij die ook meenemen in de uitvoering van	Hier lijkt een belangrijke groep 1e-lijn medewerkers niet te worden genoemd, namelijk het midden en lager management, senior en expertise rollen. Ook zij zouden aanvullende opleidingen moeten volgen om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen inzake witwas- en terrorismefinancieringsrisico's, wet- en regelgeving. Die kennis en expertise moet aanwezig zijn bij medewerkers in de operatie die besluiten nemen. Dit geldt ook voor het relatiemanagement (oa private bankers).	Twee bullets toevoegen aan GP2.3: Senior, expertise, leidinggevende en managementfuncties binnen de 1e-lijn volgen aanvullende opleidingen om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen inzake witwas- en terrorismefinancieringsrisico's en wet- en regelgeving. De inhoud, diepgang en frequentie van de opleidingen zijn afhankelijk van de functie die de medewerker bekleedt.
2.1.3	Inleidende tekst	12	Toetsen beheersmaatregelen en controleren naleving	Indien een instelling daarover beschikt controleert de compliancefunctie de naleving van wettelijke regels en interne regels die de instelling zelf heeft opgesteld. (Voetnoot 42: art. 2d lid 3 Wwft)	Hier lijkt de tekst de monitoringrol van Compliance te beschrijven, ipv de rol bij toetsingen.	Graag verduidelijken dat dit de monitoringtaak van Compliance betreft en niet de rol bij toetsing.
2.1.3	QA2.11	12	Systematische toetsing	Q: Wat is systematische toetsing? A: Een instelling toetst met regelmaat ('systematisch') de beheersmaatregelen.	'Regelmaat' nader specificeren. Indien het een bewuste keuze is om dit niet te doen, zodat de instellingen ihkv de risicogebaseerde aanpak dit zelf kunnen invullen, dan het woord weg te halen ivm beperkte toegevoegde waarde.	Verzoek om dit nader specificeren.
2.1.3	QA2.12	12	Vraag	Welke controles en toetsingen voert de compliancefunctie uit?	Lay-out: witrregel die niet bij andere QAs's wordt gebruikt.	
2.1.3	QA2.13	13	Antwoord	Dat hangt ervan af. Voor zover passend bij de aard en omvang van de instelling, beschikt een instelling over een onafhankelijke en effectieve compliancefunctie.	De vraag is of elke instelling verplicht is te voorzien in de invulling van een onafhankelijke compliancefunctie. Wanneer naar het antwoord wordt gekeken is het antwoord op de vraag 'nee' ipv 'dat hangt ervan af'.	Nee. Voor zover passend bij de aard en omvang van de instelling, beschikt een instelling over een onafhankelijke en effectieve compliancefunctie. Echter, voor een instelling van beperkte omvang kan het onevenredig en daarmee niet passend zijn om een onafhankelijke compliancefunctie in te richten. De omvang van de instelling, alsmede het type instelling, speelt een belangrijke rol bij de naleving van deze verplichting.
2.1.3	QA2.13	13	Uitbesteding compliancefunctie	Echter, bij kleinere instellingen kan het onevenredig zijn om de onafhankelijkheid van de compliancefunctie op deze wijze vorm te geven. Uiteindelijk ziet het bestuur van de instelling toe op de naleving van de Wwft. Een instelling kan ervoor kiezen om de compliancefunctie (geheel of gedeeltelijk) uit te besteden.	Kan het melden van ongebruikelijk transacties bij de FIU worden uitbesteed?	Suggestie om een GP toe te voegen. Het melden van een ongebruikelijke transactie en het verstrekken van informatie maken deel uit van de taken van de compliancefunctie. Deze compliancefunctie kan geheel of gedeeltelijk worden uitbesteed. Dit omvat de mogelijkheid om taken die bij wet zijn toegewezen aan de compliancefunctie uit te besteden, inclusief de taak om ongebruikelijke transacties bij de FIU te melden. Het beoordelen van een transactie als ongebruikelijk is doorgaans de verantwoordelijkheid van de 1e-lijn, met input of sturing van de compliancefunctie.
2.1.3	QA2.13	13	Compliancefunctie		Harmonisatie met de EBA Guidelines Role of AML/CFT Compliance Officers kan scherper. Deze EBA Guidelines schrijven een aantal verplichtingen voor, bv wanneer de compliance officer geraadpleegd dient te worden (art. 43). Deze lijken te ontbreken in de GP en zouden juist als voorbeeld opgenomen kunnen worden.	Harmonisatie tussen de EBA Guidelines Rol of the Compliance Officer en DNB Q&A en Good Practices Wwft is gewenst. Vooral omdat financiële instellingen en autoriteiten in de EU "zich tot het uiterste inspannen om aan de richtsnoeren te voldoen" (artikel 1). Een verwijzing naar deze EBA Guidelines is aan te bevelen.
2.1.3	GP2.7	15	Bijstellen	De compliancefunctie van een instelling heeft vastgesteld dat beleid, procedures en maatregelen binnen een afdeling onvoldoende worden nageleefd.	Deze GP lijkt de monitoringstaak van de compliancefunctie te omschrijven. Door dit als enige voorbeeld op te nemen lijkt het alsof de 1e-lijn geen toetsen uitvoert en als gevolg daarvan zelf beheersmaatregelen bijstelt. Terwijl dat juist die ideale situatie zou zijn.	GP toevoegen waarin wordt aangegeven dat de 1e-lijn obv resultaten van eigen toetsingen beheersmaatregelen bijstelt.
2.2	Algemeen	15	Uitbesteding		Het blijft onduidelijk of het centraliseren van CDD binnen het groepsconcern wel of niet beschouwd dient te worden als uitbesteding. Standpunt van de Europese Commissie (zie AMLR) is dat het bestrijden van FEC risico's effectiever en efficiënter is als het groepsconcern deze activiteiten mag centraliseren binnen het eigen concern. Dit zou gezien moeten worden als GP.	Het centraliseren van CDD binnen het eigen groepsconcern is gestaand. Opnemen als GP.
2.2	Algemeen	15	Uitbesteding		In hoeverre is het toegestaan om voorbereidende werkzaamheden voor monitoring uit te besteden?	
2.2	Algemeen	15	Uitbesteding		Is het mogelijk om gebruik te maken van leveranciers voor het verzamelen van informatie en documentatie (bv analyse van bron van middelen)?	
2.2	QA2.16	16	Antwoord	Als een instelling al cliëntenonderzoek heeft verricht naar een cliënt en vervolgens deze cliënt introduceert bij een andere instelling, dan regelt art. 5 lid 1 Wwft onder welke voorwaarden de accepterende instelling op het cliëntenonderzoek van de introducerende instelling mag vertrouwen. Dat is een andere situatie dan het uitbesteden van het cliëntenonderzoek conform art. 10 Wwft. In die laatste situatie besteedt de instelling (een deel van) het bedrijfsproces uit aan een derde partij, die dat proces namens de instelling uitvoert. Bij de introductie van een cliënt op basis van art. 5 Wwft kan een instelling gebruikmaken van het onderzoek dat is uitgevoerd door een instelling die ook zelfstandig een verplichting heeft onder de Wwft om cliëntenonderzoek uit te voeren.	Graag meer duidelijkheid tav het klantonderzoek bij een geïntroduceerde klant. Ziet dit alleen op identificatie en verificatie of ook op andere onderdelen van het klantonderzoek?	
2.2	QA2.16	16	Antwoord	Bij de introductie van een cliënt op basis van art. 5 Wwft kan een instelling gebruikmaken van het onderzoek dat is uitgevoerd door een instelling die ook zelfstandig een verplichting heeft onder de Wwft om cliëntenonderzoek uit te voeren.	Vermelden dat eventuele fouten en nalatigheden in het uitgevoerde klantonderzoek door een instelling, waarvan een andere instelling ihkv het introducerend cliëntenonderzoek gebruikmaakt, niet voor rekening en risico komen van die andere instelling.	

2.2	QA2.17	16	Uitbesteding	De instelling mag de voortdurende controle op de zakelijke relatie en transacties niet uitbesteden. De instelling dient zelf de zakelijke relatie te monitoren.	Het is onduidelijk of het verbod alleen ziet op het uitbesteden van het monitoren van de relatie (oa doorlopend monitoren van transacties en identificeren van wijzigingen in het risicoprofiel van de klant), of dat het ook verboden is om CDD-werkzaamheden uit te besteden bij reviews als gevolg van deze monitoring (bv opvragen en verwerken van documenten voor event-driven en periodieke reviews), waarbij de instelling eindverantwoordelijk blijft. Dit werd in de vorige DNB Leidraad Wwft en Sw geïmpliceerd in voetnoot 34 (pagina 32). Dit lijkt nu weggehaald en niet meer voor te komen. Artikel 10 lid 1 Wwft regelt een expliciete grondslag voor uitbesteding van alle andere standaard CDD-werkzaamheden dan die genoemd in art. 3 lid 2, onderdeel d Wwft, maar bevat geen verbodsbepaling tav werkzaamheden genoemd in art. 3 lid 2 onderdeel 2 Wwft. Expliciet is bepaald dat uitbesteding van de CDD-werkzaamheden, als genoemd in art. 3 lid 2 onderdelen a, b, c, e en f Wwft, legitiem is (mits voldaan aan de reguliere uitbestedingsvereisten, waaronder die van artikel 10 lid 2 Wwft indien sprake is van een structureel karakter). Echter, dit maakt niet dat de a-contrairedering perse opgaat, dat uitbesteding van CDD-werkzaamheid, genoemd in artikel 3 lid 2 onderdeel Wwft, dus niet legitiem is en dat hier een verbod op is en deze activiteiten nooit kunnen worden uitbesteed conform wet-en regelgeving, art. 3 lid 2 Wwft: "een voortdurende controle op de zakelijke relatie en tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties uit te oefenen, teneinde te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel, met zo nodig een onderzoek naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden".	Dit zou verhelderd kunnen worden in de tekst en nuance aanbrengen tav de wording 'mag niet'. De tekst uit de huidige leidraad zou hier kunnen worden opgenomen: 'Voor instellingen die onder de Wft vallen en waarbij de uitvoerende partij behoort tot dezelfde groep, kan deze voortdurende controle door deze partij binnen de groep worden uitgevoerd.'
2.2	QA.2.17	16	Antwoord	De instelling mag de voortdurende controle op de zakelijke relatie en transacties niet uitbesteden. De instelling dient zelf de zakelijke relatie te monitoren.	Uitbesteden van de voortdurende controle op de zakelijke relatie mag wel binnen de groep (zie DNB Leidraad 2020, pagina 54). Verzoek om dit duidelijk opnemen in deze QA. Art. 3, lid 2, onderdeel Wwft wordt namelijk niet genoemd in artikel 10, lid 1, Wwft. Voor instellingen die onder de Wft vallen en waarbij de uitvoerende partij behoort tot dezelfde groep, kan de voortdurende controle door deze partij binnen de groep worden uitgevoerd.	
2.2	QA.2.17	16	Antwoord	De instelling mag de voortdurende controle op de zakelijke relatie en transacties niet uitbesteden. De instelling dient zelf de zakelijke relatie te monitoren.	Verduidelijken dat voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de voortdurende controle wel uitbesteed kunnen worden, zolang de uiteindelijke beoordeling door de instelling gebeurd. Bv als ihkv de voortdurende controle onderzoek moet worden verricht naar wijzigingen tav de UBO, dan kan het vergaren van relevante wijzigingen uitbesteed worden, zolang de uiteindelijke beoordeling van de UBO-gegevens door de instelling plaatsvindt. Dit sluit aan, en verduidelijkt, de tekst in paragraaf 2.2: "Het uiteindelijke besluit (...) gelegd". Bron vermelden: EBA Guidelines Outsourcing, DNB Good Practices beheersing risico's bij uitbesteding, Bpr	
2.2	QA2.18	16	Antwoord	Als de instelling overgaat tot het uitbesteden van het cliëntenonderzoek aan een derde partij maakt de instelling een zichtbare risicoafweging. Deze ziet onder meer op de deskundigheid van deze derde partij en op hoe deze derde partij in de praktijk de Wwft voor de uitbestedende partij uitvoert. Verder is het van belang dat de instelling niet alleen vastlegt dat de derde partij die (delen van) het cliëntenonderzoek voor de instelling uitvoert, voldoet aan de Wwft en waar nodig aan het beleid van de instelling, maar ook dat de instelling dit periodiek controleert en vaststelt.		
2.2	GP2.10	17	Beoordeling uitvoering uitbesteding	Processen, systemen en lijsten worden periodiek getest	Wat wordt hier bedoeld met lijsten?	
2.2	GP2.11	17	Delen vertrouwelijke gegevens		Nuttig om toe te voegen dat wanneer persoonsgegevens ihkv uitbesteding worden gedeeld, ook rekeninggehouden moet worden met de AVG. In deze gevallen moet in ieder geval een verwerkersovereenkomst zoals bedoeld in art. 28 AVG worden getekend.	
2.3	QA 2.20	18	Antwoord	Ja. De Wwft vereist dat een instelling beschikt over adequate voorzieningen, die passend zijn bij de aard en omvang van de instelling en die het haar medewerkers mogelijk maken om een overtreding van de Wwft intern en op anonieme wijze te melden via een specifiek, onafhankelijk kanaal. Instellingen moeten daarnaast altijd, ongeacht het aantal personen dat bij hen werkzaam is zijn, voldoen aan de vereisten van de Wet bescherming klokkenluiders stelt aan een interne	Het begin van de beantwoording van deze vraag (ja) lijkt niet te kloppen. Het is geen gesloten vraag en er wordt alleen gesproken over voorzieningen die passend zijn bij de aard en omvang van de instelling. Je zou in het antwoord een hoeveelheid verwachten. Taalkundig: 'aantal' is enkelvoud.	
2.3	QA2.22	18	Meldpunt misstanden		Wellicht handig om in de vraagstelling te nuanceren dat het om een meldpunt misstanden gaat.	Heeft DNB een meldpunt voor misstanden?
2.3	QA2.24	19	Klokkenluiders		Toelichting relevantie klokkenluiders in de context van de Wwft.	
2.4	Inleidende tekst	19	WTR2	Het betalingsverkeer kan misbruikt worden voor het financieren van terrorisme en het witwassen van geld. De WTR2 bevat bepalingen om informatie vast te leggen over geldovermakingen en heeft als doel om inzicht te krijgen in de herkomst en bestemming van gelden. Aangewezen instellingen zijn verplicht om specifieke informatie aan elkaar door te geven over de verzender en de begunstigde in de keten van geldovermakingen. Deze informatie is van groot belang om terrorismefinanciering en witwassen te kunnen detecteren.	Suggestie om de paragraaf over de WTR2 (spoedig: TFR) in context te plaatsen tov de Wwft en EU AML Package en nader uit te werken. Dit kan in de vorm van een QA. Bv een instelling die een MTO als klant bedient met een rekening-courant - is er dan sprake van een intermediary relatie ten aanzien van WTR2?	
2.4	QA2.26	20	WTR2		Relevantie van dit onderwerp toelichten. Hoe helpt dit instellingen bij een risicogebaseerde en effectieve uitvoering van de Wwft? Meer uitleg tav registreren en doorgeven, om te voorkomen dat interpretatie zich beperkt tot vastleggen.	
2.4	QA2.28	20	Antwoord	De WTR2 is van toepassing op geldovermakingen binnen de EU, ongeacht de valuta.	Het antwoord is niet correct. Als de originator van buiten de EU komt maar de ontvanger is binnen de EU, dan moet de ontvangende bank de vereisten van de WTR toepassen. De WTR refereert naar waar de instelling zijn gevestigd (i.e. binnen de EU), maar niet naar waar het geld vandaan komt. Als volgt: "This Regulation shall apply to transfers of funds, in any currency, which are sent or received by a payment service provider or an intermediary payment service provider established in the Union." Focus van de WTR is primair op transacties tussen EU en derde landen, omdat transacties binnen de EU uitgesloten zijn van het leveren van volledige informatie zoals in art. 5 of de WTR genoemd. Zie https://www.dnb.nl/voor-de-sector/open-boek-toezicht/thema-s/toezicht-op-financieel-economische-criminaliteit-integriteit/toezicht/wire-transfer-regulation-2-wtr2 .	
2.4	QA2.30	21	Antwoord	De WTR2 wordt vervangen door de TFR. Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1781/2006.	In de voetnoot is een referentie naar het voorstel opgenomen, maar de TFR werd aangenomen op 31 mei 2023 en is van kracht vanaf 30 december 2024.	
2.5	Inleidende tekst	21	Bescherming persoonsgegevens	De bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens is een grondrecht. Persoonsgegevens, die zijn verzameld op grond van de Wwft, worden door een instelling verwerkt met het oog op het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme en worden niet verder verwerkt voor commerciële doeleinden of andere doeleinden die niet verenigbaar zijn met dat doel.	Zie de tekstsuggestie.	De bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens is een grondrecht. Dit grondrecht is echter niet onbegrensd en moet worden beschouwd in relatie tot zijn sociale functie. (verwijzing naar: paragraaf 112 van ECLI:EU:C:2022:491, zie ook advies 1/15 (PNR-Overeenkomst EU-Canada) van 26 juli 2017, EU:C:2017:592, punt 136 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en arrest van 6 oktober 2020, Privacy International, C 623/17, EU:C:2020:790, punt 63 en aldaar aangehaalde rechtspraak. Ook geciteerd in de uitspraak ECLI:EU:C:2022:912 punt 45). Persoonsgegevens, die zijn verzameld op grond van de Wwft, worden door een instelling verwerkt met het oog op het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme. Dit wordt beschouwd als een doelstelling van algemeen belang die de verwerking van persoonsgegevens rechtvaardigt (verwijzing naar: Paragraaf 59 van de uitspraak ECLI:EU:C:2022:912.). Wel moet deze verwerking plaatsvinden binnen de grenzen van het bepaalde in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en AVG. De Wwft stelt bijvoorbeeld dat gegevens die worden verwerkt om te voldoen aan de Wwft en worden niet verder mogen worden verwerkt voor commerciële doeleinden of andere doeleinden die niet verenigbaar zijn met dat doel.

2.5	QA2.31	21	Vraag	Rechtvaardigt de wettelijke grondslag in de Wwft elke vorm van gegevensverwerking door instellingen als dat het doel van het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme dient?	Zie de tekstsuggestie.	Biedt de Wwft een grondslag voor gegevensverwerking door instellingen?
2.5	QA2.31	21	Antwoord	Nee, het hebben van een wettelijke grondslag rechtvaardigt niet elke vorm van gegevensverwerking. Het is van belang dat financiële instellingen de overige vereisten en beginselen van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in acht (blijven) nemen. ⁷² De gegevensverwerking behoort noodzakelijk te zijn en de belangen van de betrokkenen behoren afgewogen te worden tegen het belang van de verwerkingsverantwoordelijke. Belangrijke principes zijn proportionaliteit en subsidiariteit. De inbreuk op het recht op privacy moet in verhouding staan tot het doel (proportionaliteit). Daarnaast moet er geen andere manier zijn waarop het doel bereikt kan worden waarvoor de gegevens worden verwerkt die minder nadelig is voor de betrokkenen (subsidiariteit). De gegevensverwerking is onrechtmatig als niet wordt voldaan aan deze beginselen en andere vereisten uit de AVG.	Zie de tekstsuggestie.	Ja, deze wet legt verplichtingen op de instellingen die niet kunnen worden nageleefd zonder het opragen en de nadere verwerking van persoonsgegevens. Het is echter van belang dat financiële instellingen de overige vereisten en beginselen van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in acht (blijven) nemen. Belangrijke principes zijn proportionaliteit en subsidiariteit. De inbreuk op het recht op privacy moet in verhouding staan tot het doel (proportionaliteit). Daarnaast moet er geen andere manier zijn waarop het doel bereikt kan worden waarvoor de gegevens worden verwerkt die minder nadelig is voor de betrokkenen (subsidiariteit). De gegevensverwerking is onrechtmatig als niet wordt voldaan aan deze beginselen en andere vereisten uit de AVG.
2.5	QA2.32	21	Antwoord	Ja. Een instelling informeert de cliënt over de verplichtingen uit de Wwft en de daarmee samenhangende verwerking van persoonsgegevens. ⁷³ Dit omvat onder meer het informeren van cliënten over het doel van de verwerking van de gegevens en de wettelijke bewaartijd die geldt ten aanzien van deze gegevens.	Zie de tekstsuggestie.	Een instelling informeert de cliënt over de verplichtingen uit de Wwft en de daarmee samenhangende verwerking van persoonsgegevens. Dit omvat onder meer het informeren van cliënten over het doel van de verwerking van de gegevens en hoe ze de rechten die de AVG aan hen toekent kunnen uitoefenen. Instellingen verstrekken deze informatie via hun privacy verklaringen.
2.5	QA2.32	22	Antwoord	Een belangrijke kanttekening is dat een instelling de cliënt niet mag informeren over meldingen gedaan aan de FIU-NL of dat zij bezig zijn met het onderzoeken en bepalen of een melding gedaan moet worden.	Hier wordt wel verwezen naar het tipping off verbod van art. 23 Wwft. Maar er behoren onder deze kop misschien meer verplichte geheimhoudingen vermeld te worden, zoals ovg 126 bb WvSV en op basis van het voorschrift Fiscus banken. Verder wordt art. 23a Wwft (verplichte intra-groepmelding) niet genoemd.	
H2:H3	2.1 3-3.1	6, 23, 25		Pagina 6: 'De intensiteit van de maatregelen ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme dient waar mogelijk te worden afgestemd op de concrete risico's.' Pagina 23: 'Instellingen mogen het cliëntenonderzoek in belangrijke mate risicogebaseerd invullen.' Pagina 25: 'Het onderzoek is afhankelijk van de cliënt en de risico's die de instelling ziet en wordt hier aantoonbaar op afgestemd.'	Deze verschillende passages geven enigszins gemengde signalen af tav de vraag in hoeverre het klantonderzoek nu wel/niet op risicogebaseerde wijze uitgevoerd dient te worden. Pagina 6 zegt 'waar mogelijk', pagina 23 zegt 'in belangrijke mate' en pagina 25 veronderstelt dat dit altijd moet. Dit kan geïnformeerd worden.	
3	Diagram	24	Clëntenonderzoek	Blokje 'hoger risico - N' gaat door in 'PEP, HRTC'.	Vanuit blokje 'hoger risico' via 'verscherpt cliëntenonderzoek' door naar 'PEP, HRTC', maar andere red flags worden niet genoemd. Daardoor zouden PEP en HRTC de enige kunnen lijken.	Benoemen van indicatoren voor verscherpt klantonderzoek.
3	Diagram	24	Clëntenonderzoek		Betekent dit schema dat als het risico laag is er altijd vereenvoudigd cliëntenonderzoek plaats mag vinden?	
3	Diagram	24	Clëntenonderzoek		In de beslissboom ontbreekt het praktische startpunt waarin vastgesteld dient te worden of er klantonderzoek uitgevoerd moet worden (Wwft art. 3 lid 5).	
3	Diagram	24	Clëntenonderzoek	Binnen risicotolerantie - N' leidt naar weigeren cliënt art. 5 lid 1'	Hoe houdt dit zich dit met de EBA Guidelines en bepaalde regels voor verplichtingen tav aanbieden van Europese rekeningen? Er zijn juridische nuances op dit punt.	
3	Diagram	24	Clëntenonderzoek		Het stroomschema kan op de volgende punten worden verduidelijkt: a) betekenis van de twee lege groene rechthoeken; b) onderscheid groene en grijze vierkanten; c) betekenis kleine blauwe vierkanten; d) toelichting op de stappen en verwijzing naar toepasselijke paragrafen in het document.	
3.1	Algemeen	25	Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie		a) Klopt het dat voor het begrip zakelijke relatie wij terug gaan naar de wettelijke definitie ipv de ruimere definitie in de vorige DNB Leidraad? b) Nuttig om een GP op te nemen met wat wel (inactieve rekening met saldo) en niet (fee/geldstromen die los staan van financiële producten) wordt beschouwd een zakelijke relatie.	
3.1	Inleidende tekst	25	Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie	Het onderzoek is afhankelijk van de cliënt en de risico's die de instelling ziet en wordt hier aantoonbaar op afgestemd. ⁷⁴ (voetnoot: art. 3 lid 8 Wwft).	Deze formulering toelichten Met een GP om te verduidelijken hoe ver de onderzoeksplicht gaat.	
3.1	Inleidende tekst	25	Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie	Bij het aangaan van een zakelijke relatie. Dat is een zakelijke, professionele, of commerciële relatie tussen een instelling en een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap, die verband houdt met de professionele activiteiten van die instelling en waarvan op het tijdstip dat het contact wordt gelegd, wordt aangenomen dat deze enige tijd zal duren. ⁷⁶ (voetnoot: art. 1 lid 1 Wwft)	Hier wordt voor het eerst over zakelijke relatie gesproken. Het is nu beperkt tot de definitie in de Wwft. Hoe zit het met andere partijen die niet de traditionele producten van een bank afnemen. Spreken we ook van een Wwft zakelijke relatie bij relaties met partijen als leveranciers, tussenpartijen, franchiseemers etc.?	Suggestie om de definitie van een klant en het aangaan van een zakelijke relatie verder toe te lichten. Daarnaast ter verduidelijking GP opnemen van gevallen wanneer er geen zakelijke relatie wordt aangegaan.
3.1	Inleidende tekst	25	Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie	Bij het aangaan van een zakelijke relatie. Dat is een zakelijke, professionele, of commerciële relatie tussen een instelling en een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap, die verband houdt met de professionele activiteiten van die instelling en waarvan op het tijdstip dat het contact wordt gelegd, wordt aangenomen dat deze enige tijd zal duren.	In sommige situaties is er sprake van een grijs gebied tav van een zakelijke relatie, bv omdat er geen sprake is van een contractuele relatie met de instelling. In deze gevallen is het onduidelijk of CDD verplicht is op grond van de Wwft. Voorbeelden: a) een klant wordt aangebracht door een (bij)kantoor van de instelling in Nederland, maar de producten (bv rekening of krediet) worden geboekt in een ander land binnen de groep van de instelling; bij het kantoor in Nederland worden geen producten geboekt; b) interne relaties binnen de groep van de instelling, bv interne of intragroep-rekeningen die worden aangehouden voor treasury-activiteiten.	Verduidelijken met aanvullende QA.
3.1	Inleidende tekst	25	Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie	In beginsel vindt het cliëntenonderzoek plaats vóórdat de instelling een zakelijke relatie aangaat of een incidentele transactie uitvoert.	Zou moeten beschrijven dat in beginsel een instelling de zakelijke relatie pas mag aangaan wanneer zij het volledige klantonderzoek heeft uitgevoerd, het onderzoek heeft geleid tot het beoogde resultaat en de instelling ook over alle identificatie-, verificatie- en overige gegevens beschikt.	
3.1	GP3.1	25	Zakelijke relatie	Waar er geen sprake is van een zakelijke relatie: bij een incidentele transactie verricht ten behoeve van de cliënt van ten minste EUR 15.000, of twee of meer transacties waartussen een verband bestaat met een gezamenlijke waarde van ten minste EUR 15.000.	Kamerstukken II 2007-2008, 31 238, nr. 3, p. 12 leiden niet tot de voorgestelde conclusie dat elke geldtransfer moet leiden tot een zakelijke relatie. Slechts de conclusie dat geldtransactiekantoren, vanwege de hoge kwetsbaarheid van de dienstverlening, gehouden worden tot het identificeren van klanten bij elke transactie (dwz geldtransacties inzake art. 1 onderdeel c onder 1°, 3° en 4° van de Wet inzake de geldtransactiekantoren. De voetnoot suggereert dat er altijd een zakelijke relatie wordt verondersteld, dit itt art. 3 lid 5 sub g Wwft, welke uitgaat van een geldtransfer van tenminste €1000 (om met WTR2/TFTR).	
3.1	GP3.1	25	Aantoonbaar afstemmen van cliëntenonderzoek in de praktijk	De compliancefunctie controleert vervolgens of het cliëntenonderzoek aantoonbaar is afgestemd op de risicovoeligheid voor witwassen of financieren van terrorisme van het type cliënt, de zakelijke relatie, het product of de transactie.	Deze GP lijkt te beschrijven dat de compliancefunctie ieder klantonderzoek controleert. Een 100% kwaliteitscontrole is niet nodig of wenselijk.	Voor de compliancefunctie 'monitoren' ipv controleren' gebruiken en toevoegen dat de compliancefunctor de kwaliteit van het klantonderzoek risicogebaseerd en periodiek monitort.
3.1	GP3.1	25	Aantoonbaar afstemmen van cliëntenonderzoek in de praktijk		GP3.1 is gericht op de vraag hoe een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd en niet in welke situaties. Daarmee past deze GP beter bij de inleiding op pagina 23 en is hier minder relevant.	
3.2	Inleidende tekst	25	Geïntroduceerde cliënt	Een instelling hoeft niet zelf het cliëntenonderzoek te verrichten, maar kan ook afgaan op het cliëntenonderzoek dat is gedaan door een andere Wwft-plichtige instelling (de introducerende partij).	De tekst lijkt misleidend doordat er impliciet wordt verondersteld dat een instelling geen klantonderzoek hoeft te verrichten indien men gebruikmaakt van een introducerende Wwft-plichtige instelling. Hier zou verduidelijkt kunnen worden dat de instelling niet zelf het volledige klantonderzoek	Een instelling hoeft niet zelf het volledige cliëntenonderzoek te verrichten, maar kan ook gebruikmaken van het cliëntenonderzoek dat is gedaan door een andere Wwft-plichtige instelling (de introducerende partij).
3.2	QA3.1	26	Vraag	Is het voor de accepterende instelling voldoende om een bevestiging te hebben van de introducerende instelling?	Verduidelijken wat met bevestiging wordt bedoeld. Wat wordt bevestiging?	
3.2	QA3.1	26	Antwoord	Nee, een accepterende instelling moet bij introductie beschikken over de gegevens die zijn gebruikt bij het cliëntenonderzoek door de introducerende instelling. Daarnaast moet de accepterende instelling beschikken over de onderliggende documentatie.	De accepterende instelling moet bij introductie beschikken over de klantgegevens die gebruikt zijn bij het klantonderzoek door de introducerende instelling, het is gezins mogelijk om alle gegevens, inclusief interne maatregelen en procedures, obv de diepgang van het klantonderzoek mede is gebaseerd, te verstrekken aan de accepterende instelling. Graag aangeven om welke gegevens het gaat. Het antwoord suggereert dat het hele CDD-dossier moet worden gekopieerd van de introducerende instelling naar de andere instelling. Indien bedoeld is om aan te geven dat een bevestiging en ook	

3.2	QA3.4	26	Vraag	Moet de eigen cliënt op het moment dat hij wordt geïntroduceerd bij een andere instelling toestemming geven voor het verstrekken van zijn persoonsgegevens aan deze andere instelling?		Moet de eigen cliënt op het moment dat hij wordt geïntroduceerd bij een andere instelling instemmen met deze introductie? Mag de introducerende partij de persoonsgegevens van de klant verstrekken aan deze andere instelling?
3.2	QA3.4	26	Antwoord	Ja, in lijn met art. 6 Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) dient toestemming gevraagd te worden aan de cliënt. Hoewel de zogenoemde 'doelbinding' in feite is geregeld in art. 34a Wwft, gaat de informatie nu naar een andere verwerker.	Valt hieruit af te leiden dat er geen bezwaren zijn vanuit AVG-perspectief voor het delen van bv UBO informatie tussen de introducerende en accepterende instelling? Is hier altijd expliciete klanttoestemming voor nodig? Let op: een andere bank is geen 'verwerker' maar een 'verwerkingsverantwoordelijke'. Daarnaast goed om nuance aan te brengen voor introducties binnen en buiten de groep van een instelling.	A: Ja. De klant bepaalt of hij geïntroduceerd wil worden bij een andere bedrijf buiten het concern van de instelling waarvan hij klant is. De klant moet daarvoor instemmen. Bij de introductie is het noodzakelijk dat bepaalde persoonsgegevens worden gedeeld. Aan de principes van dataminimalisatie en transparantie van de AVG moet worden voldaan. De verkrijgende partij verwerkt de persoonsgegevens van de geïntroduceerde om, oa een contractuele relatie aan te gaan en te kunnen voldoen aan de vereisten van het Wwft-klantonderzoek.
3.2	GP3.3	27	Controle procedures en maatregelen introducerende instelling	Een instelling gaat op risicogebaseerde wijze na of de introducerende instellingen adequate maatregelen hebben om uitvoering te geven aan het cliëntonderzoek. Zo vraagt de instelling bij instellingen die per jaar gemiddeld meer dan 50 cliënten introduceren jaarlijks de Wwftprocedures op ter beoordeling. Bij instellingen die per jaar gemiddeld meer dan 100 cliënten introduceren wordt daarbij ook een accountantsverklaring opgevraagd over de werking van de Wwft-procedures. Bij andere instellingen gaat de instelling steekproefsgewijs de werking van het cliëntonderzoek na.	Eerste zin stelt dat het risicogebaseerd kan plaatsvinden, maar vervolgens wordt een rule-based benadering gehanteerd.	Een risicogebaseerde invulling zou bv kunnen uitgaan van bestaande ervaringen met een instelling, eventuele incidenten, kwaliteit van de Wwft-procedures obv eerdere beoordelingen en/of interne audit rapporten.
3.2	GP3.3	27	Controle procedures en maatregelen introducerende instelling		Indien een instelling altijd zelf een volledig klantonderzoek doet bij een geïntroduceerde klant, moet de instelling dan ook nog bij de introducerende instelling Wwft-procedures en accountantsverklaring opvragen en steekproefsgewijs de uitvoering van het klantonderzoek beoordelen?	
3.3	Inleidende tekst	27	Vereenvoudigd cliëntonderzoek	De Wwft kent een risicogebaseerde benadering. Op basis van deze benadering kan uit een risicobeoordeling ook volgen dat een instelling kan volstaan met een vereenvoudigd cliëntonderzoek. Dat is het geval indien uit de risicobeoordeling volgt dat een zakelijke relatie of transactie naar zijn aard een laag risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt. Een instelling kan bij een vereenvoudigd cliëntonderzoek volstaan met het treffen van vereenvoudigde cliëntonderzoeksmatregelen. Een instelling zal in het geval van cliënten waarbij vereenvoudigd cliëntonderzoek is toegepast in ieder geval over voldoende gegevens moeten beschikken om vast te stellen dat bij de cliënt kan worden volstaan met vereenvoudigd cliëntonderzoek en om aan de verplichting tot het melden van ongebruikelijke transacties te voldoen.	Zoals het document zelf reeds noemt, specificeert de wet niet wat een vereenvoudigd klantonderzoek inhoudt en geeft aan dat de intensiteit van het klantonderzoek kan worden afgestemd op het (lage) risico.	GP opnemen waarin wordt aangegeven in welke situatie gevallen vereenvoudigd klantonderzoek passend is en hoe dat er inhoudelijk uit zou kunnen zien.
3.3	QA3.5	27	Antwoord	De wet specificeert niet wat een vereenvoudigd cliëntonderzoek inhoudt. De intensiteit van het cliëntonderzoek kan afgestemd worden op het (lage) risico. Ook bij een vereenvoudigd cliëntonderzoek moet worden voldaan aan art. 33 lid 2 Wwft. Ook moet een instelling kunnen voldoen aan de meldplicht van art. 16 Wwft	a) Het blijft onduidelijk waar de vereenvoudiging zit mbt laag risico klanten en wat een GP is. Deze GP3.5 gaat over een verlaging van de frequentie. Graag een voorbeeld toevoegen van minder diepgang (minder bronnen of informatie uitvragen). b) Verwijzing naar de SDD-maatregelen uit de EBA ML/TF Risk Factor Guidelines met meer detail over de inrichting van SDD. c) Suggestie om een toelichting op te nemen over toepasbaarheid van vereenvoudigd cliëntonderzoek bij overheidsinstellingen of onder toezicht van de overheid staande entiteiten (inclusief een definitie van overheidsinstellingen en onder toezicht van de Nederlandse overheid	
3.3	QA3.5	27	Antwoord	De wet specificeert niet wat een vereenvoudigd cliëntonderzoek inhoudt. De intensiteit van het cliëntonderzoek kan afgestemd worden op het (lage) risico. Ook bij een vereenvoudigd cliëntonderzoek moet worden voldaan aan art. 33 lid 2 Wwft. Ook moet een instelling kunnen voldoen aan de meldplicht van art. 16 Wwft	Verwijzing naar 33 lid 1 ipv lid 2 Wwft.	
3.3	QA3.6	27	Vereenvoudigd cliëntonderzoek	Ja, er moet altijd cliëntonderzoek worden uitgevoerd. Dit geldt ook in het geval dat er sprake is van een zodanig laag risico dat volstaan kan worden met een vereenvoudigd cliëntonderzoek.	Art. 3 lid 2 Wwft toegevoegen in het antwoord, waarmee duidelijk is dat het klantonderzoek zoals beschreven in dit artikel ook uitgevoerd moet worden bij vereenvoudigd (laag risico) klantonderzoek. Suggestie om een GP op te nemen.	
3.3	QA3.6	27	Antwoord	Ja, er moet altijd cliëntonderzoek worden uitgevoerd. Dit geldt ook in het geval dat er sprake is van een zodanig laag risico dat volstaan kan worden met een vereenvoudigd cliëntonderzoek.	Het tweede deel van het antwoord suggereert dat er ook een situatie is dat het niet van toepassing is. Verder verwijst de voetnoot naar art. 5 lid 4 Wwft, terwijl art. 3 lid 1 Wwft een meer correcte verwijzing naar de noodzaak tot klantonderzoek zou zijn.	Ja, er moet altijd cliëntonderzoek worden uitgevoerd.
3.3	QA3.9	28	Antwoord	Daarnaast kunnen er ook niet-cliëntgebonden risicofactoren spelen, verband houdend met bijvoorbeeld het type product, dienst of transactie en geografische risicofactoren.	De geografische risicofactor is een klantgebonden risicofactor.	
3.3	GP3.4	29	Gebruik risicofactoren	Een instelling maakt op voorhand een inschatting in welke gevallen vereenvoudigd cliëntonderzoek wordt toegepast. Dit wordt gedaan door middel van een vooraf uitgevoerde risicoanalyse, met inachtneming van risicofactoren, op basis waarvan de laagrisico cliënten worden geïdentificeerd. De instelling neemt onder meer cliëntgebonden risicofactoren, product-, dienst-, transactie- of leveringskanaalgebonden risicofactoren en geografische risicofactoren mee in deze risicoanalyse. De instelling stelt deze risicoanalyse bij op basis van de laatste inzichten die naar voren komen, bijvoorbeeld uit incidenten, FIU-meldingen, sectorbrede ontwikkelingen etc. De instelling onderbouwt dat de betreffende zakelijke relatie of transactie naar haar aard een lager risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt, en legt dit vast.	Onderbouw of stelt vast? Kan worden volstaan met een motivatie of moet evidence worden toegevoegd?	Suggestie: "...de instelling moetvert..."
3.3	GP3.6	29	Vaststellen laag risico	Een verzekeraar beschouwt een overlijdensrisicoverzekering met een premie van minder dan EUR 2.500 per jaar als laag risico, en heeft vastgesteld dat leveringskanaal, type cliënt en geografische locatie het risico niet negatief beïnvloeden. De verzekeraar past vervolgens een vereenvoudigd cliëntonderzoek toe t.a.v. deze categorie.	Is deze GP juist? Wat als een klant drie verzekeringen afsluit met een premie van €2.500 (totaal €7.500). Is er dan nog sprake van laag risico? En zou de begunstiging mee moeten wegen in de vaststelling van het risico?	
3.4.1	Inleidende tekst	29	Identificatie en verificatie	Dit is vormvrij.	Graag nader specificeren. Bovendien sluit een vormvrije identificatie niet logisch aan op de tekst van QA3.11 waarin vervolgens heel specifiek omschreven staat hoe de ID moet worden geverifieerd.	
3.4.1	QA3.11	30	Antwoord	De identiteit wordt geverifieerd aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron.89 art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft geeft een overzicht van documenten op basis waarvan verificatie kan plaatsvinden. Dit overzicht is niet limitatief. Daarnaast moet worden voldaan aan art. 33 Wwft. Meer in het algemeen volstaan documenten niet om de identiteit van de cliënt te verifiëren, als van deze documenten niet vaststaat dat daaraan adequate identificatie en verificatie vooraf is gegaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om studententassen, werknemerspassen en afschriften van bijvoorbeeld nuts- of telecombedrijven. Het staat namelijk niet vast dat daar een adequate identificatie en verificatie door een andere instelling aan vooraf is gegaan.	In het antwoord mag expliciet zijn dat niet alle benodigde gegevens van art. 33 Wwft geverifieerd kunnen worden middels de documenten obv art. 4 Uitvoeringsregeling, echter dat dit de verificatie van de identiteit niet in de weg staat. Slechts dat voor de waarde van die gegevens, van een andere bewijskracht moet worden uitgegaan (bv gebruik van initialen op een rijbewijs). Het antwoord geeft onvoldoende richting mbt de problematiek rond minderjarige (<18) zonder eigen ID. Op dit punt bestaat veel onduidelijkheid en discussie. Er moet voldoende rekening worden gehouden met de balans tussen enerzijds wettelijke verplichtingen en het risico dat wordt afgedekt met het vervullen daarvan. In laag en neutraal risicosituaties zal een risicogebaseerde benadering moeten kunnen volstaan. Suggestie om een opmerking toe te voegen of een (niet-gecertificeerde) kopie ID-bewijs is toegestaan als verificatiemiddel. Dit leidt in de praktijk geregeld tot onduidelijkheid bij klanten. Nuttig om GP toe te voegen voor consistentie en uniformiteit.	De laatste zin en de zin na art.33 Wwft bedoelen hetzelfde, suggestie om de laatste zin te verwijderen
3.4.1	QA3.12	30	Antwoord	Een eID-middel is voldoende betrouwbaar wanneer dit voldoet aan het betrouwbaarheidsniveau 'substantieel' of 'hoog'. Deze betrouwbaarheidsniveaus zijn gedefinieerd in de eIDAS-verordening.	Het is lastig vast te stellen of een middel voldoet aan het niveau 'substantieel' of 'hoog'. Dat kan alleen met zekerheid worden vastgesteld voor middelen die zijn uitgegeven ihkv een stelsel voor elektronische identificatie dat door een lidstaat is gecertificeerd bij de Europese Commissie. Moet hieruit worden afgeleid dat alleen middelen waarvan de stelsels zijn gecertificeerd, geschikt zijn voor de verificatie van de identiteit van een klant? In het document van DNB mist de nuancering dat wanneer een eID niet het proces van de EC heeft doorlopen, de kwalificatie geen formele status heeft. Zo geeft IDIN op haar website aan dat het niveau substantieel is, maar dit is een eigen	
3.4.1	QA3.13	30	Antwoord	In de regel is naam-nummer controle, bijvoorbeeld door overmaking van 1 cent, niet voldoende voor de verificatie van de identiteit.	Dit was wel gebruikelijk bij bepaalde beperkte productafname (bv mono spaarrekening) icm kopie ID (zonder dat ID zelf is gezien). Is dit bewust gewijzigd, of wordt de kopie ID wel gezien als aanvullende documentatie.	Afhankelijk van antwoord op doel nuanceren van de "...naast deze bron nog gebruik gemaakt wordt van andere bronnen."

3.4.2	Inleidende tekst	31	UBO en Pseudo-UBO	...en weten wie de cliënt aanstuurt en uiteindelijk profiteert van de dienstverlening.	Deze zinsnede is ons inziens ongelukkig en breder te interpreteren dan de wet (artikel 3 lid 2b Wwft en definitie UBO). Voorkeur om dichtbij de wettekst te blijven. Weten wie de UBO van de organisatie is of aansluiten op het UBO-begrip in de Wwft (wie de uiteindelijk eigenaar is van of zeggenschap heeft over een cliënt, dan wel de natuurlijke persoon voor wiens rekening een	
3.4.2	QA3.14	31	Vraag	Wordt van iedere juridische entiteit een UBO vastgesteld?	De formulering van de vraag gaat alleen in op entiteiten, niet op juridische constructies, terwijl dit is wel in het antwoord is opgenomen.	Wordt van iedere juridische entiteit of constructie een UBO vastgesteld?
3.4.2	QA3.14	31	Antwoord	Q: Wordt van iedere juridische entiteit een UBO vastgesteld? A: Ja, de Wwft verplicht instellingen om de UBO van een cliënt vast te stellen en om redelijke maatregelen te nemen om de identiteit van de UBO te verifiëren, met uitzondering van beursgenoteerde vennootschappen waarop reeds openbaarmakingsvereisten ⁹² van toepassing zijn en 100%-dochtermaatschappijen van dergelijke vennootschappen. De UBO is altijd een natuurlijke persoon. De in de Wwft vastgelegde norm is niet alleen relevant wanneer de cliënt een juridische entiteit is, zoals een besloten vennootschap of een stichting, of een juridische constructie zoals een trust, maar is ook relevant als de cliënt een natuurlijke persoon is over wie een andere natuurlijke	a) Het antwoord bevestigt dat van iedere juridische entiteit UBO's vastgesteld dient te worden. Waaronder vallen instellingen naar de UBO's van publiekrechtelijke rechtspersonen, maar heeft bijvoorbeeld het UBO-register andere regels? b) In het antwoord wordt overgestapt van juridische entiteit (in de vraagstelling) naar klant. Voorkeur om in het antwoord voor compleetheit juridische entiteiten en juridische constructies te gebruiken. c) Aangegeven wordt dat een natuurlijk persoon met feitelijke zeggenschap over een ander natuurlijk persoon als UBO aangemerkt moet worden. Nuttig om een GP als voorbeeld op te nemen (niet zijnde een stromanconstructie).	Een Good Practice opnemen waarin bijvoorbeeld een UBO vastgesteld wordt bij de gemeente.
3.4.2	QA3.14	31	Antwoord	Ja, de Wwft verplicht instellingen om de UBO van een cliënt vast te stellen en om redelijke maatregelen te nemen om de identiteit van de UBO te verifiëren, mvu beursgenoteerde vennootschappen waarop reeds openbaarmakingsvereisten.	Verduidelijking nodig die ziet op de uitzondering voor overheidsbedrijven, in lijn met EBA ML/TF Risk Factor Guideliness en draft AMLR. Overheidsinstellingen zullen in de regel niet voldoen aan een van de vereisten voor UBO's van overige rechtspersonen volgens art. 3 lid 1 sub c Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, waarbij er de fallback pseudo-UBO moet worden gehanteerd.	
3.4.2	QA3.14	31	Antwoord	De in de Wwft vastgelegde norm is niet alleen relevant wanneer de cliënt een juridische entiteit is, zoals een besloten vennootschap of een stichting, of een juridische constructie zoals een trust, maar is ook relevant als de cliënt een natuurlijke persoon is over wie een andere natuurlijke persoon feitelijke zeggenschap heeft of voor wiens rekening een transactie of activiteit wordt verricht.	Deze tekst is onjuist. Een natuurlijk persoon heeft per definitie geen UBO, daar dit geen juridische entiteit is volgens art. 10a Wwft. Het voorbeeld wat wordt gegeven ziet toe op de stromanconstructie, wat ten grondslag art. 3 lid 2 sub f Wwft heeft.	
3.4.2	QA3.15	31	Antwoord	Een instelling moet redelijke maatregelen nemen om in het geval van rechtspersonen en andere juridische entiteiten, en trusts en andere juridische constructies inzicht te verkrijgen in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt. ⁹⁴ Daaronder vallen ook maatregelen om de juridische status van cliënten anders dan natuurlijke personen te verifiëren, waar mogelijk door middel van het verkrijgen van bewijs van het bestaan van de rechtspersoon. Het uitgangspunt is kortom dat de instelling de structuur van de cliënt kent en ook begrijpt. De diepgang van het onderzoek daarnaar past bij de complexiteit en het risico.	De vraag betreft de eigendom- en zeggenschapsstructuur van de klant. Niet duidelijk is wat wordt bedoeld met 'op grond waarvan ook de juridische status van cliënten te verifiëren, waar mogelijk door middel van het verkrijgen van bewijs van het bestaan van de rechtspersoon'. Op een klant, ook een rechtspersoon, moet een ID&V plaatsvinden en dan beschik je al over het bewijs van bestaan. Dit is iets anders dan eigendom en zeggenschap. Deze informatie lijkt niet te passen bij de vraag en werkt verwarrend (lijkt alsof van tussengelegde rechtspersonen ook perse bewijs van bestaan moet worden opgevraagd, maar dat zijn geen klanten, noch nodig/wenselijk tenzij er risicoindicatoren zijn). Het bewijs van bestaan van een rechtspersoon zegt niets over de zeggenschapsstructuur. Daarvoor zouden documenten zoals bij een aandelhoudersregister of trustdeed nodig zijn. De risicogebaseerde onderbouwing van de structuur wordt in het document niet verduidelijkt.	
3.4.2	QA3.15	31	Antwoord	Indien alle mogelijke middelen zijn uitgeput, en er geen gronden van verdenking bestaan, er geen UBO's zijn achterhaald of indien er twijfel bestaat of deze personen UBO's zijn op die gronden, dan worden de personen die behoren tot het hoger leidendgevend personeel van de rechtspersoon als UBO aangemerkt.	Hier wordt bedoeld op pseudo-UBO. Op pagina 33 wordt het ook pseudo-UBO genoemd.	Indien alle mogelijke middelen zijn uitgeput, en er geen gronden van verdenking bestaan, er geen UBO's zijn achterhaald of indien er twijfel bestaat of deze personen UBO's zijn op die gronden, dan worden personen die behoren tot het hoger leidendgevend personeel van de rechtspersoon als pseudo-UBO aangemerkt.
3.4.2	QA3.16	32	Antwoord	Ook personen met een lager percentage kunnen als UBO worden aangemerkt indien deze personen op andere wijze de uiteindelijke zeggenschap of eigendom hebben. Indien alle mogelijke middelen zijn uitgeput, en er geen gronden van verdenking bestaan, er geen UBO's zijn achterhaald of indien er twijfel bestaat of deze personen UBO's zijn op die gronden, dan worden de personen die behoren tot het hoger leidendgevend personeel van de rechtspersoon als UBO aangemerkt. ¹⁰¹	Er wordt geen uitleg gegeven over het hoger leidendgevend personeel. Goed om hier een aparte QA aan te wijden. Wordt overigens wel uitgewerkt in de voetnoot bij QA3.33.	In lijn met QA3.14 ook hier juridische constructie toevoegen.
3.4.2	QA3.16	32	Antwoord	De 25%-regel is indicatief bedoeld. Ook personen met een lager percentage kunnen als UBO worden aangemerkt indien deze personen op andere wijze de uiteindelijke zeggenschap of eigendom hebben.	Werken met een >25% drempel is market practice. Ook het UBO-register is hierop ingericht en kent geen UBO's obv lagere percentages. Het aanmerken van personen met een belang <25% als UBO leidt mogelijk tot conflict met verschillende wettelijke vereisten, zoals discrepantiemeldingen. Tekst hierop aanpassen.	
3.4.2	QA3.17	32	Antwoord	Zo kan het bij een vereenvoudigd cliëntenonderzoek bijvoorbeeld passend zijn om de cliënt te laten verklaren dat de uit het handelsregister blijvende UBO's daadwerkelijk de UBO's van de cliënt zijn en dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit.	Het Handelsregister en UBO-register zijn twee separate registers. Antwoord verduidelijken door beide te benoemen. Tevens rekeninghouden met het separate UBO-trust register.	
3.4	QA3.17 GP3.11	32 34	UBO	Q: Moeten er in alle gevallen identiteitsbewijzen opgevraagd worden om aan de verificatie-eis te kunnen voldoen? A: Nee, dat is niet in alle gevallen nodig. De instelling neemt redelijke maatregelen om de identiteit van de UBO's te verifiëren. Zo kan het bij een vereenvoudigd cliëntenonderzoek bijvoorbeeld passend zijn om de cliënt te laten verklaren dat de uit het handelsregister blijvende UBO's daadwerkelijk de UBO's van de cliënt zijn en dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit. Instellingen dienen daarbij evenwel rekening te houden met de passendheid van de genomen maatregelen (zie ook QA3.18). Good Practice - Risicogebaseerde invulling Bij een cliënt met een laag risico heeft de instelling de gegevens uit het UBO-register opgevraagd, en legt dit ter verificatie voor aan de cliënt. De cliënt bevestigt dat de uit het register blijvende UBO's daadwerkelijk de UBO's van de cliënt zijn en dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit. De instelling heeft geen aanleiding om dit in twijfel te trekken. Hiermee zijn identificatie en verificatie van de UBO's voltooid. In geval van een cliënt met een hoog risico neemt de instelling aanvullende maatregelen om de identiteit van de UBO's te verifiëren, bijvoorbeeld verificatie door middel van een gewaarmerkte kopie van een identiteitsdocument of aan de hand van een voldoende betrouwbaar elektronisch identificatiemiddel.	Worden UBO's gecheckt met het Handelsregister van de KvK (QA3.17) of met het UBO-register van de KvK (GP 3.11)?	UBO's in het UBO-register. Pseudo-UBO's via het Handelsregister.
3.4.2	QA3.19	33	Antwoord	Een instelling is gehouden de dienstverlening te weigeren of te beëindigen als er geen UBO kan worden vastgesteld. Dan kan namelijk niet aan de vereisten van het cliëntenonderzoek worden voldaan. Voor situaties waarin geen UBO kan worden vastgesteld op basis van eigendom of zeggenschap, bestaat de terugvaloptie van de pseudo-UBO: de natuurlijke personen die behoren tot het hoger leidendgevend personeel van de cliënt worden in dat geval aangemerkt als (pseudo-)UBO, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Dit is verder uitgewerkt in art. 3 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018.	Hier worden twee situaties vermengd. Voorstel om deze te splitsen. a) Weigeren of afscheid nemen van de klant indien de UBO's niet geïdentificeerd en/of geverifieerd kunnen worden waardoor het klantonderzoek niet afgerond kan worden. b) Indien geen UBO's geïdentificeerd en/of geverifieerd kunnen worden obv eigendom en/of (feitelijk) zeggenschap, dan de fallback op pseudo-UBO waarbij moeilijkheden en/of maatregelen worden vastgelegd. Hierbij duidelijk maken wat te doen bij twijfel over de UBO-vaststelling. Dient er bij twijfel afscheid genomen worden (conform Wwft) of teruggevallen op de pseudo-UBO (conform uitvoeringsbesluit).	
3.4.2	QA3.19	33	Antwoord	De instelling legt de genomen maatregelen en de ondervonden moeilijkheden tijdens het verificatieproces vast.	Het woord "moeilijkheden" suggereert dat de klant niet meewerkt of er geen informatie beschikbaar is. Dat zou reden zijn voor afwijzing. De feitelijke situatie is dat als alle mogelijke regels en vormen voor een UBO niet van toepassing zijn, de fallback pseudo-UBO is.	De instelling legt de genomen maatregelen en de reden van het ontbreken van een UBO obv eigendom en/of feitelijke zeggenschap vast.
3.4.2	GP3.8	33	Antwoord	Een rechtspersoon die cliënt wil worden van een instelling is onderdeel van een grotere structuur. De moeder van deze rechtspersoon is gevestigd in een derde land, en heeft ook dochtervennootschappen in landen met een verhoogd risico.	Niet duidelijk is waarom op grond van de Wwft de gehele structuur waartoe de cliënt behoort moet worden vastgelegd (dus moeder-, zuster-, dochtermaatschappijen etc). De Wwft gaat uit van inzicht in de klant en de structuur naar de UBO (niet ook dochter/zustermaatschappijen). Ook in de UBO-structuur kan al sprake zijn van complexe structuur waar inzicht in moet zijn. Deze GP gaat echter verder en is daarom minder geschikt als voorbeeld. GPs zouden binnen het kader van de Wwft moeten zijn.	
3.4.2	GP3.8	33	Complexe structuur	De moeder van deze rechtspersoon is gevestigd in een derde land, en heeft ook dochtervennootschappen in landen met een verhoogd risico.	De tekst suggereert dat dochtervennootschappen in een structuur onderzocht moeten worden, waarbij tevens het geografische risico (EC HRTC) moet worden beoordeeld. Dit is niet iom de praktijk en onnodig verzwarend.	

3.4.2	GP3.8	33	Complexe structuur	De instelling verlangt ook dat de cliënt een juridische en/of fiscale opinie over de werking van de structuur verstrekt.	Hoe te interpreteren? a) De instelling verlangt dit altijd? b) De instelling in dit voorbeeld verlangt dit? Moet een juridische en/of fiscale opinie altijd extern zijn of mogen instellingen ook een opinie vragen aan hun juridische of fiscale afdeling in dit soort gevallen?	
3.4.2	GP3.9	33	Eenvoudige structuur	Een vennootschap die een slagerij drijft, heeft twee aandeelhouders	Belangrijke informatie ontbreekt bij dit voorbeeld, namelijk dat beide broers >25% eigendom/zeeggenschap hebben. Dat hoeft niet het geval te zijn, er zou ook één broer UBO kunnen worden hier het UBO-register bedoeld?	
3.4.2	GP3.9	33	Eenvoudige structuur	Dit blijkt uit de informatie uit het handelsregister en een bevestiging van die informatie door de cliënt.		
3.4.2	GP3.10	33	UBO op grond van zeggenschap	Tijdens het cliëntonderzoek blijkt dat de cliënt een grote financier heeft. Deze persoon is geen aandeelhouder en heeft geen stemrechten, maar heeft wel het recht om belangrijke beslissingen te blokkeren. De instelling merkt deze persoon op grond van zeggenschap aan als UBO, naast de reeds geïdentificeerde directeur-grotaandeelhouder	a) Dit lijkt een voorbeeld van zeggenschap obv andere middelen, dus feitelijke zeggenschap ipv regulier zeggenschap. b) Wat betekent deze GP indien een financiële instelling de financier is en toestemming moet geven voor belangrijke beslissingen. Wie dient dan te worden vastgesteld als UBO?	
3.4.2	GP3.11	34	Risicogebaseerde invulling	Bij een cliënt met een laag risico heeft de instelling de gegevens uit het UBO-register opgevraagd, en legt dit ter verificatie voor aan de cliënt. De cliënt bevestigt dat de uit het register bijkomende UBO's daadwerkelijk de UBO's van de cliënt zijn en dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit.	a) Verduidelijking van wat precies ter verificatie wordt voorgelegd aan cliënt. Identiteit(sgegevens) van de UBO, hoedanigheid van de UBO? b) Er wordt in deze GP beschreven dat de identiteit van de UBO geverifieerd moet worden bij hoog risico klanten. Zou ook de hoedanigheid van de UBO geverifieerd kunnen worden? Andere onafhankelijke en betrouwbare bronnen mogen ook gebruikt worden (bv aandeelhoudersregister). c) Hoe verhoudt dit zich tot de terugmeldplicht voor discrepanties met het UBO-register? Volstaat een bevestiging van de klant van de juistheid van de gegevens in het UBO-register als verificatie?	Toevoegen dat indien de klant (bij laag of neutraal risico) verklaart dat de identiteit overeenkomt met het UBO-register, dan wordt verondersteld (bij afwezigheid van andere signalen) dat er geen discrepantiemelding aan het UBO-register nodig is.
3.4.2	GP3.11	34	Risicogebaseerde invulling	In geval van een cliënt met een hoog risico neemt de instelling aanvullende maatregelen om de identiteit van de UBO's te verifiëren, bijvoorbeeld verificatie door middel van een gewaarmerkte kopie van een identiteitsdocument of aan de hand van een voldoende betrouwbaar elektronisch identificatiemiddel.	Mist hier een beschrijving van additionele mitigerende maatregelen tgv het identificeren van de UBO. Moet een instelling bij hoog-risicoklanten niet obv betrouwbare en onafhankelijke documentatie UBO's kunnen identificeren (bv geïdentificeerd organogram, aandelencertificaten, etc.)? Dit komt past later aan bod in GP3.15.	
3.4.2	GP3.12	34	ID&V UBO en discrepantiemelding en	De instelling heeft vastgesteld dat er sprake is van een laag-risico situatie. Op grond van eigendom en (feitelijke) zeggenschap kan de instelling geen UBO bepalen en identificeert daarom de leden van het hoger leidinggevend personeel van de cliënt als (pseudo-) UBO's. Hiertoe legt de instelling de gegevens uit het handelsregister, waaruit het hoger leidinggevend personeel blijkt, voor aan de cliënt. De cliënt bevestigt dat de uit het register bijkomende personen daadwerkelijk het hoger leidinggevend personeel van de cliënt zijn en dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit. De instelling heeft geen aanleiding hieraan te twijfelen. Hiermee zijn identificatie en verificatie van de identiteit van de pseudo-UBO's voltooid. De instelling legt de genomen maatregelen en de ondervonden moeilijkheden tijdens het verificatieproces vast.	Toevoegen aan deze GPs hoe om te gaan met discrepantiemeldingen, wanneer bij laag en normaal risico gebruik wordt gemaakt van het checken van het UBO-register en het laten bevestigen door de klant. Suggestie om toe te voegen dat, vanwege het gebrek aan twijfels over juistheid van de data, het gevolg is dat er bij deze werkwijze geen of nauwelijks discrepantiemeldingen zullen worden gedaan	Suggestie is om hier dan aan toe te voegen dat, vanwege het gebrek aan twijfels over juistheid van de data is het gevolg dat er bij deze werkwijze geen of nauwelijks discrepantiemeldingen zullen worden gedaan
3.4.2	GP3.12	34	Pseudo-UBO bij laag risico	Hiertoe legt de instelling de gegevens uit het handelsregister, waaruit het hoger leidinggevend personeel blijkt, voor aan de cliënt. De cliënt bevestigt dat de uit het register bijkomende personen daadwerkelijk het hoger leidinggevend personeel van de cliënt zijn en dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit.	Wij zien de noodzaak niet om bij UBO's hoger leidinggevend personeel de bestuurders uit het Handelsregister voor te leggen aan de cliënt. Op deze gegevens zit derdenbescherming, wij mogen erop vertrouwen dat dit correct is.	
3.4.2	GP3.12	34	ID&V UBO en discrepantiemelding en	De instelling heeft vastgesteld dat er sprake is van een laag risico situatie	In tegenstelling tot de NVB Industry Baseline UBO ID&V is deze GP alleen voor laag risico geformuleerd ipv voor laag en neutraal risico. Graag GP in lijn te brengen met de Industry Baseline.	De instelling heeft vastgesteld dat er sprake is van een laag- of neutraal risico situatie.
3.4.2	GP3.13	34	Pseudo-UBO bij hoog risico	De instelling heeft vastgesteld dat er sprake is van een hoog risico situatie, maar dat er geen gronden bestaan voor verdenking van witwassen of financieren van terrorisme.	Er wordt geen uitleg gegeven wanneer er sprake is van een hoog risico situatie. Graag uitgewerkt. Wordt overigens wel uitgewerkt in de NVB Industry Baseline over UBO ID&V.	
3.4.2	GP3.13	34	Pseudo-UBO bij hoog risico	De instelling kan op grond van eigendom en (feitelijke) zeggenschap geen UBO bepalen en identificeert daarom de pseudo-UBO's aan de hand van de gegevens uit het handelsregister. De instelling verzoekt de cliënt daarnaast om een opgave van het hoger leidinggevend personeel. De verificatie van de identiteit van de betreffende natuurlijke personen vindt plaats aan de hand van een identiteitsdocument. De instelling legt de genomen maatregelen en de ondervonden moeilijkheden tijdens het verificatieproces vast.	a) Alvorens een bestuurder in het Handelsregister wordt ingeschreven, vindt daar verificatie van de identiteit plaats. Bovendien is het Handelsregister aangesloten op BRP. Derhalve volgen wij de noodzaak tot verificatie van de identiteit van de UBO in deze GP niet. b) Zelfde opmerking als bij GP 3.12.	
3.4.2	GP3.14	34	Optellen van belangen	Een cliënt is onderdeel van een grotere structuur. De instelling ziet dat geen van de directe aandeelhouders meer dan 25% van de aandelen heeft. Bij het inzichtelijk maken van de structuur merkt de instelling op dat er enkele personen zijn die via meerdere vennootschappen een belang hebben. Na optelling blijkt dat er twee natuurlijke personen zijn die uiteindelijk een belang hebben van meer dan 25%. De instelling identificeert deze personen als UBO.	Instellingen zijn gehouden redelijke maatregelen te nemen om inzicht te verwerven in de eigendom- en zeggenschapsstructuur van de klant. Market practice is dit te doen obv van belangen >25%. Binnen redelijke maatregelen is het daardoor niet aanmerkelijk dat beschreven parallelle UBO-structuren gedetecteerd worden. In afwachting van duidelijkheid van de EC, is het niet opportuun dit nu als GP op te nemen.	
3.4.2	GP3.14	34	Optellen van belangen	Een cliënt is onderdeel van een grotere structuur. De instelling ziet dat geen van de directe aandeelhouders meer dan 25% van de aandelen heeft. Bij het inzichtelijk maken van de structuur merkt de instelling op dat er enkele personen zijn die via meerdere vennootschappen een belang hebben. Na optelling blijkt dat er twee natuurlijke personen zijn die uiteindelijk een belang hebben van meer dan 25%. De instelling identificeert deze personen als UBO.	Het essentiële onderdeel ontbreekt in onze optiek. Hoe moeten belangen worden berekend en opgeteld? Op welke wijze moet worden omgegaan met verschillende juridische constructies binnen een structuur, en werkt het optellen? Dit biedt de mogelijkheid om helderheid te verschaffen over de diluted/cumulative methode, waarbij uitleg wordt gegeven over het toepassen van UBO-definitie op klantniveau. Mede gezien het feit dat er onder EU lidstaten en daarbuiten geen harmonisatie is van de definitie en methodiek.	GP opnemen over het optellen en het doorkijken in de structuur.
3.4.2	GP3.15	35	Onderzoek UBOs	Een cliënt heeft een uitgebreide structuur met meerdere lagen. Enkele van haar aandeelhouders zijn in hoog-risico jurisdicties gevestigd. Gezien de geïdentificeerde risico's van deze cliëntrelatie vindt de instelling een eigen opgave van de UBO's niet voldoende. De instelling neemt redelijke maatregelen om de eigendomsstructuur in kaart te brengen (bijvoorbeeld met behulp van uittreksels uit handelsregisters en aanvullende bronnen) en identificeert aan de hand daarvan drie personen met ieder indirecte formele zeggenschap van meer dan 25% als UBO. Vervolgens verifieert de instelling de identiteit van de UBO's door middel van een gewaarmerkte kopie van een identiteitsdocument. De instelling legt de uitkomsten (te weten de bronnen, analyse en conclusies)	De tekst: "Enkele van haar aandeelhouders zijn in hoog-risico jurisdicties gevestigd" geeft de indruk dat alle aandeelhouders in alle gevallen relevant zijn. Suggestie om te verwijzen naar entiteiten in de eigendoms- en schepsstructuur die in hoog-risico jurisdicties zijn gevestigd. GP is hier bv een gewaarmerkte kopie ID. Graag in lijn met de NVB Industry Baseline brengen.	Enkele entiteiten in de eigendoms en zeggenschapsstructuur zijn in hoog-risico jurisdicties gevestigd. Vervolgens verifieert de instelling de identiteit van de UBO's.
3.4.2	GP3.16	35	Hoog risico en minderheidsaandeelhouders	Op basis van dat onderzoek concludeert de instelling, in overeenstemming met haar eigen beleid, dat ook bepaalde aandeelhouders met een lager eigendomspercentage UBO zijn. Zij past op deze aandeelhouders een PEP-screening toe.	De tekst conflicteert met QA3.16. De aanwezigheid van specifieke risico indicatoren en red flags kunnen aanleiding geven om de intensiteit van het onderzoek aan te passen, maar kunnen niet leiden tot het wijzen van een (westelijke) definitie. De UBO- definitie voortvloeiend uit het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 lijkt te worden losgelaten, (verwijzing naar het eigen interne beleid van de instelling) en wordt de indruk gewekt dat elke instelling UBOs kan vaststellen om haar eigen risk appetite. Daarnaast strookt dit niet met de werking van het UBO-register, waarbij men moet kunnen vertrouwen op de harmonisatie van UBO-definities. Indien obv dat onderzoek, de instelling concludeert dat bepaalde aandeelhouders met een lager eigendomspercentage ook op andere wijze de feitelijke zeggenschap of eigendom hebben, zou de conclusie voor het definiëren van de UBO juist zijn.	Op basis van dat onderzoek concludeert de instelling, in overeenstemming met haar eigen beleid, dat bepaalde aandeelhouders met een lager eigendomspercentage, tevens op andere wijze de uiteindelijke zeggenschap of eigendom hebben, en daarmee UBO zijn. Zij past op deze aandeelhouders een PEP-screening toe.
3.4.2	GP3.18	35	Beleid identificatie en verificatie UBO EU-clianten	Een instelling heeft in haar beleid het volgende opgenomen met betrekking tot cliënten in de EU:	Waarom beperken tot EU-landen? In principe zou dit moeten kunnen voor alle jurisdicties met een AMLD vergelijkbaar AML/CTF regime (zoals UK en VS).	
3.4.3	Inleidende tekst	35	Vertegenwoordigers en stromanrisico	Daarnaast is het van belang om vast te stellen of een natuurlijke persoon die zich presenteert als cliënt voor zichzelf optreedt of voor een ander. Dit bepaalt wie de cliënt is.	Twee keer 'is'.	Daarnaast is het van belang om vast te stellen of een natuurlijke persoon die zich presenteert als cliënt voor zichzelf optreedt of voor een ander.
3.4.3	QA3.20	36	Antwoord	Tijdens het cliëntonderzoek stelt de instelling vast of de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt daartoe bevoegd is. Dit geldt bijvoorbeeld waar een natuurlijke persoon optreedt als bestuurder van een rechtspersoon.	'Ja' toevoegen. Verduidelijken dat deze vereiste beperkt is tot de vertegenwoordiger die zich als zodanig tot de dienstverlener wendt. Ter verduidelijking graag ook een GP waarbij ouders of een advocaat een klant vertegenwoordigen.	Ja, tijdens het cliëntonderzoek.....

3.4.3	QA3.22	36	Antwoord	Q: In hoeverre moet de instelling de vertegenwoordiger identificeren en diens identiteit verifiëren? A: In voorkomend geval identificeert de dienstverlener de natuurlijke persoon en verifieert diens identiteit.	Het antwoord veronderstelt dat in voorkomend geval alle vertegenwoordigers worden geïdentificeerd en geverifieerd, terwijl de wettelijke verplichting genuanceerder is. Namelijk, op de situatie dat een natuurlijke persoon die optreedt namens de klant, in dergelijke gevallen zal de instelling de identiteit van die persoon identificeren en verifiëren. Het is niet mogelijk om van elke vertegenwoordiger van de klant deze te identificeren en te verifiëren indien zij niet optreden richting Voetnoot moet in superscript anders staat er "110 Instelling kunnen..."	
3.4.3	QA3.24	36	Antwoord	De Wwft vereist dat instellingen redelijke maatregelen treffen waarmee kan worden vastgesteld of de cliënt voor zichzelf optreedt dan wel ten behoeve van een ander.110		
3.4.3	GP3.20	37	Stromanrisico	Indien de instelling vermoedt dat de cliënt een stroman is, wordt dit behandeld als een verhoogd of onacceptabel risico. Als het duidelijk is dat een cliënt ten behoeve van een andere (natuurlijk of rechts-)persoon handelt, dan kwalificeert de instelling deze andere persoon ook als cliënt en gelden de verplichtingen ten aanzien van het cliëntenonderzoek ook ten aanzien van deze persoon.	Het tweede gedeelte van deze GP lijkt onjuist te zijn. Indien wordt vastgesteld dat een klant (bv een andere persoon handelt, zal dit in voorkomend geval tot de conclusie moeten leiden dat deze relatie onacceptabel is, omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van art. 3 en het onderzoek niet tot de juiste conclusie heeft kunnen leiden. Deze GP gaat verder dan de Wwft voorschrijft. Als iemand optreedt namens een ander en dit legitiem is, dan is de ander de klant en wordt daar klantonderzoek op gedaan. Voor degene die optreedt namens de klant moet ID&V plaatsvinden en een check op de bevoegdheid, maar volledig klantonderzoek zoals bij de daadwerkelijke klant.	
3.4.4	GP3.21	38	Bevragen cliënt bij onduidelijkheid	Het is voor een instelling die met name de Nederlandse markt bedient, niet duidelijk waarom een cliënt die niet in Nederland gevestigd of woonachtig is, diensten of producten bij haar afneemt. De instelling be vraagt de cliënt hierover, en beoordeelt wat dit betekent voor het risicoprofiel en of dit risico voor haar acceptabel is	Tekstsuggestie: de instelling beoordeelt wat dit betekent voor het klantprofiel en of de risico's aanvaardbaar zijn.	
3.4.4	GP3.22	38	Intensiteit bij hogere risico's	In dat geval brengt de instelling in kaart wat voor soort transacties de cliënt zal verrichten. De instelling kijkt daarbij naar de aard, hoeveelheid, frequentie en grootte van de transacties en met welke landen of gebieden de cliënt transacties verricht. Dit bepaalt mede de aard van de relatie. De instelling beoordeelt wat dit betekent voor het risicoprofiel en of, en onder welke voorwaarden, dit risico voor haar acceptabel is.	De GP richt zich uitsluitend op transacties, en meer specifiek de aard van de transacties, dat lijkt te beperkt. In geval van verhoogde risico's zou het meer in de rede liggen om additionele informatie in te winnen omtrent de aard en doel van de relatie, inclusief de (voorgenomen) transacties. Niet uitsluitend informatie omtrent de transacties (des te meer omdat klanten producten kunnen afnemen waarbij transacties minder aan de orde zijn.	...er sprake is van een PEP of van een respondentrelatie in een staat die geen lidstaat is en waarbij betalingen worden verricht.
3.4.4	QA3.27 GP3.23	38	Referentiegroepen	Doel en aard van de zakelijke relatie kunnen worden vastgesteld met behulp van peergruopung. Een instelling kan haar zakelijke relaties indelen naar referentiegroepen ('peer groups'). Voor bepaalde referentiegroepen kunnen doel en aard van de relatie voldoende duidelijk zijn. Een instelling met een groot aantal cliënten maakt gebruik van referentiegroepen. De instelling heeft referentiegroepen gedefinieerd aan de hand van een aantal cliëntkenmerken. Bij cliënten die niet in een referentiegroep vallen, wint de instelling nadere informatie in over onder meer doel en aard van de zakelijke relatie, waarbij de instelling ook meer inzicht krijgt in wat voor soort transacties de cliënt zal verrichten.	Er wordt toegelicht dat doel en aard van de relatie vastgesteld kan worden middels peergruopung als de context dat toelaat (bv bij instellingen met grote groepen klanten). Er worden echter weinig handvaten geboden in welke situaties en hoe gebruik mag worden gemaakt van peer grouping.	Verduidelijken in welke situaties gebruik mag worden gemaakt van peergruopung. (Enkel bij grote groepen? Wat is groot?)
3.4.4	QA3.27 GP3.23	38	Antwoord	Q: Kunnen doel en aard van de zakelijke relatie worden vastgesteld m.b.v. peer grouping? A: Ja. Doel en aard van de zakelijke relatie worden vastgesteld met het oog op het inschatten van de risico's. Een instelling kan haar zakelijke relaties indelen naar referentiegroepen ('peer groups'). Voor bepaalde referentiegroepen kunnen doel en aard van de relatie voldoende duidelijk zijn.	De QA suggereert dat voor sommige peer groups doel en aard voldoende duidelijk kunnen zijn (en er nog uitvraag nodig is). GP3.27 lijkt echter gestoeld op de gedachte dat bij klanten die zijn ingedeeld per definitie geen uitvraag nodig is.	Peer groups zouden dusdanig moeten zijn ingedeeld dat doel en aard uniform is. Suggestie is om de invalshoek uit de GP ook in de QA te zetten.
3.4.5	Inleidende tekst	39	Bron van de middelen	Het vaststellen van de bron van de middelen, die bij de zakelijke relatie of transactie worden gebruikt, draagt bij aan het inzicht dat de instelling heeft in de risico's van de dienstverlening aan de cliënt. Deze risico's hebben onder meer betrekking op het risico dat mogelijk criminele geldstromen door de instelling worden gefaciliteerd.	Criminele geldstromen zijn een goed voorbeeld, maar de toepassing is breder (bv Private Banking, sancties). Suggestie om breder te formuleren.	
3.4.5	QA3.28	39	Antwoord	Nee. De instelling verricht zo nodig een onderzoek naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de tijdens de duur van deze relatie verrichte transactie gebruikt worden. Of het nodig is om een dergelijk onderzoek te doen, is afhankelijk van de inschatting die de instelling maakt van het risico.	Er wordt gesteld dat bron van de middelen risicogebaseerd kan worden vastgesteld. Er wordt benadrukt dat het onderzoeken en vastleggen van de bron van de middelen niet altijd vereist is, maar enkel indien nodig (inhoudelijk wijkt dit niet zozeer af van de bestaande Leidraad, maar de nadruk ligt in het nieuwe document op het risicogebaseerd uitvoeren en ook op situaties waar geen onderzoek naar de bron van de middelen benodigd is).	Verduidelijken en meer informatie en/of GPs tav situatie waar onderzoek naar de bron van de middelen niet nodig is.
3.4.5	QA3.28	39	Antwoord	Daarnaast moet een instelling bij het aangaan of voorzetten van een zakelijke relatie met, of het verrichten van een transactie voor, een PEP passende maatregelen treffen om de bron van het vermogen en van de middelen die bij deze zakelijke relatie of deze transactie gebruikt worden, vast	In lijn met HRTC ook bij PEP toevoegen: Instellingen vullen deze verplichting tot het nemen van passende maatregelen risicogebaseerd in.	
3.4.5	QA3.30	40	Antwoord	Het uitgangspunt is dat de bron van de middelen die worden aangewend in de relatie of de transactie wordt onderzocht.	Dit uitgangspunt is onjuist, gezien de voorkomende gevallen ziet op de voortdurende controle. De memorie van toelichting zegt immers: "De voorgestelde opzet vergt van instellingen 'zo nodig een onderzoek naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden.'" Dit onderzoek, zo blijkt uit de memorie van toelichting (..) "Concreet zal het bedoelde onderzoek zodoende beperkt kunnen worden tot de herkomst van de middelen die worden aangewend; de overige bestanddelen van het vermogen van de cliënt kunnen buiten beschouwing blijven.	
3.4.5	QA3.30	40	Antwoord	Het uitgangspunt is dat de bron van de middelen die worden aangewend in de relatie of de transactie wordt onderzocht. 118 De overige bestanddelen van het vermogen van de cliënt kunnen dan buiten beschouwing blijven. Afhankelijk van het risico kan het nodig zijn om dieper onderzoek te doen naar de bron van de middelen.	Het antwoord op de vraag beschrijft uitsluitend onderzoek naar bron van middelen, waarbij onderzoek naar herkomst van vermogen buiten beschouwing wordt gelaten. Hier zou ook GP over onderzoek naar herkomst van vermogen opgenomen kunnen worden.	
3.4.5	QA3.30	40	Antwoord	In het geval van cliënten en UBO's die kwalificeren als PEP of die gerelateerd zijn aan staten die door de Europese Commissie zijn aangewezen als staten met een hoger risico op wisselen of financieren van terrorisme moeten instellingen passende maatregelen nemen om de bron van de middelen en het vermogen vast te stellen, of informatie verzamelen over de herkomst van de fondsen en de bron van het vermogen.	Toevoegen: Deze maatregelen worden risicogebaseerd ingevuld. De termen bron van middelen, bron van vermogen en herkomst van fondsen worden door elkaar gebruikt. Advies om eenduidig te maken.	
3.4.5	GP3.25	40	Indicatoren voor diepgang	De instelling identificeert indicatoren op basis waarvan de diepgang van het onderzoek wordt bepaald om de plausibiliteit van de (legale) bron van de middelen vast te stellen. Enkele combinaties van indicatoren die de instelling gebruikt, zijn het betreffende bedrag, de opgegeven bron van de middelen, leeftijd en beroep of bedrijfsactiviteiten van de cliënt, land van herkomst of bestemming van de middelen en de geleverde producten of diensten.	De GP beschrijft indicatoren op basis waarvan diepgang naar SoF wordt bepaald (leeftijd, beroep, bedrijfsactiviteiten, landen, etc.). Echter QA3.28 suggereert dat alleen onderzoek nodig is in geval van EC HRTC en PEP. Het zou behulpzaam zijn om guidance bij QA3.28 uit te breiden met indicatoren die een SoF onderzoek rechtvaardigen. Bv risico indicatoren genoemd AMLD4 bijlage 2 of EBA Risk Factor Guidelines zoals: Private Banking, sectoren (bv cashintensef, MSB, gokindustrie), geografische indicatoren (anders dan ECHRTO), personal asset holding vehicles, ongebruikelijke eigendomsstructuur, etc.	

3.4.5	GP3.26	40	Beleid en vastlegging bron van de middelen	Daarnaast wordt bij alle cliënten die als hoog risico worden gekwalificeerd de bron van de middelen onderzocht aan de hand van onafhankelijke, betrouwbare bronnen.	<p>Dit zou kunnen betekenen dat je van een verhoogd risico klanten van iedere creditering moet nagaan wat de bron is. Dat niet proportioneel. Verhoogde monitoring van hoog risico klanten met een onderzoek obv alerts als passende risicogebaseerde maatregel.</p> <p>Deze GP is strikt geformuleerd. In geval van hoog risico dient onderzoek plaats te vinden adhv onafhankelijke bronnen. Echter, mede gezien de strekking van art. 3 lid 2 onder d (zo nodig) zijn verschillende stadia van diepgang in het onderzoek denkbaar.</p> <p>Bv in geval van hoog risico:</p> <p>a) Uitvraag naar de bron van middelen. Wanneer dit onvoldoende risico's in kaart brengt / mitigeert;</p> <p>b) Additioneel onderzoek naar bron van middelen (via klant, openbare bronnen, etc.). Wanneer dit onvoldoende risico's mitigeert;</p> <p>c) Verificatie van bron van middelen adhv onafhankelijke en betrouwbare bronnen.</p> <p>Suggestie om meer risicodifferentiatie op te nemen.</p>	
3.4.5	GP3.27	40	Bewijsstukken bron van middelen	Bij het onderzoek naar de bron van de middelen gebruikt de instelling onafhankelijke, betrouwbare bronnen. Afhankelijk van het risico maakt de instelling onder meer gebruik van (gewaarmerkte kopieën van) konstruken, werkgeversverklaringen, een verkoopcontract, overzichten van aandelenposities, testamenten, jaarrekeningen, belastingaangiften.	Deze GP suggereert dat er bij het onderzoek naar de bron van middelen altijd gebruik moet worden gemaakt van onafhankelijke, betrouwbare, bronnen. Dit is niet in lijn met de NVB Industry Baseline en lijkt ook niet in lijn te zijn met GP3.25. Zie ook GP3.26 wat aangeeft dat (alleen) bij hoog risico klanten dit nodig is. Belastingaangifte is een verklaring van de klant en daarmee geen onafhankelijke verklaring. Daarom suggestie voor de tekst.	Afhankelijk van het risico maakt de instelling bij het onderzoek naar de bron van de middelen gebruik van betrouwbare documenten die zonnig afkomstig zijn van een onafhankelijke bron.-De instelling maakt onder meer gebruik van (gewaarmerkte kopieën van) konstruken, werkgeversverklaringen, een verkoopcontract, overzichten van aandelenposities, testamenten, jaarrekeningen, belastingaangiften.
3.4.5	GP3.28	40	Huurpenningen	In het kader van het onderzoek naar de bron van de middelen wil de bank weten of het bezit van de kantoorpanden past bij de achtergrond van deze cliënt – de bank onderzoekt op dit punt de bron van het vermogen om zodoende beter zicht te krijgen op de bron van de middelen die bij de bank binnenkomen.	Het voorbeeld lijkt geen risicogebaseerde benadering te hanteren. In het voorbeeld wordt de herkomst van vermogen onderzocht, om inzicht te krijgen in de middelen die bij de bank binnenkomen. Echter, de klant heeft gesteld dat de rekening gebruikt zal worden voor het ontvangen van huurpenningen. De middelen zijn derhalve afkomstig van derden. Het ligt daarom meer in de rede om risicogebaseerd onderzoek te doen naar zakelijke vastgoedactiviteiten rekeninghoudend met de Beleidsregel Integriteit tav zakelijke vastgoedactiviteiten, om een risico inschatting te kunnen maken en te bepalen of er nader onderzoek nodig is. Het enkele feit dat de klant huurinkomsten ontvangt is nog geen reden om onderzoek te doen naar de herkomst van vermogen. Wel als er twijfels rijzen over de legale herkomst van de bron van middelen /herkomst van vermogen.	
3.5	QA3.31	41	Antwoord	Een PEP wordt gedefinieerd als een natuurlijke persoon die een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleedt. Onder een PEP worden ook verstaan familieleden of naaste geassocieerden van deze persoon.	Dit onderdeel zou gelezen kunnen worden als dat een familielid of naaste geassocieerde ook een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleedt. In de huidige DNB Leidraad staat dat de regels met betrekking tot PEPs van overeenkomstige toepassing zijn op directe familieleden en naaste geassocieerden van een PEP.	Een PEP wordt gedefinieerd als een natuurlijke persoon die een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleedt. De regels met betrekking tot PEPs zijn van overeenkomstige toepassing op de familieleden en naaste geassocieerden van een PEP.
3.5	QA3.31	41	Antwoord	Art. 2 lid 1 Uitvoeringsbesluit Wvft 2018 geeft een nadere uitwerking van wat beschouwd wordt als prominente publieke functie, als familierelaties van de PEP en wie beschouwd worden als naaste geassocieerde.	Voetnoot 124 verwijst naar de lijst van de Belastingdienst. Blijft deze gehandhaafd in het kader van staatsbedrijven; dat er in Nederland geen bedrijven zijn die aan de definitie van een staatsbedrijf voldoen?	
3.5	QA3.32	41	Antwoord	Q: Vormen alle PEP's een hoog risico? A: Nee. Hoewel de Wvft ervan uitgaat dat PEP's in de basis een verhoogd risico vertegenwoordigen, is er bij een PEP niet altijd sprake van een hoog risico.	Dit antwoord lijkt zichzelf tegen te spreken. Verduidelijking conform NVB Industry Baseline voor PEPs.	
3.5	QA3.33	42	Antwoord	Voor het aangaan of voortzetten van de zakelijke relatie of het verrichten van de transactie, is de toestemming vereist van een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel van de instelling. Voetnoot 127: art. 1 lid 1 Wvft: hoger leidinggevend personeel: a. personen die het dagelijks beleid van een instelling bepalen; of b. personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van een instelling, die een leidinggevende functie vervullen direct onder het echelon van de dagelijks beleidsbepalers en die verantwoordelijk zijn voor natuurlijke personen wier werkzaamheden van invloed zijn op de blootstelling van een instelling aan de risico's op witwassen en het financieren van terrorisme.	In de NVB Industry Baseline voor PEPs zijn in de paragraaf over senior management approval relevante passages opgenomen. Graag duidelijk aansluiten bij de oveeengekomen formulering over het toepasselijke approval framework.	Tekst toevoegen over toepasselijke approval framework, eventueel met nieuwe QA.
3.5	QA3.33	42	Antwoord	De volgende aanvullende maatregelen zijn verplicht bij een PEP: • Voor het aangaan of voortzetten van de zakelijke relatie of het verrichten van de transactie, is de toestemming vereist van een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel van de instelling. • Instellingen nemen passende maatregelen om de bron van het vermogen en van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden vast te stellen. • De zakelijke relatie wordt doorlopend aan verscherpte controle onderworpen. Instellingen kunnen de intensiteit van de maatregelen en de diepgang van de uit te voeren onderzoeken afstemmen op het risicoprofiel van de cliënt of de UBO. De aanvullende maatregelen kunnen echter niet volledig achterwege worden gelaten.	Aansluiting maken met de gepubliceerde NVB Industry Baseline voor PEPs. a) De eerste zin geeft aan dat de aanvullende maatregelen verplicht zijn. Vervolgens wordt na de opsomming van maatregelen aangegeven dat een risicogebaseerde aanpak mogelijk is, maar dat niet alle aanvullende maatregelen volledig achterwege gelaten kunnen worden. Formulering graag in lijn brengen met de NVB Industry Baseline. b) Het is niet duidelijk genoeg dat bij laag risico PEP, desk research voldoende kan zijn als onderzoek naar SoF en SoW zoals beschreven in de NVB Industry Baseline. c) Hoe ziet de doorlopende en verscherpte controle eruit bij een laag risico PEP, zoals bv bij een meerderjarig kind van een Kamerlid? Vanuit privacy-perspectief roept dit vragen op. In hoeverre is dit proportioneel? Er moet ruimte zijn voor een risicogebaseerde aanpak.	Aansluiten bij de Industry Baseline PEPs en duidelijker de ruimte voor de risicogebaseerde benadering aangeven.
3.5	GP3.30	43	PEP bepalen	Een instelling gebruikt de volgende methoden om te onderzoeken of een persoon kwalificeert als PEP: • Screening tegen beschikbare PEP-lijsten. • Naast het gebruik van algemene PEP-lijsten ook een screening tegen eigen 'lokale' PEP-lijsten. Met behulp daarvan voert de instelling ook een controle uit op namen van lokale individuen belast met prominente functies. • Onderzoek doen op het internet, bijvoorbeeld naar het bestuur in het herkomstland van de cliënt via het lokale handelsregister. • Om tijdens het CDD-proces voldoende informatie te verzamelen voor het identificeren van PEP's hanteert de instelling een gerichte vragenlijst, ook om te achterhalen of er sprake is van een familielid of een naaste geassocieerde die kwalificeert als PEP.	Voorstel om de GP aan te passen. Bv door specifiek te maken voor een bepaalde instelling of door (algemene) voorbeelden te gebruiken die alle Wvft-instellingen kunnen gebruiken. Alhoewel deze GPs voor een brede groep instellingen is bedoeld, zijn de onderdelen van GP3.30 niet logisch of niet uitvoerbaar of overlappen met reeds bestaande maatregelen die door instellingen zoals banken al worden uitgevoerd. Meer ruimte voor een risicogebaseerde aanpak. 'Onderzoek doen op het internet, bijvoorbeeld naar het bestuur in het herkomstland van de cliënt via het lokale handelsregister.' Wat wordt bedoeld met bovenstaande GP? Waar is het onderzoek op gericht en hoe is dit anders dan ID&V die gericht is tav vertegenwoordigers van de klant? 'Om tijdens het CDD-proces voldoende informatie te verzamelen voor het identificeren van PEPs hanteert de instelling een gerichte vragenlijst, ook om te achterhalen of er sprake is van een familielid of een naaste geassocieerde die kwalificeert als PEP.' Is het de bedoeling om aan (potentiële) klanten te vragen of er ergens een link is met een familielid of naaste geassocieerde van een PEP? Dit zal al blijken uit de resultaten van het screenen van de relevante partijen verbonden aan de klant. Is dit nog risicogebaseerd?	Verduidelijken in welke gevallen de verschillende methoden nodig zijn. Daarnaast meer handvatten geven over (in het geval van een vragenlijst) welke vragen gesteld dienen te worden, naast het achterhalen of een gerelateerd persoon persoon kwalificeert als naaste geassocieerde. Verduidelijken wat de vervolgstappen dan zijn.
3.5	GP3.30	43	PEP bepalen	Naast het gebruik van algemene PEP-lijsten ook een screening tegen eigen 'lokale' PEP-lijsten. Met behulp daarvan voert de instelling ook een controle uit op namen van lokale individuen belast met prominente functies.	Deze GP impliceert dat je niet kunt vertrouwen op de leverancier. Het bijhouden van internationale PEP-lijsten is een enorme klus, dat is juist de reden om hiervoor een externe partij te gebruiken. Het is bekend dat de identificatie van PEPs een best effort is. Deze maatregel is geen risicogebaseerde aanpak en daarmee geen GP. Zie ook GP3.32. Bovendien zou 'lokaal' een toelichting vergen (in het geval van een buitenlands natuurlijk persoon: obv NL lokale lijst of obv waar de persoon woonachtig is?)	
3.5	GP3.31	43	PEP en complexe structuren	De instelling is zich ervan bewust dat een PEP zich kan verschuilen achter een andere persoon (verhuulings- of stromanrisico). Bij complexe structuren verricht de instelling aanvullende inspanningen om deze te doorgronden en om de UBO vast te stellen.	Instellingen onderzoeken stromanconstructies en achterhalen zo de daadwerkelijke klant (zie 3.4.3) en onderzoeken complexe structuren om UBOs te identificeren (zie 3.4.2). De uiteindelijke cliënt of UBO wordt zoals te doen gebruikelijk gescreend. Het is daarom onduidelijk wat met deze GP3.31 wordt bedoeld.	

3.5	GP3.33	43	Gebruik 'red flags'	De instelling neemt in deze situaties aanvullende beheersmaatregelen, zoals: het stellen van aanvullende vragen, het stellen van grenzen aan transactiebedragen en het vooraf beoordelen van transacties die de PEP wil doen. De instelling overweegt in deze situaties of het risico nog acceptabel is en of het cliëntenonderzoek naar behoren kan worden afgerond. Zo niet dan weigert, beëindigt of beperkt de instelling de dienstverlening.	Verduidelijken dat het gaat om de klant die PEP is. 'Het stellen van grenzen aan transactiebedragen [...] die de PEP wil doen.' leidt tot verwarring. Het is niet duidelijk of dit over de PEP is die klant is of de UBO van een zakelijke relatie die PEP is. De reden is dat eerdergenoemde red flags zowel betrekking hebben op de klant als UBO die PEP is. Een grens stellen aan een zakelijke klant die een PEP of UBO is voegt niet per definitie waarde vanuit het perspectief van risicobeheersing en is niet praktisch uitvoerbaar. De zakelijke klant weet dan ook niet waar die aan toe is, vooral wanneer er gedurende de relatie een (pseudo-)UBO PEP wordt geïdentificeerd en er dan limieten en/of beperkingen aan de dienstverlening worden gesteld.	
3.5	GP3.33	43	Gebruik 'red flags'	...het vooraf beoordelen van transacties die de PEP wil doen...'	Dient de transactie van de PEP voorafgaand aan het aangaan van de relatie of te allen tijden vooraf beoordeeld te worden? Dit leidt tot verwarring. Dit kan - onder meer - de indruk geven dat transacties handmatig gefilterd dienen te worden. Wat bedoeld wordt met transacties zal verduidelijkt moeten worden. Bv. een vastgoedtransactie vooraf beoordelen kan haalbaar zijn. Echter bij girale overboekingen is dit niet haalbaar of wenselijk. Verder is dit niet praktisch t.a.v. bestaande klanten waarbij de UBO of klant zelf een PEP wordt gedurende de relatie.	
3.5	GP3.33	43	Gebruik 'red flags'	Er is negatief nieuws over de PEP, inclusief negatieve jurisprudentie.	Jurisprudentie is volledig anoniem in Nederland. In media gebruik van initialen.	
3.5	GP3.34	44	Oog voor de client	De instelling ziet ook de mogelijke weerstand onder ogen vanuit een medewerker of vanuit een cliënt die niet begrijpt waarom bepaalde informatie moet worden aangeleverd. De instelling legt daarom, zowel intern aan haar medewerkers als extern richting haar cliënten in begrijpelijke taal uit waarom bepaalde informatie wordt opgevraagd.	In de GP staat dat een instelling uitleg aan haar klanten waarom bepaalde informatie wordt gevraagd. Concreet betekent dit dat een instelling de wet moet gaan uitleggen. Dit moet de verantwoordelijkheid zijn van overheidsinstellingen, niet van commerciële instellingen. Geldt ook voor alle klanten, niet gepast om dit alleen voor PEP's op te nemen.	Verplaatst aangepaste tekst naar de inleiding of Hoofdstuk 2.
3.5	GP 3.35	44	Hoger leidinggevend personeel	Het hoger leidinggevend personeel van een instelling speelt niet alleen een rol bij het goedkeuren van een relatie of transactie, maar laat zich periodiek informeren over de exposure t.a.v. PEP's, en geeft hierop al dan niet akkoord.	Tekst in lijn brengen met bepaalde toepasselijke approval framework zoals toegelicht in de NVB Industry Baseline voor PEP's.	
3.5	GP3.35	44	Hoger leidinggevend personeel	Verder kijkt Compliance actief mee bij de acceptatie van cliënten waar een PEP bij betrokken is en geeft zij advies over de acceptatie.	Hier is ruimte voor een risicogebaseerde benadering. Compliance kijkt alleen mee met de hoog risico PEP's.	
3.6	Introductie	44	Omgang - hoog risico landen		Het Q&A document lijkt, net als bij PEP's, minder ruimte te bieden voor een risicogebaseerde aanpak zoals dat wel in de NVB Industry Baseline wordt gedaan. Deze beschrijft dat EC HRTC transacties kunnen worden afgehandeld obv desk research bij laag en neutraal risico scenario's, bv wanneer de transacties passen bij het risico- en transactieprofiel van de klant en/of als de transacties toeristische doeleinden betreffen. Dit document refereert niet naar desk research bij EC HRTC transacties en lijkt minder ruimte voor een risicogebaseerde benadering te bieden.	Aansluiten bij de NVB Industry Baseline EDD measures for EC HRTC.
3.6	Inleidende tekst	44-46	Hoogrisicolanden	De FATF en de Europese Commissie wijzen regelmatig op jurisdicties die tekortkomingen hebben in hun systeem ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Het onderhouden van zakelijke relaties met ingezetenen van deze jurisdicties of het uitvoeren van transacties van of naar deze jurisdicties kan een hoger risico op witwassen en terrorismefinanciering meebrengen. Het is daarom van belang dat instellingen verhoogde aandacht geven aan de zakelijke relaties en transacties gerelateerd aan de hoog risicolanden (ook bekend als High Risk Third Countries, HRTC), waaronder het uitvoeren van verscherpt cliëntenonderzoek.	Paragraaf 3.6 beschrijft de omgang met hoogrisicolanden en benoemt in de eerste zin dat FATF landen aanwist. Verder in de paragraaf worden hoogrisicolanden beschreven als "High Risk Third Countries", en wordt in QA3.36-41 vervolgens uitsluitend de omgang met EC HRTC beschreven. De omgang met overige potentieel hoogrisico jurisdicties ontbreekt. In GP4.3, tav transactiemonitoringsystemen, wordt echter wel beschreven dat rekening wordt gehouden met: • lijst van hoogrisicolanden van de Europese Commissie; • waarschuwingslijsten van de FATF; • Corruption Perceptions Index van Transparency International; • interne lijst die wordt bijgehouden obv eigen analyses, incidenten, FIU-meldingen en (internationale) witwashedandalen. Het ligt in de rede om ook in CDD (klant woonachtig/gevestigd, postadres, activiteiten, relaties etc.) rekening te houden met hoogrisico jurisdicties, anders dan uitsluitend de EC HRTC.	Beschrijven in welke mate andere jurisdicties dan EC HRTC risico's met zich mee kunnen brengen.
3.6	Inleidende tekst	44	Hoogrisicolanden		Hier wordt gemist dat er gebruik kan worden gemaakt van thresholds. Dit zou bijvoorbeeld in GP3.39 verwerkt kunnen worden.	
3.6	QA3.37	45	Antwoord	In ieder geval wordt van een instelling verwacht dat deze beargumenteerde kan toelichten waarom in een bepaald geval een lagere mate van intensiteit is toegepast.	Mogelijkheid tot threshold toevoegen in lijn met NVB Industry Baseline: EDD measures for EC high risk third countries	Toevoegen: 'Om te beoordelen of de situatie een laag of normaal risico vormt, kunnen instellingen ook risicogebaseerde drempels toepassen voor bedragen en frequentie voor transacties die verband houden met EC HRTC in een bepaalde periode.'
3.6	QA3.38	45	Antwoord	Art. 9 lid 1 Wwft geeft een overzicht van de verscherpte onderzoeksmaatregelen. Dit betreft onder meer het verzamelen van informatie over de achtergrond van de voorgenomen of verrichte transacties van de cliënten en het verkrijgen van goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel voor het aangaan of voortzetten van de zakelijke relatie.	Evenals bij PEP mist hier de risicogebaseerde benadering tav het toepasselijke approval framework in de NVB Industry Baselines.	Aanpassen obv afgesproken formulering in de NVB Industry Baselines.
3.6	QA3.40	46	Vraag	Wat moet een instelling doen als de EC de lijst van HRTC verandert?	Ivm consistente EC aanpassen naar Europese Commissie.	EC aanpassen -> Europese Commissie.
3.6	QA3.40	46	Antwoord	Als een land door de Europese Commissie van de lijst is verwijderd hoeven de verscherpte onderzoeksmaatregelen niet meer toegepast te worden.	Wat betekent deze zinsnede voor dossiers waar het EC HRTC risico nog niet onderzocht is (inflight cases). Kunnen de verscherpte onderzoeksmaatregelen achterwege worden gelaten?	
3.6	QA3.40	46	Antwoord	De verscherpte onderzoeksmaatregelen gelden vanaf het moment dat een land aan de lijst wordt toegevoegd. Vanaf dat moment past de instelling de maatregelen conform art. 9 Wwft toe.	Kan dit voor laag risico klanten bij de periodieke review plaatsvinden? Of moeten klanten uit dat land proactief worden gezocht worden en een EDR getriggert?	
3.6	QA3.41	46	Antwoord	Het gaat erom dat de zakelijke relatie niet wordt aangegaan zonder goedkeuring door het hoger leidinggevend personeel. Ook het besluit om de zakelijke relatie voort te zetten wordt niet genomen zonder goedkeuring door het hoger leidinggevend personeel.	Tekst in lijn brengen met bepaalde toepasselijke approval framework zoals toegelicht in de NVB Industry Baseline voor EDD bij EC HRTC.	Toevoegen: "In een scenario met een laag en normaal risico kan het hoger leidinggevend personeel zijn mandaat om deze zakelijke relaties goed te keuren delegeren aan het lager management, afhankelijk van (i) de omvang van de verplicht gestelde entiteit en (ii) de risico's die worden geïdentificeerd met de zakelijke relatie."
3.6	GP3.37	46	Raamwerk voor goedkeuring hoger leidinggevend personeel	De instelling borgt de goedkeuring door het hoger leidinggevend personeel door middel van beleid (senior management approval framework) waarin duidelijk is vastgelegd: a. Wat de parameters zijn waarbinnen goedkeuring wordt gegeven voor zakelijke relaties met cliënten uit HRTC. Gevallen die daarbuiten vallen worden alsnog op case-by-case basis door het hoger leidinggevend personeel expliciet goedgekeurd. b. Degenen die het beleid uitvoeren hebben voldoende kennis en ervaring om deze beoordeling te kunnen maken. c. De frequentie en de wijze van rapportage aan het hoger leidinggevend personeel. d. De wijze waarop het hoger leidinggevend personeel 'goedkeuring' geeft binnen het raamwerk. e. De controle door de compliancefunctie en de auditfunctie	In de NVB Industry Baseline voor EDD voor EC HRTC en PEP's zijn in de paragraaf over senior management approval relevante passages opgenomen. Graag duidelijk aansluiten bij de overeengekomen formulering over het toepasselijke approval framework.	Tekst toevoegen over toepasselijke approval framework.
3.6	GP 3.39	47	Toeristische uitgaven	Een cliënt is op vakantie in een HRTC en doet daar toeristische uitgaven. Uit hoofde van de verscherpte controle op transacties gerelateerd aan een HRTC merkt de instelling dit op. De instelling analyseert de transacties, betreft daarbij de transactie-informatie als aanvullende informatie, en concludeert dat er sprake is van toeristische uitgaven, met een laag risico op witwassen en financieren van terrorisme.	Aanvullend goed om in de tekst aansluiting te zoeken bij de werkwijze die in de NVB Industry Baseline is opgesteld voor laag risico scenario's. Zoals expliciet vermelden dat nader onderzoek naar de herkomst van het vermogen niet nodig is als er geen signalen vanuit desk research zijn die hier om vragen.	Aansluiten bij de NVB Industry Baseline EDD measures for EC HRTC.
3.7	Inleidende tekst	47	Omgang met overige hoog-risico's en verscherpt onderzoek	Tegelijkertijd is het ongewenst dat instellingen risico's onnodig te hoog inschatten. Dit zou er anders toe leiden dat beheersmaatregelen te veel en te intensief zijn, met als potentieel gevolg dat bonafide cliënten geconfronteerd worden met een hoge administratieve belasting of onnodig geweigerd worden. Dit onderstreept het belang van de risicogebaseerde benadering waarbij ook geldt: waar risico's lager zijn, ontstaan eenvoudiger maatregelen.	Bij dit onderwerp wordt het belang van een risicogebaseerde benadering benadrukt. Er wordt expliciet gemaakt dat het ongewenst is om risico's te hoog in te schatten, aangezien dit een negatief effect heeft voor bonafide klanten. De QA benoemt expliciet bijtellen van €500, waarbij wordt aangegeven dat het gebruik van relatief veel hoge coupures een verhoogd risico met zich meebrengt. Daarnaast wordt er beschreven dat het niet is toegestaan om een hele sector of groep klanten met vergelijkbare kenmerken als onacceptabel te bestempelen.	Het document benadrukt dat verscherpt onderzoek doen in sommige gevallen onnodig is en ongewenste effecten kan hebben. Graag handvaten of GPs opnemen die eenvoudigere maatregelen verduidelijken.

3.7	Inleidende tekst	47	Verscherpt klantonderzoek	Dit onderstreept het belang van de risicogebaseerde benadering waarbij ook geldt: waar risico's lager zijn, volstaan eenvoudiger maatregelen	Dit onderstreept het belang van de risicogebaseerde benadering waarbij ook geldt: waar risico's lager zijn, volstaan minder of eenvoudiger maatregelen.	
3.7	QA3.42	48	Antwoord	Bij complexe of ongebruikelijk grote transacties en transacties met een ongebruikelijk patroon of zonder duidelijk economisch of rechtmatig doel.	Duidelijker als hier wordt verwezen naar het klantprofiel.	Bij transacties die afwijken van het klantprofiel met betrekking tot complexiteit, volume of (on)gebruikelijkheid en transacties zonder duidelijk economisch of rechtmatig doel.
3.7	QA3.44	48	Potentieel hoog risico	Q: In hoeverre zijn er sectoren die inherent hoge risico's met zich brengen? A: Er zijn sectoren waarvan algemeen bekend is dat deze kwetsbaarder zijn voor integriteitsrisico's en die daarmee een hoger integriteitsrisicoprofiel hebben. Dit betekent echter niet dat aan alle cliënten in de betreffende sector per definitie een hoog risicoprofiel toegekend moet worden.	Graag zouden wij de cohesie tussen de zakelijk vastgoed beleidsregel zien en de GP's zodat duidelijk is dat een hoog risico sector, misvoldoende beheerst, niet hoeft te leiden tot de conclusie dat de klant een hoog risicoclassificatie moet krijgen. Dit is de enige beleidsregel die een dergelijke verwijzing maakt naar een sector, daarom graag opnemen in een GP. Dit kan leiden tot (indirecte) discriminatie van bepaalde groepen klanten. 'De Nederlandsche Bank (DNB) onderzoekt of financiële instellingen beleid en procedures hebben en maatregelen nemen om het risico op discriminatie te beheersen.' Deze zin is afkomstig uit een publicatie van de AP Rapportage Algoritmerisico's Nederland (RAN).	
3.7	QA3.44	48	Antwoord	Q: In hoeverre zijn er sectoren die inherent hoge risico's met zich brengen? A: Er zijn sectoren waarvan algemeen bekend is dat deze kwetsbaarder zijn voor integriteitsrisico's en die daarmee een hoger integriteitsrisicoprofiel hebben. Dit betekent echter niet dat aan alle cliënten in de betreffende sector per definitie een hoog risicoprofiel toegekend moet worden. Het betekent ook niet dat een cliënt die actief is in een 'laag risico sector' per definitie geen hoger integriteitsrisico kan meebrengen. De sector waarin een cliënt actief is, is een van de factoren die de instelling meeweegt in de bepaling van de risicoclassificatie van de cliënt. Deze risicoclassificatie is cliëntspecifiek en derhalve niet generiek van toepassing op cliënten in de betreffende sector.	Hier zou kunnen worden verwezen naar sectoren waarover DNB in beleidsdocumentatie heeft aangegeven dat zij deze beschouwt als sectoren met inherent hogere risico's op witwassen en terrorismefinanciering (o.a. commercieel vastgoed en trustkantoren) om ambiguïteit te voorkomen.	Sectoren benoemen.
3.7	QA3.45	48	Antwoord	Nee. Contant geld is een wettig betaalmiddel, waarvan het legitieme gebruik niet gehinderd mag worden.	Contant geld met een criminele herkomst kan legitiem gebruikt worden (bv om levensmiddelen mee te kopen) en wordt dan witgewassen. Is de formulering van het antwoord dan wel correct? Verder de vraag of er in dit antwoord ook aandacht kan worden besteed aan de mogelijkheid tot het inzetten van mitigerende maatregelen.	
3.7	QA3.47	49	Vraag	Als een cliënt een hoog risico heeft, moet de instelling hem dan afwijzen?	Waarom een klant met een hoog risico afwijzen? Suggestie om te herformuleren als 'een klant die buiten de risk appetite valt'.	
3.7	QA3.48	49	Antwoord	Nee, de Wwft biedt geen grondslag om een hele sector of groep cliënten met vergelijkbare kenmerken categoriaal als 'onacceptabel' te bestemmen.	Dit antwoord gaat voorbij aan het acceptatiebeleid van een instelling dat te rechtvaardigen is, gelet op de mate waarin de instelling in staat is om de ML, TF en sanctierisico's van deze specifieke kenmerken van klanten te beheersen. Te denken valt aan instellingen die - gelet op mogelijke OFAC sancties vanwege een moeilijk te herkennen US-element - een strikter sanctiebeleid hanteren en daarmee een klantgroep met specifieke kenmerken (bv zaken met Cuba) uitsluiten.	
3.7	QA3.48	49	Antwoord	De instelling voorkomt onnodige weigering van cliënten of transacties door adequate cliëntspecifieke toepassing van maatregelen die gebaseerd zijn op een cliëntspecifieke risicoevaluatie.	Onduidelijk hoe zich dit verhoudt tot voetnoot 135. Is een instelling verplicht cliënt specifieke maatregelen te nemen of mag er, obv een commerciële focus, sprake zijn van het weigeren van bepaalde sectoren. Vanuit contractsvrijheid moet weigering mogelijk zijn. Alleen mag een categorische uitsluiting niet van een groep klanten wegens ML/TF risico's (EBA de-risking Guidelines). Het zal moeten worden verduidelijkt hoe instellingen om moeten gaan met het dilemma van contractsvrijheid en het ML/TF risico tav onnodige weigering.	
3.7	GP3.40	50	Verzamelen aanvullende informatie	...de reputatie van de cliënt en van de UBO's, alsmede van personen waarmee deze geassocieerd worden.	Nader te specificeren: personen waarmee deze geassocieerd worden. Hoe wordt een instelling geacht dit te weten, los van eventuele adverse media hits? Er worden geen lijsten van geassocieerde personen bijgehouden, wat ook niet aan banken is (vergelijk met Opsporingsdiensten).	
3.7	GP3.41	50	Hogere risico's en mitigerende maatregelen	Een instelling beschouwt een cliënt die is gevestigd in een HRTC of in een land met een significant corruptieniveau als hoog risico.	Waarop kan 'significant corruptieniveau' worden gebaseerd? Lijst van Transparency International? Nader te specificeren. Het betreft een risico indicator, wat niet automatisch als consequentie zou moeten hebben dat een klant als hoog risico wordt geëvalueerd.	
3.7	QA3.50	50	Vraag	Q: Mag de instelling ook op afstand de cliënt identificeren en verifiëren?	Verplaatsen naar paragraaf 3.4.1 over ID&V	
3.7	GP3.42	51	Structuur en bedrijfsvoering	Een instelling heeft in het beleid vastgelegd in welke situatie er sprake is van een verhoogd risico mbt juridische entiteiten. Dit betreft ten minste: ...Entiteiten met een structuur met meer dan twee lagen.	Het opnemen van het criterium 'meer dan twee lagen' impliceert dat dit mogelijk als benchmark kan worden gezien. In de praktijk zijn er veel organisatiestructuren met meer dan twee lagen, met name in het midden- en grootzakelijke segment. Is dit voldoende risicogebaseerd benaderd?	Entiteiten met een structuur die niet passend is voor de aard en omvang van de organisatie.
3.7	GP3.43	51	Cash-intensieve klanten	Een instelling besteedt in haar beleid aandacht aan cliënten die relatief veel gebruik maken van contant geld. De instelling ziet contant geld als een factor die kan leiden tot een hoger risico, omdat de herkomst minder makkelijk te bepalen is. De instelling heeft in haar beleid vastgelegd dat bij cash-intensieve cliënten die, in samenhang met andere factoren, een hoog risico vormen, extra onderzoek wordt gedaan naar de herkomst van deze geldstromen.	Welke maatstaf wordt aan instellingen opgelegd? Zoals wordt erkend in de GP zelf is het herleiden van de herkomst van contant geld lastig. Wanneer is voldaan aan 'extra onderzoek'. In de praktijk is het lastig om de daadwerkelijke bron van contante middelen te achterhalen, anders dan uitvragen bij klant. Daarbij zijn voldoende antwoorden geen gegeven. Hoe verhoudt dit zich tot voorkomen van onnodige weigering?	Extra onderzoek' specificeren of in GP opnemen.
3.7	GP3.43	51	Cash-intensieve klanten	De instelling ziet contant geld als een factor die kan leiden tot een hoger risico, omdat de herkomst minder makkelijk te bepalen is.	Deze GP behandelt omgang met cash-intensieve klanten. Dit suggereert zowel het opnemen als storten van cash. De GP gaat echter enkel in op het risico dat de bron van de contante middelen niet of minder makkelijk is te bepalen. Dit speelt alleen bij het storten van contant geld en niet bij het opnemen van contante gelden.	
3.7	QA3.50	50	Antwoord	Bij niet-fysieke aanwezigheid zal de instelling meerdere onafhankelijke en betrouwbare bronnen raadplegen dan wel innovatieve technologieën toepassen om het risico te mitigeren. Hoe de instelling dit proces inricht bepaalt de instelling zelf met inachtneming van art. 3, 5 en 8 Wwft. Het is van belang dat de instelling dit proces vastlegt en regelmatig actualiseert.	Suggestie om een toelichting op onafhankelijke en betrouwbare bronnen op te nemen en een GP over het gebruik van de overheidsalmanak, websites van provincie, gemeenten en waterschappen bij Nederlandse overheidsinstellingen.	
3.8	QA3.52	52	Vraag	Kan een instelling voor het vaststellen van het risicoprofiel van de cliënt gebruik maken van referentiegroepen ('peer groups')?	In deze vraag lijkt het risicoprofiel verward wordt met het transactieprofiel. Peergroups worden gebruikt om een verwacht transactieprofiel (ETP) te bepalen om zo afwijkingen te detecteren. Dit staat correct in vraag QA3.54.	
3.8	QA3.54	53	Antwoord	Het transactieprofiel stelt instellingen in staat om te controleren dat de transacties die tijdens de duur van de relatie worden verricht, overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel, en te bepalen of deze bijstelling behoeft.	In QA4.6 staat ook eea over het transactieprofiel. Suggestie om hier onderling naar te verwijzen.	
3.8	GP3.44	53	Referentiegroepen	Voor cliënten met een lager risico maakt een instelling gebruik van referentiegroepen om een transactieprofiel te bepalen.	Deze GP wekt de indruk dat referentiegroepen wellicht niet werkbaar zijn voor neutral of hoog risico klanten.	
3.8	GP3.45	53	Risicocategorieën	De instelling maakt onderscheid in risicocategorieën (laag, normaal, hoog en onacceptabel) tussen haar klanten en neemt passende beheersmaatregelen.	Onduidelijk wat het gevolg kan (mag) zijn van een onacceptabel risico. Kwalificeert een exit als een passende beheersmaatregel?	
3.9	QA3.55	53	Antwoord	A: Art. 33 Wwft specificeert welke documenten en gegevens de instelling ten minste vastlegt. Het is daarbij van belang dat uit het cliëntendossier het risicoprofiel blijkt en de onderbouwing daarvan. De gegevens die moeten worden vastgelegd zijn alle gegevens die zijn verkregen tijdens het cliëntonderzoek, zoals kopieën van de identiteitsdocumenten, rekeninggegevens, correspondentie, gespreksnotities over en met de cliënt, transacties van en andere dienstverlening	Hier staat, met een link naar art. 33 Wwft, dat kopieën ID in een klantdossier moeten worden vastgelegd. Maar het gaat er juist om in art. 33 Wwft dat identificerende gegevens, geslachtsnaam, voornaam, geboortedatum, woonplaats of afschrift (lees: kopie) moet worden verzameld. Het is met andere woorden niet noodzakelijk om een kopie te hebben. En die zal er vaak met de beschikbare digitale identificatie oplossingen niet zijn.	Neem de letterlijke opsomming van art. 33 op ipv het gebruik van kopie ID. Met mogelijk een verwijzing naar een audit trail van hoe de instelling tot deze gegevens is gekomen Identificerende gegevens - geslachtsnaam, voornaam, geboortedatum, woonplaats of afschrift (lees: kopie) - moeten worden verzameld.
3.9	QA3.55	54	Antwoord	In de Richtsnoeren 'Identificatie en verificatie van persoonsgegevens' van het College Bescherming Persoonsgegevens, de huidige Autoriteit Persoonsgegevens (AP), staat opgenomen dat een financiële instelling - als bewijs van de identificatieverplichting (reconstructieplicht) - ook een kopie van het gecontroleerde identiteitsdocument kan vastleggen. 138 Op grond van art. 33 Wwft bestaat er geen verplichting om het Burger servicenummer (BSN) vast te leggen. Op de website van de AP is ook informatie te vinden over hetgeen banken wel en niet mogen bewaren.139	Er bestaat inderdaad ovg de Wwft geen verplichting om het BSN vast te leggen. Er zijn echter wel andere wettelijke verplichtingen voor het vastleggen van het BSN.	De tweede alinea dient te worden aangepast, er wordt verwezen naar een verouderd document in de voetnoot. We stellen voor hier te verwijzen naar de relevante pagina's van de AP over dit onderwerp. Huidige formulering in het document kan klanten op het verkeerde been zetten, het lijkt weer te geven dat banken geen BSN mogen opvragen, maar naast Wwft zijn er voor banken ook andere gronden het BSN op te vragen (renseignering en DGS)

3.9	GP3.47	54	Clientacceptatiecomité	Een instelling heeft een clientacceptatiecomité ingericht waarin het hoger leidinggevend personeel de meer complexe gevallen bespreekt en over acceptatie een besluit neemt. De bespreking en het besluit worden consistent vastgelegd op een toegankelijke plek. De opvolging van besluiten en eventueel aanvullende mitigerende maatregelen wordt bewaakt en vastgelegd door een daartoe aangewezen functionaris.	Het besluit zal ook in het klantdossier moeten worden opgeslagen.	Een instelling heeft een clientacceptatiecomité ingericht waarin het hoger leidinggevend personeel de meer complexe gevallen bespreekt en over acceptatie een besluit neemt. De bespreking en het besluit worden consistent vastgelegd op een toegankelijke plek, evenals in het klantdossier. De opvolging van besluiten en eventueel aanvullende mitigerende maatregelen wordt bewaakt en vastgelegd door een daartoe aangewezen functionaris.
3.10	Inleidende tekst	55	Binnen risicotolerantie?	Het kan voorkomen dat een cliënt buiten de risicotolerantie van de instelling valt met betrekking tot witwassen of financieren van terrorisme.	Te nauw omschreven - alleen verwijzing naar risico's als gevolg van witwassen/terrorisme financiering - waar later in de paragraaf wel wordt gesproken over integriteitsrisico's. Waarom wordt hier het begrip risicotolerantie gehanteerd ipv risk appetite, wat gangbaar was in de Leidraad?	Het kan voorkomen dat een cliënt buiten de risicotolerantie van de instelling valt mbt witwassen of financieren van terrorisme of andere integriteitsrisico's.
3.10	QA3.58	55	Antwoord	Een instelling legt in haar beleid vast welke risico's al dan niet acceptabel zijn, rekening houdend met de wettelijke vereisten omtrent bijvoorbeeld HRTC. De instelling beoordeelt vervolgens op individuele basis of een cliënt binnen de risicotolerantie valt. Dit is verbonden aan het risicoprofiel. Een instelling kan vooral bepalen dat bepaalde risicoprofielen - die bijvoorbeeld kunnen worden ingedeeld bij bepaalde referentiegroepen - geaccepteerd kunnen worden, al dan niet onder	Waarom wordt hier het begrip risicotolerantie gehanteerd ipv risk appetite, wat gangbaar was in de Leidraad?	
3.10	QA3.59	55	Antwoord	Nee. In hun rol als poortwachter weren instellingen criminele geldstromen uit het financiële systeem. Conform het gedachtegoed van de Wwft dient de instelling zich daarbij te baseren op een risicoschatting. De instelling kan immers niet volledig uitsluiten dat een cliënt betrokken is bij witwassen of terrorismefinanciering. De beslissing om een zakelijke relatie aan te gaan is gebaseerd op een onderbouwde risico-inschatting en op de mogelijkheid om deze risico's te kunnen beheersen. Van instellingen wordt daarmee verwacht dat zij alle redelijke maatregelen hebben getroffen om te voorkomen dat zij betrokken raken bij witwassen of financieren van terrorisme. De risicobenadering houdt ook in dat geaccepteerd wordt dat nooit volledig kan worden voorkomen dat, ondanks mitigerende maatregelen, toch criminele geldstromen door het financiële systeem gaan. Van instellingen wordt niet verwacht dat zij dit volledig kunnen uitsluiten, er is dus een geaccepteerd	Een van de zinnen in het antwoord luidt als volgt: "De instelling kan immers niet volledig uitsluiten dat een cliënt betrokken is bij witwassen of terrorismefinanciering". Dit suggereert dat het de taak van instellingen is om het (volledig) uit te sluiten, maar dit is de taak van Opsporingsdiensten. Suggestie om het antwoord anders formuleren en te benoemen wat de taak van de poortwachter is ov Opsporingsdiensten.	
3.10	QA3.60	55	Antwoord	Q: Bepaalt DNB welke cliënten wel of niet aangenomen kunnen worden? A: Nee, de instelling accepteert al dan niet de cliënt. De instelling baseert zich daarbij op de eisen die de Wwft stelt, haar beheersmaatregelen en haar eigen risicobereidheid.	Het antwoord is correct, maar vraagt enige nuancering. Bv waar het gaat om de PAD (recht op een basistrekening voor particulieren). Suggestie om de tekst aan te vullen inkv het recht op een basistrekening.	
3.10	GP3.48	56	Beleid risicotolerantie	Een instelling heeft in haar beleid vastgelegd in welke gevallen volgens de wet cliënten niet mogen worden geaccepteerd en bestaande relaties moeten worden beëindigd, en in welke gevallen cliënten buiten haar eigen risicotolerantie vallen. Dit is in ieder geval als er sprake is van:	Wanneer het beëindiging van een bestaande relatie betreft is er onvoldoende oog voor de stand van jurisprudentie en mate waarin het voor instellingen lastig is om afscheid te nemen van een klant. In ieder geval is te strikte bewoording die ervoor kan zorgen dat instellingen vast komen te zitten tussen het kader van DNB en de stand van de rechtspraak.	Een instelling heeft in haar beleid vastgelegd in welke gevallen volgens de wet cliënten niet mogen worden geaccepteerd en bestaande relaties moeten worden beëindigd, en in welke gevallen cliënten buiten haar eigen risicotolerantie vallen. Hieronder kunnen de volgende situaties onder vallen:
3.10	GP3.48	56	Beleid risicotolerantie	Cliënten die geen of onvoldoende informatie willen verstrekken over (dan wel ontoereikende documentatie ter verificatie daarvan kunnen overleggen) de aard en achtergrond van de cliënt, het doel van de zakelijke relatie, en in het bijzonder de bron van de middelen van de cliënt.	Dit lijkt niet in overeenstemming met recente rechtspraak.	
3.10	GP3.49	56	Buiten risicotolerantie	De UBO is van de bakkerij is burger van een bekend Europees belastingparadijs.	De UBO van de bakkerij is burger van een bekend Europees belastingparadijs.	
3.10	GP3.49	56	Buiten risicotolerantie	Een potentiële cliënt wil een rekening openen bij een bank. De cliënt is een lokale bakkerij. Uit het cliëntenonderzoek blijkt dat de lokale bakkerij onderdeel is van een grotere structuur. De bakkerij is daarin de enige entiteit waarin economische activiteit plaatsvindt. De UBO is van de bakkerij is burger van een bekend Europees belastingparadijs, en stuurt de structuur aan vanuit een Zuid-Amerikaanse jurisdictie. De bank oordeelt dat de cliëntstructuur buiten de risicotolerantie valt.	In de GP wordt verwezen naar een Europees belastingparadijs. Om verwaring te voorkomen is het beter om te verwijzen naar de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties op belastinggebied. In deze GP wordt niet duidelijk gemotiveerd waarom deze cliëntstructuur buiten de risicotolerantie valt en of dit de enige factor is die ervoor zorgt dat deze cliënt buiten de risicotolerantie valt.	Een potentiële cliënt wil een rekening openen bij een bank. De cliënt is een lokale bakkerij. Uit het cliëntenonderzoek blijkt dat de lokale bakkerij onderdeel is van een grotere structuur. De bakkerij is daarin de enige entiteit waarin economische activiteit plaatsvindt. De UBO van de bakkerij is burger van een land wat is opgenomen in de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties op belasting-gebied, en stuurt de structuur aan vanuit een Zuid-Amerikaanse jurisdictie. De bank oordeelt dat de cliëntstructuur buiten de risicotolerantie valt.
3.11	QA3.61	57	Antwoord	Verificatie van de identiteit van de begunstigde van een levensverzekering vindt plaats op het tijdstip van uitbetaling van de levensverzekering. Een bank of andere financiële onderneming mag een rekening openen voordat de verificatie van de identiteit van de cliënt heeft plaatsgevonden, indien zij waarborgt dat deze rekening niet kan worden gebruikt voordat de verificatie heeft plaatsgevonden. Dit geldt in deze lijn ook voor betaalinstellingen. Een betaalinstelling mag daarbij de gelden niet naar de merchant overmaken voordat de verificatie van de identiteit heeft plaatsgevonden, maar de betaalinstelling kan al wel collecteren.	a) Mbt tweede bulit over levensverzekeringen. Een bemiddelaar van levensverzekeringen is doorgaans niet betrokken bij de geldstromen/uitbetaling. Deze vereiste lijkt praktisch onuitvoerbaar voor bemiddelaars in levensverzekeringen. b) Mbt derde bulit. Wordt met 'gebruiken' van een rekening bedoeld op het 'versturen' van transacties of ook het 'ontvangen' van transacties?	
3.13	Inleidende tekst	58		Als een cliëntenonderzoek niet leidt tot het beoogde resultaat dan wel dat een zakelijke relatie wordt beëindigd, én indien de instelling daarbij aanwijzingen heeft dat de (potentiële) cliënt betrokken is bij witwassen of het financieren van terrorisme dan doet de instelling een melding bij de Financiële Inlichtingen Eenheid (FIU-NL).	Hierbij ontbreekt dat ook verplicht een melding gedaan moet worden indien een prospect wordt geweigerd obv vermoedens van ML/FT (valt onder Artikel 16 lid 1 van de Wwft).	Beoelde ipv beoogde
3.13	GP3.52	59	Melding en toelichting	Een instelling ontvangt van een onderneming een aanvraag voor een financiering, een zakelijke lening voor het financieren van verhuurd vastgoed. Uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van verschillende opmerkelijke zaken. De aanvrager laat in korte tijd een flinke groei van de vastgoedportefeuille zien. Verder wordt in een aantal gevallen de woningen door particulieren aan de onderneming verkocht onder de WOZ-waarde, terwijl zij op de reguliere woningmarkt een hogere prijs hadden kunnen ontvangen. De instelling besluit deze voorgenomen transactie te melden aan de FIU. In de melding wordt uiteengezet wat voor financieringsproduct het betreft en welke overwegingen hebben geleid tot de conclusie dat de voorgenomen transactie ongebruikelijk is. De omstandigheden worden gedetailleerd uiteengezet in de transactieomschrijving en de betrokkenen bij de transactie zijn allen	a) Het is onduidelijk wat de verhouding is tussen enerzijds paragraaf 3.13 (melden bij FIU), inclusief de GPs en anderzijds van hoofdstuk 4 (paragraaf 4.1.5) wat ook over het melden van ongebruikelijke transacties gaat. b) GP3.52 (en GP3.53) lijkt gelinkt te zijn aan hoofdstuk 4. Aanpassen c) GP3.52 is een voorbeeld van een ongebruikelijke transactie, maar het is niet duidelijk of dit leidt tot de weigering van een potentiële klant of de beëindiging van de klantrelatie, terwijl de insteek van 3.13 gericht is op het melden wanneer de relatie wordt geweigerd (of beëindigd) iem een indicatie van ML/FT. Voorstel om GP3.52 aan te passen en te linken aan beëindiging of weigering van een (potentiële) klant. Verder is het onduidelijk wat de verhouding is tussen enerzijds para. 3.13 (melden bij FIU), inclusief de GPs en anderzijds van hoofdstuk 4 (para. 4.1.5) wat ook over het melden van ongebruikelijke transacties gaat.	
3.13	GP3.53	59	Melding en toelichting	Een bank meldt een aantal ongebruikelijke transacties betreffende de aan- en verkoop van voertuigen. Uit de melding blijkt dat de instelling per tegenpartij een grondig open bronnenonderzoek heeft gedaan. De bank geeft deze informatie mee, waaruit o.a. blijkt dat partijen die autobedrijven lijken te zijn, geen online aanwezigheid hebben en gevestigd zijn in een woonhuis. Ook valt een aantal tegenpartijen op omdat er een relatie lijkt te zijn met een groot fraudeonderzoek, waaraan in de melding wordt gerefererd. Daarnaast maakt de toelichting duidelijk dat er auto's worden ingekocht door branchevreemde partijen, en ontvangt de onderneming huur- en borgbetalingen voor vrachtwagens, terwijl dat geen bedrijfsactiviteit van de onderneming is. In de transactieomschrijving worden niet alleen transacties opgesomd, maar is puntsgewijs uiteengezet waarom de gemelde transacties ongebruikelijk zijn. Er zijn meerdere transacties gemeld, deze worden in de melding aan elkaar verbonden.	Zie commentaren a) en b) bij GP3.52. Ook GP3.53 is een voorbeeld van een ongebruikelijke transactie, maar het is niet duidelijk of dit leidt tot de weigering van een potentiële klant of de beëindiging van de klantrelatie, terwijl de insteek van 3.13 gericht is op het melden wanneer de klant wordt geweigerd (of beëindigd) iem een indicatie van ML/FT. Voorstel om GP3.53 aan te passen en te linken aan beëindiging of weigering van een (potentiële) klant.	
3.13	GP3.53	59	Melding en toelichting	Als bijlage voegt de instelling een volledig rekeningsoverzicht van de relevante periode bij de melding, die context en inzicht geeft in het rekeningsverloop van de cliënt. Hierdoor kan de FIU-onderzoeker gelijk een onderzoek starten.	Is het daadwerkelijk GP om een volledig rekeningsoverzicht mee te sturen ipv enkel de ongebruikelijke transacties? Indien de FIU meer informatie nodig heeft voor onderzoek kan men deze opvragen middels bijvoorbeeld een artikel 17 bevraging. Daarnaast is er in GoAML geen optie om documenten mee te sturen met de xml. Dit gebeurt momenteel via losse berichten waarbij wordt verwezen naar het dossiernummer. Beter om deze tekst uit het document te halen.	

H4	Algemeen		Contant geld		Het onderwerp contant geld wordt onvoldoende behandeld in het document. Uit diverse sectorgesprekken (oa horeca, juweliers, detailhandel, automotive) is gebleken dat het ML/TF risico's verbonden aan cash een terugkerend thema is. En soms zelfs het enige struikelblok. Daarom het verzoek om meer relevante richtinggevendende QAs en GPs met oa voorbeelden van mitigerende maatregelen op te nemen voor dit thema.	Suggesties voor GPs: 1. Welke risicodifferentiatie is van toepassing voor onderzoek en beheersmaatregelen tav chartale geldstromen? Bv obv geografie (grensstreek, toerisme) of culturele gebruiken (huwelijken, feestdagen, festivals en contante donaties) of sector (oa seizoensinvloeden). Klantvragen van instellingen moeten proportioneel en risicorelevant te zijn voor de specifieke situatie (bv bedrijfsmodel, klantenbestand, vestiging, seizoenspatroon, etc). Nuttig om voorbeelden van risicodifferentiatie op te nemen. 2. QA toevoegen over grote coupures. Van belang om context en consequenties te beschrijven van individuele transacties waarin enkele hoge coupures gebruikt worden, wat op zichzelf geen nadere aandacht vergt, tenzij deze niet logisch voortvloeien uit de aard van de activiteiten van de klant. Zo kan de risicogebaseerde benadering worden verduidelijkt tav het gebruik van hoge coupures. Praktische voorbeelden: - Kleine ondernemers dienen de herkomst van alle grote coupures (€200 en €500) te verklaren, terwijl vastleggen van persoonsgegevens (<€10k) door de ondernemer niet wenselijk/geoorloofd is. - Ondernemers combineren cash van verschillende vestigingen in één sealbag ivm veiligheid en kosten, terwijl dit leidt vragen tav een ongewone storting. - Retailers in de oostelijke grensregio dienen contact geld te beperken, terwijl Duitsland en Oost-Europa andere gebruiken kent tav contant geld. - NL staat bekend als cash-intensief land (lonely planet), winkels in toeristische gebieden ontvangen relatief veel contanten en grote coupures. - Detailisten kennen omzetpieken (oa Kerstperiode, Valentijn of specifieke actie) ipv een constante stroom. Dit leidt tot klantonderzoek nav deze transactiepatronen. - Als het gaat om rekening houden met een specifieke sector, vestiging, aard van de klant, etc dient dit breed te worden opgevat. Daarmee wordt bedoeld niet alleen het toeristisch seizoen speelt een rol, maar bv ook het weer. Bv een heel mooi nazomerweekend maakt voor de horeca een wereld
H4	Algemeen		Algemeen		Vervangt of verwijkt dit document de eerdere post-event transactie monitoring guidance (2020)?	
H4	Algemeen		Algemeen		Verzoek om in het document informatie (QAs en GPs) op te nemen over CDD en monitoring van PISPs and AISP's. Mn aandacht voor de situaties waar een PSP klant is van een instelling. Dezelfde vereisten voor monitoring en toezicht zouden van toepassing moeten zijn voor PSP's, wat niet anders zou moeten zijn dan voor een bank die als PISP or AISP optreedt.	Vereisten en GP opnemen in het document oa voor TM.
4.1	Inleidende tekst	60	Transactiemonitoring	Instellingen zijn verplicht een voortdurende controle uit te oefenen op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze zakelijke relatie verrichte transacties.	De zakelijke relatie dient nader geëxpliciteerd te worden. Wie vallen hieronder? Ook leveranciers, zelfstandig adviseurs? Franchisenemers?	
4.1	Inleidende tekst	60	Transactiemonitoring	Toevoeging zie tekstsuggestie.	Om ervoor te zorgen dat het risicoprofiel wordt aangepast indien nodig.	
4.1	Inleidende tekst	60	Transactiemonitoring	Een gebrekkige monitoring maakt de instelling kwetsbaar waardoor zij (onbewust) bijdraagt aan het financieren van terrorisme of het (schuld)witwassen van geld.	...waardoor zij mogelijk bijdraagt...	Een gebrekkige monitoring maakt de instelling kwetsbaar waardoor zij mogelijk (onbewust) bijdraagt aan het financieren van terrorisme of het (schuld)witwassen van geld.
4.1	Inleidende tekst	60	Transactiemonitoring	Is er aanleiding om te veronderstellen dat een (voorgenomen) transactie verband houdt met witwassen of terrorismefinanciering, dan moet een instelling deze transactie als ongebruikelijk melden bij de FIU-NL.	Toevoegen: onverwijld (artikel 16 lid 1 Wvft)	Is er aanleiding om te veronderstellen dat een (voorgenomen) transactie verband houdt met witwassen of terrorismefinanciering, dan moet een instelling deze transactie onverwijld als ongebruikelijk melden bij de FIU-NL.
4.1	Inleidende tekst	60	Transactiemonitoring	•De instelling kan de transacties nader onderzoeken en indien nodig melden bij FIU-NL. FIU-NL kan de transactie verder analyseren en waar nodig als verdacht doormelden aan de opsporingsinstanties. •Ook kan de instelling vermoedelijke witwas- of terrorisme- financieringstransacties detecteren en	Bij deze twee bullet points wordt 'kan' gebruikt. Het lijkt alsof transactiemonitoring en nader onderzoek doen een keuze is en geen wettelijke verplichting. Graag strakker formuleren, mede ivm noodzaak van verwerking van persoonsgegevens voor dit doel.	
4.1	QA4.1	61	Antwoord	Onder transactie wordt verstaan: handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen. Deze definitie omvat meer dan alleen bijvoorbeeld betalingstransacties. Met de definitie van transactie is beoogd duidelijk te maken dat een ongebruikelijke transactie van de cliënt, of van een derde ten behoeve van de cliënt, altijd moet worden gemeld indien een instelling daarvan heeft kennisgenomen ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt. Een direct of causaal verband tussen de ongebruikelijke transactie en de werkzaamheden van de instelling is geen vereiste. De woorden "handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt" dienen zo te worden uitgelegd dat ook een passieve betrokkenheid van de instelling (doordat zij wetenschap heeft van de transactie) de wettelijke meldplicht kan activeren.	De definitie van een transactie zoals hier gedefinieerd is veelomvattend en leidt in huidige opzet tot dubbele transactiemonitoring in het geval van een AISP dienstverlening door een instelling. Is het in de opinie van DNB noodzakelijk en wenselijk dat transacties die al door een andere Wvft-plichtige organisatie gemonitor worden, met vertraging opnieuw gemonitor worden door de instelling met een passieve betrokkenheid? Zo ja, welke diepgang acht DNB noodzakelijk, en hoe dient een instelling aan privacy vereisten te voldoen? Voorbeeld: bij producten aangeboden door een bank waarbij AISP / PSD2 data gedeeld worden tussen bank A en bank B worden door bank A (actieve bank) accountinformatie gedeeld via de bank app. Bank B (passieve bank) gebruikt deze informatie als een service voor bv kredietverlening. Bank B verkrijgt via de klant 18 maanden transactedata voor deze service. In hoeverre dient bank B als passieve bank deze transacties te monitoren en ongebruikelijk gedrag te melden, inachtnemende dat het hier historische data betreft en er met vertraging gemeld wordt indien ongebruikelijke gedrag gedetecteerd wordt en de actieve bank deze ongebruikelijke transactie bij de FIU tijdig gemeld heeft. Welke bank is verplicht om contact op te nemen met de klant om de ongebruikelijke transactie te verklaren. Vanuit privacy overwegingen kan het verkrijgen van informatie van klanten over transacties uitgevoerd bij een andere bank leiden tot	
4.1	QA4.1	61	Antwoord	Onder transactie wordt verstaan: handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen. Deze definitie omvat meer dan alleen bijvoorbeeld betalingstransacties.	De woorden "handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt" dienen zo te worden uitgelegd dat ook een passieve betrokkenheid van de instelling bij ongebruikelijke transacties (doordat zij wetenschap heeft van de transactie) valt onder de wettelijke meldplicht.	
4.1	QA4.1	61	Transactiemonitoring	Met de definitie van transactie is beoogd duidelijk te maken dat een ongebruikelijke transactie van de cliënt, of van een derde ten behoeve van de cliënt, altijd moet worden gemeld indien een instelling daarvan heeft kennisgenomen ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt.	Vallen prospects ook onder deze definitie?	
4.1	QA4.1	61	Transactiemonitoring	De subjectieve indicator verplicht een instelling om een transactie te melden indien er aanleiding is om te veronderstellen dat de transactie verband kan houden met witwassen of financieren van terrorisme. Dit vraagt van de instelling een beoordeling of een transactie ongebruikelijk is	Is "aanleiding om te veronderstellen dat de transactie verband kan houden met witwassen of financieren van terrorisme" gelijk aan "indicaties dat klant betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme" conform art 16 lid 4 sub b Wvft of geldt hiervoor een andere motivering?	
4.1	QA4.3	61	Diagram		In dit stroomschema kan een transactie geweigerd worden nav een alert uit post-event transactiemonitoring. Dit is in strijd met de gangbare definitie van post-event transactiemonitoring, aangezien dit proces wordt uitgevoerd na verwerking (post-event) van transacties.	
4.1	QA4.3	62	Diagram		Terminologie 'transactie buiten risicotolerantie' is niet correct (in de EN versie ook niet goed vertaald). Risk appetite is een brede term en of een transactie in lijn is met de risk appetite zou niet zo laat in het proces moeten zijn. Nadat een transactie is geweigerd, zou dat ook moeten leiden tot een melding, aangezien het een voorgenomen transactie was.	a) In de EN versie risk appetite veranderen in risk tolerance. b) Suggestie om voorbeelden uit de Leidraad voor post-event TM te gebruiken voor het verduidelijken van situaties waarin transacties kunnen worden geweigerd.
4.1	QA4.3	62	Diagram		De afbeelding behoeft op de volgende punten verduidelijking: a) betekenis lege groene rechthoeken; b) onderscheid groene en grijze vierkanten; c) eggen van een link tussen het weigeren en melden van een transactie .	
4.1	QA4.3	62	Diagram		Volgens het stroomschema is er geen FIU-melding nodig als transactie ongebruikelijk is en geweigerd wordt. Moet dit niet zijn weigeren transactie en FIU melding?	
4.1	QA4.3	62	Diagram		De term pre-transaction monitoring moet verduidelijkt worden en geplaatst in de juiste context. Duidelijke uitleg tav de verschillen tussen de toepassing van monitoring en screening en wat moet pre en post.	In lijn met de eerdere publicatie over post-event TM, suggestie om strakker te formuleren en specifieke QAs of GPs op te nemen (bv een trade finance transactie of een klant die op een kantoor een groot cash bedrag wil storten).

4.1	QA4.3	62	Diagram	Tekstblok - weigeren transactie	Stroomschema is onduidelijk, want post-TM kan nooit een alert genereren waarbij het mogelijk is alsnog de betaling te stoppen. Deze onduidelijkheid is onwenselijk mede wanneer de AP vragen zou stellen over geautomatiseerde besluitvorming zoals bedoeld in artikel 22 AVG.	
4.1	QA4.3	62	Diagram		Er ontbreekt een pijl van 'weigeren transactie' naar 'melden ongebruikelijke transactie'. Ook voorgenomen transacties dienen onverwijld te worden gemeld indien er sprake is van een vermoeden van (betrokkenheid bij) witwassen en/of terrorismefinanciering.	
4.1	QA4.3	62	Diagram	De inrichting hangt onder meer af van de aard en omvang van de instelling, van de risico's waar de instelling mee -----STROOMSCHEMA----- geconfronteerd wordt en van het aantal transacties dat door de instelling wordt uitgevoerd.	Ten behoeve van de leesbaarheid: zin eerst afmaken, daarna een weergave van het stroomschema. Verder wordt op pagina 63 gerefereerd naar 'onderstaand schema', maar dit stroomschema staat dus op pagina 62.	
4.1	QA4.3	62	Diagram		1) De koptekst (risicoanalyse witwassen en financieren van terrorisme) wekt de indruk dat het stroomschema gaat over een risicoanalyse (bv een schematische weergave van een transactiemonitoringproces. Dit zou verduidelijkt kunnen worden met pijlen oid (Het lijkt erop dat de tekst uit het groene blok op p. 64 over de werking van het schema hier had horen te staan) 2) Gevoelsmatig is het vreemd dat pre-transactiemonitoring en post-transactiemonitoring naast elkaar staan in het schema terwijl deze chronologisch op verschillende tijdstippen plaatsvinden.	Schema aanpassen
4.1	QA4.3	62	Diagram		Een aantal opmerkingen: a) De koptekst (risicoanalyse witwassen en financieren van terrorisme) wekt de indruk dat het schema gaat over een risicoanalyse in plaats van een schematische weergave van een transactiemonitoringproces. Dit zou op een illustratieve manier verduidelijkt kunnen worden met pijlen o.i.d. Het lijkt erop dat de tekst uit het groene blok op pagina 64 over de werking van het schema hier had moeten staan. b) Het vreemd dat pre-transactiemonitoring en post-transactiemonitoring naast elkaar staan in het schema terwijl deze chronologisch op verschillende tijdstippen plaatsvinden. c) Post-transactiemonitoring vindt plaats na het verwerken van de transactie plaats en genereert feitelijk een nieuwe alert- en beoordelingsstroom. Dit reflecteert het diagram niet. d) Het stroomschema lijkt onderin weg te vallen (de blokken onderin onder 'verwerken transactie' en 'melden ongebruikelijke transactie' bevatten geen tekst). Op pagina 63 is er geen onderstaand schema. Het schema staat op pagina 64.	Schema aanpassen
4.1	Tekstblok	63	Elementen			Handig om de schema's, tabellen, etc. een nummer te geven en dan te verwijzen naar
4.1.1	Inleidende tekst	64	Business rules & modellen	De kennis die de instelling toepast om ongebruikelijke of verdachte transacties te kunnen detecteren, is toegesloten op de risico's die de instelling loopt. Zo zullen de gebruikte business rules passend moeten zijn voor de detectie (en mitigatie) van de risico's zoals benoemd in de risicoanalyse en de scenario's uit die analyse.	Het document benadrukt dat business rules & modellen aangepast op de instelling moeten zijn. Daarnaast belicht het een aantal onderwerpen - bv talored modellen, ETP en peer grouping - en geeft hierbij een relatief groot aantal GPs. Echter, er worden concreet gezien weinig handvatten geboden. Hoe verhoudt dit zich tot de NVB Industry Baseline ETP, waarin veel meer handvatten worden geboden voor een risicobaseerde aanpak?	Graag verduidelijking over waar een goed ETP aan moet voldoen, hoe je een model aanpast op de instelling, of onder welke condities je bv gebruik kunt maken van peer grouping. Verwijzing naar NVB Baseline ETP.
4.1.1	Inleidende tekst	64	Business rules & Modellen	De kennis die de instelling toepast om ongebruikelijke of verdachte transacties te kunnen herkennen dan wel detecteren is daarmee meer dan algemene kennis van bijvoorbeeld typologieën.	Er wordt gevraagd om 'meer dan algemene kennis van bijvoorbeeld typologieën', maar het is niet duidelijk wat hier precies mee wordt bedoeld. Wordt gedeeld op kennis die voortvloeit uit de risicoanalyse? Indien meer wordt verwacht dan algemene kennis, zijn er dan een aantal specifieke voorbeelden als GP?	Tekst verduidelijken en GP toevoegen van gewenst niveau van toegepaste kennis.
4.1.1	Inleidende tekst	64	Business rules & modellen	Het gaat om kennis over hoe de instelling betrokken kan raken bij witwassen of financieren van terrorisme, gegeven het bedrijf en de bedrijfsvoering	En diens klantenportefeuille.	Het gaat om kennis over hoe de instelling betrokken kan raken bij witwassen of financieren van terrorisme, gegeven het bedrijf, de bedrijfsvoering en diens klantenportefeuille.
4.1.1	QA4.5	64	Antwoord	Q: Is het voldoende als een instelling standaardmodellen toepast voor het detecteren van ongebruikelijke transacties? A: Nee. Standaardmodellen kunnen een startpunt zijn, maar een instelling kan hier niet enkel op vertrouwen. Een transactiemonitoringsysteem dient te passen bij het risicoprofiel van de instelling, en gevoed te worden door toegepaste kennis (intelligence) vanuit de instelling. De business rules van het transactiemonitoringsysteem dienen passend te zijn om de risico's die de instelling loopt effectief te mitigeren.	Het is onduidelijk wat er precies wordt bedoeld met een standaardmodel, waardoor instellingen niet in staat zijn om te beoordelen of de gebruikte modellen voldoende zijn. Gaat dit bv om standaardmodellen binnen een bepaalde sector, binnen een organisatie, binnen een business-segment binnen die organisatie? Dit kan verder gespecificeerd worden.	Verduidelijken wat er precies wordt bedoeld met een standaard- en geavanceerd model.
4.1.1	QA4.5	64	Antwoord	De instelling legt het verband tussen de risicoanalyse en het transactiemonitoringsysteem vast.	Voor deze zin staat benoemd dat de business rules van het TM systeem passend te zijn. Je zou hier uit kunnen opmaken dat er voor ieder SIRA risico een rule in het model moet zijn. Hiermee kan een discussie ontstaan over als iets in het model niet goed werkt en er een handmatig alternatief is, dat het dan niet in het model zit en daarmee niet voldoende in lijn is. Een toevoeging hier zou kunnen zijn dat een alternatieve wijze van monitoring op zijn plaats kan zijn.	
4.1.1	QA4.6	64	Antwoord	De instelling stelt het risicoprofiel van de cliënt vast. Een transactieprofiel obv de verwachte transacties of het verwachte gebruik van de rekening van een cliënt (expected transaction profile, ETP) kan in verband daarmee een goed hulpmiddel zijn om ongebruikelijke transacties te detecteren.	a) Betekent dit antwoord dat in het geval dat binnen transactiemonitoring gebruik wordt gemaakt van bv scenario's, waarin niet altijd rekening wordt gehouden met de risicoclassificatie van de klant zonder ETP, niet voldaan wordt aan dit antwoord? b) Is het historische transactiepatroon van de klant ook te kwalificeren als een transactieprofiel?	
4.1.1	QA4.6	65	Antwoord	Het ETP moet in dat kader wel worden gezien als een middel, en is geen doel op zich. Ongebruikelijke transacties kunnen ook op andere manieren gedetecteerd worden, bijvoorbeeld door middel van de toepassing van scenario's of van geavanceerde modellen.	Is het strikt noodzakelijk dat zo'n model geavanceerd is? Hoe verhoudt een geavanceerd model zich tot een standaardmodel zoals in eerdere vraag genoemd?	Verduidelijken wat er precies wordt bedoeld met een standaard- en geavanceerd model.
4.1.1	QA4.7	65	Antwoord	Het is niet altijd mogelijk om voor iedere individuele relatie op voorhand een individueel (maatwerk) risicoprofiel op te stellen, gelet op de omvangrijke aantallen relaties voor bepaalde cliëntsegmenten, bijvoorbeeld bancaire dienstverlening aan particulieren of klein MKB. Om dit praktisch te kunnen doen, kan een instelling haar zakelijke relaties indelen naar bijvoorbeeld referentiegroepen (peer groups), en het individuele risicoprofiel hierop baseren. Daarbij definieert de instelling haar referentiegroepen aan de hand van een aantal kenmerken, bijvoorbeeld sectoren, rechtsvormen, leeftijden, natuurlijke personen, transactiegedrag, inkomen, landen, etc.	Goed om op te nemen en helpt instellingen die dit al doen. Vanuit privacyaspectief kan het vragen oproepen, ook tav transparante.	
4.1.1	GP4.1-9	66-68	Hoogrisicolanden		In deze GPs en de rest van het hoofdstuk staan een aantal typo's. Het woord 'hoogrisicolanden' wordt bv op verschillende manieren gespeld (hoog risico landen, hoog-risicolanden).	Document checken op consistente spelling.
4.1.1	GP4.1	66	Intelligence en TM	Deze kennis is dan bijvoorbeeld neergeleed in een handboek of in werkinstructies.	Vastgeleed beter dan 'neergeleed'.	Deze kennis is dan bijvoorbeeld vastgeleed in een handboek of in werkinstructies.
	GP4.2	66	Koppeling risicoanalyse	In deze business rules heeft de verzekeraar de in de SIRA geïdentificeerde risico's en scenario's verwerkt.	Het is goed mogelijk dat transactiemonitoring geen geschikte control is voor specifieke risico's gedetecteerd via de risicoanalyse. Soms zijn CDD controls beter (bv screening of product controls). Nodig om rekening mee te houden en toe te lichten.	
4.1.1	GP4.3	66	Opzet business rules	Een instelling heeft de opzet, inrichting en adequaatheid van business rules goed onderbouwd. Hierbij heeft de instelling onder meer aandacht besteed aan: a. duidelijke vaststelling van grenswaarden b. differentiatie in de business rules tussen grenswaarden voor hoog risico cliënten in het kader van verscherpte monitoring c. differentiatie in de business rules tussen grenswaarden voor verschillende business segmenten (Small and Medium Enterprises (MKB), Corporate, Financial Institutions).	Wat is de strekking van deze GP bedoeld? Er zijn alternatieven denkbaar om hetzelfde resultaat te bereiken.	
4.1.1	GP4.4	66	Koppeling business rules en risicoanalyse	• het cliëntrisicoprofiel, zoals opgesteld bij cliëntacceptatie en waar nodig later aangepast; • het risicoprofiel van de cliënt, bijvoorbeeld laag, midden of hoog;	Clieñtrisikoanalyse staat twee keer opgenomen.	
4.1.1	GP4.4	67	Koppeling business rules en risicoanalyse	Verder wordt bij het bepalen van de business rules ook gebruik gemaakt van vergelijkingen met andere transacties van de cliënt en met de referentiegroep.	Praktijkvoorbeeld opnemen ter verduidelijking.	

4.1	GP4.5	67	Business rules TF	The chapter references three distinct concepts: - unusual transactions - suspicious transactions - transactions with a significant likelihood that it facilitates ML/TF. How are these concepts different from each other? The text in this section eludes to the fact that unusual transactions may be suspicious but there is no direct comparison and therefore clear distinction between the two. Also, Wwft only mandates unusual transactions and the use of these three different terms is not in line with terminology in the NVB Industry Baselines. The GP document includes suspicious and that these must be reported/rejected. Is this now a new requirement for Gatekeepers?	Waarom specifiek de keuze voor TF? Iem van toepassing op witwassen. Waar zien de waarschuwinglijsten op? PIF? Nuttig om hier voorbeelden van red flags te geven.	
4.1.2	Inleidende tekst	68	Pre-transactiemonitoring	Een instelling mag in ieder geval geen transacties uitvoeren die witwassen en/of financieren van terrorisme faciliteren.	Hoewel dit het streven en de ambitie is, is het onmogelijk om 100% te voorkomen. Derhalve anders verwoorden ipv deze zero-tolerance formulering.	
4.1.1	GP4.8	68	Contant geld	Op basis hiervan wordt uitzonderlijk hoog cash-gebruik en het veelvuldig gebruik van grote coupures dat niet past bij het bedrijfsmodel van de cliënt opgemerkt. Voor een cliënt die een individuele transactie onder een door de bank bepaalde grenswaarde doet, wordt – bijkomende bijzonderheden daargelaten – geen alert gegenereerd.	Hier staat dat alleen in uitzonderlijke gevallen alerts hoeven te worden getriggert bij cash-gebruik. Doet dit voldoende recht aan het inherente verhoogde risico van cash en met de medeplichtigheidsobjectieve en relevante subjectieve indicatoren? In deze GP blijkt de aandacht vanuit het toezicht van de klantimpact nen het belang van een risicogebaseerde aanpak.	
4.1.1	GP4.8	68	Contant geld	Hierin is opgenomen dat bij midden- en kleinbedrijven contante transacties onder een bepaalde grenswaarde geen alert genereren. Bij het bepalen van deze grenswaarde wordt rekening gehouden met de aard van het bedrijf.	Het ligt voor de hand dat er rekening moet worden gehouden met de verplichte drempelbedragen voor objectieve indicatoren. Teskt aanpassen zodat duidelijk is dat een instelling geen volledige vrijheid heeft om zelf drempelbedragen te bepalen. Het maximum op contante transacties voor goederen – zoals opgenomen in het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen – zou een positieve	Bij het bepalen van deze grenswaarde wordt rekening gehouden met de aard van het bedrijf en geldende objectieve indicatoren voor het melden van contante transacties.
4.1.2	Inleidende tekst	68	Pre-transactiemonitoring	Een instelling mag in ieder geval geen transacties uitvoeren die witwassen en/of financieren van terrorisme faciliteren, of waar het vermoeden bestaat dat dit het geval is. Ook bij overige transacties moeten instellingen een afweging maken of deze gelet op de risico's op witwassen en/of financieren van terrorisme kunnen worden uitgevoerd. Het is van belang dat instellingen adequate maatregelen treffen om ongebruikelijke transacties te detecteren, ook voordat deze uitgevoerd worden.	In hoeverre wordt van een instelling verwacht dat zij transacties gaan bevrozen? Een onderzoek naar een ongebruikelijk karakter kan enige tijd duren en is geen 'minuten'werk. Hoelang kan een instelling een transactie bevrozen? Praktische invulling hiervan vergt veel van banken en gaat aanzienlijk veel verder dan de huidige praktijk. Nodig om de intentie en scope van deze paragraaf te verduidelijken.	
4.1.2	QA4.9	69	Vermoedelijke ML/TF-transactie	Bij een vermoedelijke ML/TF-transactie is er sprake van de aanmerkelijke kans op het faciliteren van witwassen of financieren van terrorisme.	Hoe verhoudt een vermoedelijke ML/TF transactie zich tot de definitie van een ongebruikelijke transactie? Met toelichting het antwoord verduidelijken. Het gebruik van 'aanmerkelijke kans' wekt de indruk dat het gaat om een risico-inschatting/kansberekening of er ML/TF wordt gefaciliteerd. Passender zou zijn om dit aan te passen naar een strekking als: 'daadwerkelijk vermoeden obv aanwezige concrete indicatoren voor ML/TF'. Het is niet duidelijk of transacties die buiten de risicotolerantie van een instelling vallen, eveneens als vermoedelijke ML/TF-transacties moeten worden gezien. Dit is niet noodzakelijk hetzelfde. Het kan bv zijn dat een instelling vanuit eigen risicoperspectief geen transacties met bepaalde hoogrisicolanden uitvoert. Dat hoeft niet altijd te betekenen dat dergelijke transacties een ML/TF-	
4.1.2	QA4.9	68	Pre-transactiemonitoring	Een instelling heeft verscherpte aandacht voor complexe of ongebruikelijk grote transacties, voor transacties met een ongebruikelijk patroon of zonder duidelijk economisch of rechtmatig doel. Deze transacties worden nader onderzocht.	Het is niet uitvoerbaar om alle 'complexe en ongebruikelijk grote transacties' of die met een 'ongebruikelijk patroon zonder duidelijk economisch of rechtmatig doel' te onderwerpen aan pre-transactiemonitoring.	
4.1.2	QA4.9	69	Pre-transactiemonitoring	Een instelling heeft specifieke richtlijnen opgesteld op basis waarvan medewerkers bij een voorgenomen transactie kunnen bepalen of er sprake is van een ongebruikelijke transactie. Transacties die hieraan voldoen, worden doorgeleid naar de compliance officer en, na definitieve beoordeling op ongebruikelijkheid, eventueel gemeld – en waar nodig geweigerd.	Beschrijven van focus op sanctie-indicatoren, directe betrokkenheid van een bankmedewerker en maatwerk zouden uitkomst kunnen bieden.	
4.1.1	QA4.10	68	Pre-transactiemonitoring	Pre-transactiemonitoring kan zowel geautomatiseerd als handmatig plaatsvinden. Het proces stelt de instelling in staat om ongebruikelijke transacties al voor uitvoering te detecteren en waar nodig te stoppen.	Niet alleen stoppen van de transactie is relevant, maar ook het melden indien nodig. Bij pre-transactiemonitoring hier verder op ingaan.	
4.1.2	GP4.10	69	Business Rules	Good Practice - Business rules	De titel sluit niet aan bij de inhoud van deze GP.	Good Practice - Procs
4.1.2	GP4.11	69	Pre-transactiemonitoring	Een geldtransactiekantoor ziet dat een cliënt geregeld geld overmaakt naar de Filipijnen voor 'family support'. Het totaalbedrag loopt in 2 maanden op naar meer dan EUR 10.000. Na een kort onderzoek concludeert het kantoor dat er geen plausibele reden is voor de omvang van de transacties. De reeds uitgevoerde transacties worden gemeld aan de FIU. De volgende dag wil de cliënt EUR 3.000 storten. Uit navraag blijkt dat de cliënt geen plausibele reden geeft voor de omvang van de stortingen. De cliënt kan ook niet duidelijk maken hoe hij aan het geld komt. De instelling heeft een sterk vermoeden van witwassen en weigert de transactie. De instelling doet ook aangifte bij de politie en meldt de voorgenomen transactie aan de FIU.	Het document licht het belang van pre-transactiemonitoring toe en benadrukt het moment van pre-transactiemonitoring, i.e. voor het uitvoeren van de gedetecteerde transactie. In oq GP4.11 staat een case waarbij obv gegeneerde alert een aantal transacties naar de Filipijnen is gemeld aan de FIU. Op het moment dat de klant een vergelijkbare transactie naar de Filipijnen doet, wordt deze transactie geweigerd en niet uitgevoerd. Bovendien zal voor sommige typen alerts het moeilijk zijn om dit in de praktijk te brengen. Ook hier worden net als in 4.1.1 weinig handvatten geboden voor de uitvoering.	
4.1.2	GP4.13	69	Vermoedelijke witwastransactie	Uit verder onderzoek blijkt dat de Aziatische bank het verstrekte bankafschrift niet herkent.	Moet hieruit opgemaakt worden dat het common practice is om bij andere banken te verifiëren of documenten van hen afkomstig zijn? Het ligt voor de hand om van de klant zelf bewijs uit onafhankelijke en betrouwbare bron op te vragen en daar conclusies uit te trekken.	
4.1.2	GP4.13	69	Vermoedelijke witwastransactie	De bank weigert de transactie, doet aangifte bij de politie en meldt de voorgenomen transactie aan de FIU	Wat is de exacte reden en wettelijke grondslag dat hier aangifte bij de politie moet worden gedaan? Benoem dan specifieke gevallen waarbij een instelling aangifte moet doen bij de politie.	
4.1.2	QA4.12	70	Antwoord	Q: Wat is een alert? A: Een alert is een signaal dat duidt op een mogelijk ongebruikelijke transactie. Dit zijn bijvoorbeeld transacties die buiten het verwachte patroon en/of profiel vallen of die geen economisch of juridisch doel hebben. Alerts worden onder andere gegenereerd door het transactiemonitoringsysteem. De instelling volgt de alert op, zie hierna het gedeelte over alert handling (4.1.4)	Omdat al eerder in dit hoofdstuk over alerts wordt geschreven, is het zinvol om deze vraag aan het begin van het hoofdstuk te plaatsen of in de glossary op te nemen.	
4.1.2 4.1.3	GP4.14-19	70-72	Algemeen		Het document bevat niets over wat van instellingen kan worden verwacht tav bias detectie. Volgens de AP verwacht DNB dat instellingen hier procedures voor hebben. Dit is te vinden in de eerste door de Directie Coördinatie Algoritmes gepubliceerde 'Rapportage Algoritmerisico's Nederland'. Daarin is te lezen: 'Inzet van algoritmes voor monitoring is echter niet zonder risico's. Waar algoritmes ingezet worden om ongebruikelijke patronen te herkennen, bestaat ook snel het risico dat bias kan resulteren in ongewenste discriminerende effecten. Het is essentieel om vooraf mogelijke risico's voor publieke waarden en grondrechten in kaart te brengen. Maar ook om tijdens de inzet bekende en onvoorziene risico's te identificeren en te beheersen. Van belang is dat ook hier, net als bij andere toepassingen van technologie in de samenleving, mogelijk een chilling effect kan optreden. Dit dient ook meegenomen te worden bij het identificeren en beheersen van risico's. Adequate risicobeheersing kan voorkomen dat het inzetten van algoritmes met een hoog risico voor publieke waarden en grondrechten ook daadwerkelijk groepen of individuen treft. De Nederlandsche Bank (DNB) onderzoekt of financiële instellingen beleid en procedures hebben en maatregelen nemen om	
4.1.3	QA4.13	71	Antwoord	In het kader van de Wwft monitort de instelling transacties die gerelateerd zijn aan de dienstverlening van de instelling. Een betaling van de instelling zelf aan een eigen leverancier valt hier bijvoorbeeld buiten.	Conclusie obv dit antwoord is dat tussenrekeningen (mits niet gebruikt voor producten van klanten) buiten de monitoring kunnen blijven. Zou dit argument ook van toepassing zijn op het handelen voor eigen boek (bv door een Treasury afdeling)?	
4.1.3	GP4.15	71	Verschiedende methoden van alert generatie	Een deel van de monitoring vindt plaats met behulp van AI en modellen. Op deze manier kan de instelling mogelijk ongebruikelijke patronen en complexe transacties beter detecteren en nader onderzoeken.	Mogelijk nuttig om voorbeelden van risico's van het gebruik van AI op te nemen, bv tav privacy aspecten. Het gebruik van AI is sterk afhankelijk van data. Alvorens AI in te zetten moet eerst de data op orde	

4.1.3	GP4.15-19	71-72	Post-transactiemonitoring & detectie ongebruikelijke transacties	Door dit gebruik van voorspellende data-analyse (predictive analytics) kan de instelling geautomatiseerd en standaard bredere transactiepatronen, -structuren en netwerken van transacties detecteren. De instelling maakt hierbij gebruik van Data Trace Analysis om te borgen dat systemen en data tot op attribuutniveau zijn geïdentificeerd. Op basis hiervan heeft de instelling controlemaatregelen vastgesteld bij de bronsystemen en bij het transactiemonitoringsysteem. Deze maatregelen hebben	Er worden hier weinig handvatten geboden tav de uitvoering. Bv geldt 'Data Trace Analysis' voor alle data? En wat wordt precies bedoeld met 'tot op attribuutniveau geïdentificeerd'? De NVB Industry Baseline Models in alert and event generation geeft concrete condities waaraan een model dient te voldoen. Deze condities komen slechts in beperkte mate terug in dit document.	
4.1.3	GP4.16	71	Alert generatie	De instelling kwalificeert de transacties als ongebruikelijk (subjectieve indicator) en meldt deze aan de FIU.	Als smurfing aantoonbaar is, dan is het discutabel of hier een melding moet worden gedaan obv een subjectieve of objectieve indicator.	
4.1.4	Inleidende tekst	72	Alerts	Alerts zijn signalen die wijzen op een mogelijk ongebruikelijke transactie. Elk signaal dient te worden behandeld.	Wat wordt precies bedoeld met 'behandeld'? Verzoek om meer context en onderbouwing wat hieronder wordt verstaan en hoe zich dit verhoudt tot de risico-ebebaseerde aanpak.	
4.1.4	Inleidende tekst	72	Alerts	Signalen kunnen niet zonder meer worden gemeld als ongebruikelijke transactie, in dat geval worden transacties onrecht als ongebruikelijk gemeld dan wel onrecht geweigerd.	Beter om 'alerts' te gebruiken omdat anders onduidelijk is wat hier wordt bedoeld.	Alerts kunnen niet zonder meer worden gemeld als ongebruikelijke transactie, in dat geval worden transacties onrecht als ongebruikelijk gemeld dan wel onrecht geweigerd.
4.1.4	QA4.15	73	Antwoord	De procedures en werkprocessen borgen dat de doorlooptijden vanaf het genereren van de alert tot aan de melding aan de FIU-NL beperkt blijven en dat de juiste prioriteiten in de afhandeling van de alerts kunnen worden gesteld.	Hier wordt enkel gesproken over het beperken van doorlooptijden. Toevoegen dat een ongebruikelijke transactie onverwijld moet worden gemeld bij de FIU nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie bekend is geworden.	Hierbij wordt meegenomen dat een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie onverwijld nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie bekend is geworden, aan de FIU-NL moet worden gemeld.
4.1.4	QA4.16	73	Vraag	Wanneer is een transactie ongebruikelijk?	Deze vraag staat twee keer in het document, zie ook QA4.2.	Eenmaal verwijderen
4.1.4	QA4.18	74	Antwoord	• Een relatief groot aantal geautomatiseerd gesloten alerts kan wijzen op een niet adequaat beslismodel. • De instelling heeft een procedure waarin de geautomatiseerd gesloten alerts geëvalueerd worden, bijvoorbeeld met het oog op transactiepatronen.	Het is moeilijk om deze maatregel te koppelen aan de performance van een geautomatiseerd alert handling model omdat het doel van het gebruik van een dergelijk model is om een groot aantal false positives - gegenereerd door onderliggende rule-based modellen - te sluiten. In de praktijk zijn er twee manieren om automatisch gesloten alerts te evalueren. 1) Uitlegbaarheid van gesloten alerts bepalen, wat voor alle gesloten alert wordt verwacht; 2) evaluatie van een deel van de gesloten alerts als onderdeel van de review van het model op periodieke basis. Belang van onderbouwing, reflectie, feedback-loop en bijsturing kan sterker naar voren komen.	
4.1.4	GP4.21	74	Training		Voorheen werd nadruk gelegd op het toespelen van training op verschillende functies die medewerkers bekleeden. Dit ontbreekt hier. Kan de reden zijn dat er minder belang gehecht wordt?	
4.1.4	GP4.24	75	Analyse alert TF	De volgende elementen/combinatie van red flags spelen daarbij een rol: • een pintransactie in het grensgebied Turkije-Syrië • afsluiten van een lening die in een zeer kort tijdsbestek geheel wordt opgenomen • besteding van de lening correspondeert niet met de verklaring van de cliënt • opknippen van gelden in kleinere bedragen voor overboeken • gelden verkregen via een lening overboeken naar bepaalde landen.	De koppeling tussen red flags en de MOs van mist. Het is niet gemakkelijk om een klant te confronteren met één van de alerts, zonder hem of haar meteen te betichten van terrorisme. Daarom moet voorkomen worden dat een instelling zonder duiding van de MOs de genoemde red flags gaat detecteren. Daarnaast is het niet duidelijk hoe in deze GP met het risico op tipping-off om moet worden gegaan.	In deze GP de koppeling tussen red flags MO opnemen evenals het risico op tipping-off.
4.1.5	QA4.20	76	Antwoord	Het ligt in de rede dat transacties die in verband met witwassen of financieren van terrorisme aan politie of OM worden gemeld, ook aan de FIU worden gemeld; er is immers de veronderstelling dat deze transacties verband kunnen houden met witwassen of financieren van terrorisme.	Verduidelijken wat er met de melding aan OM of politie wordt bedoeld. Betreffen dit ook transacties die zien op fraude waarvan een klant (mogelijk) slachtoffer is en zelf aangifte heeft gedaan bij de politie?	...aangifte bij politie of OM in voorkomende gevallen...
4.1.5	QA4.21	76	Antwoord	Q: In hoeverre heeft het doen van een melding aan de FIU strafrechtelijke en civielrechtelijke gevolgen voor de instelling? A: Het belang van de meldplicht wordt onderstreept door de strafrechtelijke vrijwaring van art. 19 Wvft en de civielrechtelijke vrijwaring van art. 20 Wvft: • De strafrechtelijke vrijwaring ziet erop toe dat gegevens of inlichtingen die de instelling te goeder trouw bij melding verstrekt, niet kunnen worden gebruikt ten behoeve van een opsporingsonderzoek of strafrechtelijke vervolging van de instelling ter zake van witwassen of financieren van terrorisme. De wet breidt deze vrijwaring uit tot degene die de melding heeft gedaan – bijvoorbeeld een medewerker die voor de melding heeft gezorgd of die aan het opstellen van het meldingsbericht heeft meegewerkt. Als een instelling op juiste wijze, in lijn met de vereisten van de Wvft, gegevens heeft vertrekt aan de FIU, kan deze instelling bijvoorbeeld niet strafrechtelijk worden vervolgd voor het delen van deze informatie met de FIU. • De civielrechtelijke vrijwaring houdt in dat een instelling niet civielrechtelijk aansprakelijk is voor de schade die iemand anders (de cliënt of een derde) als gevolg van een melding lijdt wanneer is gehandeld in de redelijke veronderstelling dat uitvoering wordt gegeven aan de meldplicht. Hierbij kan gedacht worden aan eisen gesteld in een civielrechtelijke procedure op grond van wanprestatie, indien de instelling heeft besloten een transactie niet uit te voeren en deze te melden. Ook kan gedacht worden aan een actie op grond van een onrechtmatige daad, wegens eventuele schade die zou zijn ontstaan ten gevolge van een melding door een instelling.	Hoe verhoudt zich dit tot tipping off verbod? Hoe om te gaan met de situatie waar door pre-transaction monitoring de transactie met vertraging wordt doorgeleten? De civielrechtelijke vrijwaring gaat voorbij aan praktische uitvoering van transacties en verwachtingen daaromtrent (zie pre-transactionmonitoring) De verhouding tot het verbod op tipping-off is ook relevant in GP4.24.	
4.1.5	QA4.21	77	Antwoord	Deze vrijwarings gelden indien de melding te goeder trouw en op correcte wijze, conform de vereisten van de Wvft, heeft plaatsgevonden.	Laatste zin meer toelichten.	
4.1.5	QA 4.22	77	Vraag	Welke gegevens moeten worden gemeld aan de FIU?	De vraag wordt niet beantwoord. Er wordt niet vermeld welke gegevens er precies aan de FIU gemeld moeten worden.	Gegevens kort, niet limitatief opsommen.
4.1.5	QA4.27	78	Antwoord	De uitzonderingen staan bepaalde instellingen onder meer toe om informatie over een melding uit te wisselen met instellingen die behoren tot dezelfde groep en, onder strikte voorwaarden, met een andere instelling behorende tot dezelfde categorie.	Verduidelijken wat met dezelfde groep wordt bedoeld (banken, verzekeraars, betaalinstanties, financiële instellingen).	
4.1.5	QA4.28	79	Antwoord	Q: In hoeverre mag een melding van een ongebruikelijke transactie binnen de groep gedeeld worden?	Hier wordt voorbijgegaan aan de FATF guidance op dit gebied, welke ruimte biedt om hier op een andere manier invulling aan te geven.	Suggestie om te verwijzen naar FATF guidance.
4.1.5	QA4.29	79	Antwoord	Naast een melding aan FIU-NL is het mogelijk dat de instelling bij een sterk vermoeden van witwassen of financieren van terrorisme ook aangifte doet bij de politie.	Behoeft meer guidance en GP in welke gevallen het noodzakelijk of wenselijk is dat er ook aangifte wordt gedaan. Zie ook GP4.28. Wanneer is er sprake van een sterk vermoeden van witwassen waarbij aangifte bij de politie moet worden gedaan? Hoe verhoudt zich dit tot het verbod op tipping-off? Wat zijn de risico's voor de instelling als zij achteraf ten onrechte aangifte heeft gedaan? Onderbouwen waarom aangifte bij de politie nodig is en de wettelijke grondslag daarvoor irt de Wvft. Wanneer verplichtingen en consequenties voor poortwachters toenemen, is er aandacht nodig voor de bescherming van betrokken medewerkers. Wat zijn de gevolgen voor poortwachters als zij bij zware criminaliteit aangifte moeten doen en met naam en toenaam in het strafdossier terecht komen?	
4.1.5	QA4.31	79		Q: Wat wordt er met een melding aan de FIU gedaan? A: FIU-NL onderzoekt gemelde transacties. Dit onderzoek kan ertoe leiden dat een transactie 'verdacht' wordt verklaard. In dat geval meldt de FIU de transactie aan de opsporingsinstanties. De instelling krijgt hier over het algemeen bericht van.	Zijn er gevallen waarbij de instelling geen bericht ontvangt van een verdachtverklaring? Zo ja, hier de situatie en rationale beschrijven.	
4.1.5	QA4.30	79	vorderingen	Q: Moeten instellingen blijven melden bij de FIU indien er sprake is van een vordering van het OM? A: Ja. Instellingen kunnen geconfronteerd worden met een vordering van het OM om cliëntinformatie te verstrekken in het kader van een strafrechtelijk onderzoek naar een cliënt (of naar derden). De instelling kan informatie m.b.t. de vordering niet delen met haar cliënten. De verplichting tot het melden van ongebruikelijke transacties blijft gelden.	Het antwoord lijkt meer vragen te adresseren dan de vraag. Suggestie om aan te passen om verarring te voorkomen. Verder blijkt uit deze GP niet duidelijk dat een vordering trigger kan zijn voor het opstarten van een EDR, zoals wel vermeld in QA4.39. Suggestie om QA4.30 te plaatsen bij QA4.39.	Q: Instellingen kunnen geconfronteerd worden met een vordering van het OM om cliëntinformatie te verstrekken inkv een strafrechtelijk onderzoek naar een klant (of derden). Moeten instellingen blijven melden bij de FIU indien er sprake is van een vordering van het OM? A: Ja. De verplichting tot het melden van ongebruikelijke transacties blijft gelden bij het onderzoeken van de transacties die gerelateerd zijn aan de gedane vordering. Iet hierbij op dat het feit dat klant nooit van de vordering zelf op de hoogte mag worden gebracht. Hiervoor geldt geheimhouding.
4.1.5	GP4.28	80	Melden transacties waarvan aangifte is gedaan	Een instelling meldt transacties die in verband met witwassen of terrorismefinanciering aan politie of het Openbaar Ministerie zijn gemeld, ook als ongebruikelijke transactie aan de FIU. Er is immers aanleiding om te veronderstellen dat de transactie verband kan houden met witwassen of	Consistentie in terminologie doorvoeren (aangifte doen vs melden).	
4.1.6	QA4.34	81	Antwoord	Q: Wat is backtesting? A: Evaluatie van business rules en modellen kan plaatsvinden door middel van het zogenoemde 'backtesting'.	De vraag wordt niet beantwoord. Suggestie om uitleg of definitie van backtesting op te nemen.	

4.1.6	QA4.34	81	Antwoord	Backtesting kan op verschillende manieren, zoals: 1. Een test waarbij achteraf een selectie van transacties wordt geanalyseerd die binnen de toenmalige configuratie van het systeem niet tot een alert hebben geleid. Het doel hiervan is vast te stellen of deze transacties terecht niet tot een alert hebben geleid ('true negatives') of dat bepaalde transacties toch indicatief zijn voor mogelijke ongebruikelijk gedrag ('false negatives'). 2. Een analyse van de transacties die als mogelijk ongebruikelijk zijn opgemerkt via een andere route dan post-transactiemonitoring. Het doel van deze vorm van backtesting is te analyseren in hoeverre het transactiemonitoringsysteem in staat is deze ongebruikelijke transactiepatronen en transacties te detecteren. 3. Een test waarbij business rules met veel of alleen maar 'false positive' alerts worden geanalyseerd. Het doel van deze test is te onderzoeken of deze business rules wel relevant zijn en eventueel hoe deze business rules, na aanpassing, verhoudingsgewijs meer 'true positives' kunnen genereren. 4. Een test waarbij achteraf de tijdigheid van meldingen van ongebruikelijke transacties wordt geanalyseerd met het doel om die te verbeteren.	1. Onduidelijke definitie, graag eenduidiger formuleren. 2. Vermelden dat dit sample-based testing wordt bedoeld. 4. Hoe is tijdigheid gedefinieerd voor backtesting?	
4.1.6	GP4.31	82	Testen	Een instelling houdt de business rules en de instellingen van het transactiemonitoringsysteem actueel en test deze structureel. De instelling legt de tests en de uitkomsten daarvan vast. Ook monitort de instelling op basis van management informatie of de output van de verschillende business rules en modellen (bijv. in de vorm van aantallen alerts, FIU-meldingen en bijbehorende bedragen) aansluit bij de in de risicoanalyse (SIRA) geïdentificeerde risico's. Een te beperkte output van het transactiemonitoringsysteem geeft de instelling inzicht in welke business rules en modellen onvoldoende de inherente risico's in de portefeuille oppikken en of er aanvullende maatregelen moeten worden getroffen.	Duidelijker aangeven dat hier aan feedback vanuit backtesting naar de SIRA wordt gerefereerd.	
4.1.6	GP4.32	82	Feedback-loop	De bank heeft deze waarneming aangevuld met een data- en risicoanalyse, om te na te gaan of bij potentiële aanpassingen de business rule het beoogde risico nog voldoende afdekt.	Een keer 'te' teveel in deze zin.	..om na te gaan of bij potentiële aanpassingen de business rule het beoogde risico nog voldoende afdekt.
4.2	QA4.35	83	Review	indien het risico van betrokkenheid van een cliënt bij witwassen of financieren van terrorisme daartoe aanleiding geeft.	Suggestie om de tekst concreter te maken.	indien er wijzigingen in het gedrag, profiel of de gegevens van de klant zijn opgetreden die een indicatie geven dat het risico van de klant op betrokkenheid bij witwassen of financieren van terrorisme hoger is dan voorheen.
4.2	Inleidende tekst	83	Review	Een review van de cliënt is van belang om het risicoprofiel en de onderliggende gegevens actueel te houden. Op basis daarvan kan de instelling nagaan of de cliënt nog past binnen de risicotolerantie en of er aanvullende maatregelen nodig zijn dan wel of er volstaan kan worden met minder maatregelen. Een review van de cliënt kan plaatsvinden n.a.v. het verstrijken van een periode (periodieke review) en/of n.a.v. het optreden van gebeurtenissen/signalerings/alerts ('event-driven review'). Deze alerts kunnen bijvoorbeeld ontstaan vanuit de transactiemonitoring, wijzigingen in de gegevens van de cliënt en vanuit externe bronnen.	In tegenstelling tot de Leidraad Wwft 2020 wordt de 'verplichting' van een periodieke review vrijblijvend beschreven. De Wwft kent deze 'verplichting' niet, anders dan het 'actueel houden' en 'actualiseren' van de gegevens relevant voor het klantonderzoek. Het concrete resultaat is dat een (expliciete) review achterwege kan blijven als: 1) zich geen omstandigheid voordoet waardoor een review aan de orde is en 2) de instelling redelijke maatregelen heeft getroffen die er toe hebben geleid dat de klantgegevens actueel zijn. Het ontbreekt echter aan meer duidelijkheid die aansluit op de NVB Industry Baseline Ongoing Due Diligence om aan te geven dat er meer op EDRs gesteund kan worden. Suggestie om hier tekst op te nemen die aansluit bij de belangrijke principes uit die Industry Baseline. • Banks can perform ODD in a risk-based manner (i.e. relying on relevant EDRs instead of PRs as their default CDD method). • Banks determine themselves which CDD methods they apply to comply with the Wwft. Zie ook GP4.40	van de 'verplichting' tot klantreview. Is dit een verplichting JN?
4.2	QA4.35	83	Review	Een review is met name van belang als er sprake is van een hoger risico of als er signalen zijn dat het risicoprofiel van de cliënt is gewijzigd.	Ingevolge art. 3 lid 11 Wwft moeten de gegevens uit het klantonderzoek actueel worden gehouden, ongeacht de risicoclassificatie. Dat geldt ook voor laag en neutraal risico klanten.	Een review is van belang als er wijzigingen zijn in het klantprofiel, met name om vast te stellen of er wijzigingen zijn in het risicoprofiel van de klant.
4.2	QA4.35	83	Review	indien de instelling twijfelt aan de juistheid of volledigheid van eerder verkregen gegevens van de cliënt	Eik gegeven waar twijfels over ontstaan, is aanleiding zijn voor follow-up.	
4.2	QA4.35	83	Review	De instelling neemt redelijke maatregelen om de gegevens van de cliënt actueel te houden.	Deze bepaling in lijn bregen met de gemaakte afspraken in de NVB Industry Baseline 'Client data actualisation', waarin een expliciete risicogebaseerde aanpak per risicoscenario is opgenomen.	
4.2	QA4.35	83	Review	De gegevens met betrekking tot de cliënt worden in elk geval geactualiseerd indien relevante omstandigheden van de cliënt veranderen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan opmerkelijk en afwijkend transactiegedrag of indien een cliënt deel uit gaat maken van een andere of gewijzigde eigendoms- of zeggenschapsstructuur. Ook kan gedacht worden aan signalen die een instelling ontvangt vanuit bijvoorbeeld de cliënt zelf, uit rechtszaken en uit de pers.	Hierbij mist de nuancering dat een instelling adequate systemen en processen moet hebben ingericht om deze relevante signalen te kunnen detecteren. Indien dat het niet het geval is zal teruggevallen moeten worden op periodieke reviews.	Nuancering opnemen mbt adequate EDR-trigger systemen. Zie GP4.40.
4.3	QA4.36	84	Antwoord	Afhankelijk van het risico en de signalen kan de instelling volstaan met het raadplegen en analyseren van interne en externe bronnen. Klantcontact zal niet in alle gevallen nodig zijn.	Toelichten met een GP wanneer wel klantcontact nodig is.	
4.2	QA4.37	84	Antwoord	Na de cliëntreview beschikt de instelling over een actueel en goed vastgelegd cliëntendossier dat voldoet aan de vereisten. De instelling heeft ook het risicoprofiel van de cliënt geactualiseerd.	Aan welke vereisten wordt hier gerefereerd? Graag concreter beschrijven.	
4.2	QA4.39	85	Antwoord	Indien sprake is van onacceptabele risico's of indien niet kan worden voldaan aan de eisen van het cliëntonderzoek, dient de instelling de cliëntrelatie bij de eerstvolgende mogelijkheid te verbreken.	Begrip 'eerstvolgende mogelijkheid' verduidelijken en een GP opnemen.	
4.2	GP4.35	85	Review	Een instelling voert bij een review ten minste de volgende acties uit: • Check op sancties en PEP. Bij hoge risico's wordt ook een check gedaan op bad press. • Analyse van de transacties van de cliënt, waarbij wordt nagegaan: - of transacties passen binnen doel en aard van de relatie - of de transacties in lijn zijn met de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden - of er sprake is van opvallende transacties of transactiepatronen, waarbij de instelling betreft de hoogte van bedragen en ongebruikelijk veel cash transacties, bedragen die gelijk worden doorgestort naar een andere rekening, mogelijk gebruik van de rekeningen door derden, en onbekende tegenpartijen. Transacties die hierbij opvallen en niet direct kunnen worden verklaard, worden nader geanalyseerd. Ten behoeve van deze analyse wordt zo nodig nadere informatie ingewonnen bij de betreffende	Acties die ongoing worden uitgevoerd, hoeven niet herhaald te worden bij een review. Sancties en PEP-screening en transactieanalyse zijn op een voortdurende wijze geïmplementeerd, waardoor het niet nodig is deze acties bij een review te herhalen.	
4.2	GP4.35	85		Check op sancties en PEP. Bij hoge risico's wordt ook een check gedaan op bad press.	Apostrophe in risico's en voetnoot 85 in supercript zetten.	
4.2	GP4.35	85	Review	- of de transacties in lijn zijn met de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden	Beter te verwoorden met: 'of de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden passend zijn bij het klantbeeld'	
4.2	GP4.37	86	Aanvullende informatie en ext	Tijdens de review blijkt dat de cliënt als PEP kwalificeert. De instelling neemt daarop de in haar belei	Goed om in de GP te nuanceren obv welke gronden en wettelijke artikelen de instelling afscheid neemt. Dus door de weigering van medewerking van de PEP kan de instelling het klantonderzoek zoals beschreven in art. 3 Wwft niet succesvol afronden en haar Wwft-verplichtingen niet nakomen. Derhalve dient de instelling obv art. 5 lid 3 Wwft de zakelijke relatie te beëindigen.	

4.2	GP4.38	86	Beperken dienstverlening	De bank besluit om de private banking rekening te sluiten. De cliënt kan de betaalrekening behouden.	Hoe past het beperken van de dienstverlening tot een betaalrekening tov de vereisten van art.3 3/5 Wwft die vereisen dat de hele zakelijke relatie moet worden beëindigd? Betekent dit dat banken als bepaalde producten van een klant Wwft issues met zich mee brengen zij ook voldoen aan de Wwft als deze specifieke producten of diensten worden beëindigd en andere producten dan kunnen doorlopen? Is dit een gewijzigde benadering?		
4.2	GP4.38	86	Beperken dienstverlening	Dit regime houdt onder meer in dat betalingen vanaf 2.000 euro in een aparte verwerking komen, waarbij deze vooraf door de bank worden bekeken en goedgekeurd alvorens ze verder verwerkt worden.	Voor de beperking in deze GP aangegeven hoe dit staat in de instant payment wetgeving. Verder wordt met de GP de indruk gewekt dat vanaf €2.000 er al sprake is van een hoog risico betaling. Dit lijkt willekeurig en zal veelal niet stroken met de AML/CFT praktijk.	€2000 uit deze GP laten.	
4.2	GP4.39	86	Relevante gegevens	De instelling heeft per risicocategorie vastgelegd welke gegevens relevant zijn voor de vastgestelde risico's en hoe vaak de gegevens in het cliëntdossier geactualiseerd moeten worden. Op basis hiervan heeft de instelling haar reviewprocedure ingericht.	Suggestie om dit naar een hoger niveau te brengen. Instellingen kennen bv verschillende soorten opvolging (event assessments, alert handling, full periodic review, focused review, etc...). Welke gegevens geactualiseerd worden, hangt van het event/de situatie.		
4.2	GP4.40	86	Periodiciteit bepalen	De instelling heeft per risicocategorie de periodiciteit van de review vastgelegd. Voor lagere risico's hanteert de instelling een systeem van 86 event-driven review, dat wil zeggen dat de instelling in die gevallen alleen overgaat tot een review als er signalen zijn (vanuit externe bronnen, interne bronnen/transacties of vanuit informatie uit klantcontact) dat het risicoprofiel is gewijzigd dan wel dat de cliëntgegevens niet actueel zijn.	Paar typo's. Mist een apostrophe in risico's, voetnoot 86 niet in superscript en spatie voor een komma		
4.2	GP4.40	86	Periodiciteit bepalen	• de cliënt een nieuwe dienst of product vraagt	Als het nieuwe product het risicoprofiel niet verandert, is dit niet nodig. Bv als de klant een spaarrekening opent of een extra betaalpas/creditcard aanvraagt. Dat wijzigt doorgaans het risicoprofiel niet. Nuanceren door te verwoorden dat het gaat om een nieuwe dienst of product waarmee nieuwe risico's gepaard gaan.		
4.2	GP4.40	86	Periodiciteit bepalen	De instelling heeft in haar bedrijfsvoering, onder meer in haar proces van transactiemonitoring, geborgd dat signalen tijdig naar boven komen. De instelling test periodiek de werking hiervan. De compliancefunctie houdt hier toezicht op.	Hierbij mist de nuancering dat een instelling over adequate EDR-trigger systemen moet beschikken relevante signalen goed te kunnen detecteren.	In deze GP nuancering opnemen tav adequate EDR-trigger systemen. Zie QA4.35	
4.2	GP4.41	87	Afspraken met cliënt	Een instelling heeft contractueel vastgelegd dat de cliënt wisselingen in het bestuur en in de aandeelhouders direct meldt aan de instelling	Het is geen Wwft vereiste om klantafspraken te maken tav bestuurswisselingen.		
EN version							
4.1	Introduction	EN 57	Transactiemonitoring	om criminele geldstromen te weren EN: To keep out criminal financial flows	We note that the Leidraad 2020 states "Financiële instellingen hebben een sleutelrol in deze bestrijding door te signaleren en te weren dat criminele geldstromen door het financiële stelsel lopen; de zogenoemde "poortwachtersfunctie", which is in line with the text used in the document "om criminele geldstromen te weren", however we would like to make the following remarks: 1. Leidraad is for both Wwft and SW and this statement is more in line with SW, due to the more strict application, in our view; 2. text in the context of this document can lead into unclarity on the Gatekeeper role. Gatekeepers are not be required to detect criminal money, but unusual transactions / behavior in relation to what Wwft obliged entities should be doing.	Reword to clearly reflect the role and responsibility of gatekeepers.	
4.1	Introduction	EN 57	Transactiemonitoring	Ook kan de instelling vermoedelijke witwas- of terrorismefinancieringstransacties detecteren en weigeren. EN: It can also detect and reject transactions if it suspects that they are related to ML/TF.	The refusal of transactions is not possible in many cases: 1. application: this cannot be applied to all types of products (e.g., instant payments and SEPA legislation); 2. tip-off: how can tipping-off be avoided if payments are rejected based on suspicion? Chapter 4 needs to describe in which situations intended transactions can be refused (walk in clients, trade finance).	Clearly define pre-transaction monitoring and the expectations regarding rejecting transactions.	
4.1	QA4.4	EN	Answer	Using historical transaction datasets	Can only historical data can be used for testing?		
4.1.1	QA4.7	EN 61-62	Answer	Peer groups can be defined based on a number of client characteristics, such as sector, legal form, age, natural personhood, transaction behaviour , income, country of origin, etc. ETP can also be created for a peer group. This does require the peer groups to be sufficiently homogeneous in terms of customer behaviour.	Transaction behaviour can be a biased way to create peer groups and lead to odd results. It should be clear that peer grouping can only occur in situations where it is being used objectively and in a controlled manner. The NVB Industry Baseline for ETP defines peer groups as client groups with similar characteristics. It also uses ETP client groups referring to homogeneous groups.	a) Suggest to use or make reference to the terminology from NVB Industry Baseline to clarify peer groups. b) Remove part on transaction behaviour as it is not in line with the agreed NVB Industry Baseline (see Chapter 1.3 Determining ETP) and can create ambiguity.	
4.1.1	GP4.4	EN 63	Linking business rules and risk analysis	In preparing its business rules, the bank takes various factors into consideration, such as: - the transaction's country of origin or country of destination; - international transactions effected from off-shore countries through the Netherlands to other off-shore countries	Both factors relate to geography risk. Granted that offshore locations pose a different type of risk than other types of high risk geographies but other HRG may pose more ML/TF concerns. Why are these referenced separately?	Suggestion to merge the two bullets relating to jurisdiction/geography risk into one.	
4.1.1	GP4.6	EN 64	Ongebruikelijke transacties via outlier detectie	Op basis van data-analyse en modellen detecteert een instelling outliers. Hierbij wordt onder meer gekeken naar transactievolume, aantallen transacties, transacties naar hoog-risicolanden of -sectoren, en ook naar afwijkende patronen in gebruikte IP-adressen of andere technische kenmerken. Hierdoor detecteert de instelling ook ongebruikelijke transacties die niet met behulp van de business rules worden geïdentificeerd. De instelling gebruikt de resultaten hiervan voor het aanscherpen van haar risk appetite. EN: An entity uses data analysis and modelling to detect outliers. In doing so, it looks at transaction volumes, numbers of transactions, transactions to high-risk countries or sectors, and anomalous patterns in IP address data or other technical characteristics. As a result, the entity also detects unusual transactions that it would not be able to identify using only its business rules. The entity uses the outcomes of this analysis to adjust its risk appetite.	IP addresses too specific and it is unclear what the expectation is regarding the gatekeepers' role.	Suggest to remove anomalous patterns in IP address data.	
4.1.1	GP4.7	EN 64	Risk appetite and business rules	In haar risicoanalyse heeft een instelling ook haar risk appetite vastgelegd. Daarbij heeft ze vastgesteld welke activiteiten (in termen van aard en omvang) buiten haar risk appetite vallen. Een instelling gebruikt haar risk appetite vervolgens door deze te vertalen naar business rules. Op basis hiervan heeft de instelling in haar business rules onder meer passende grenswaarden gedefinieerd voor het aantal tikkes, cryptobetalingen, betalingen van en naar hoog risicolanden, cash opnames en stortingen. Dit betekent dat transacties die boven deze grenswaarden komen door het transactiemonitoringsysteem worden opgemerkt, waarna ze nader onderzocht worden. EN: The entity then uses its risk appetite by translating it into business rules, defining appropriate limits for the number of payment requests, crypto payments, payments to and from high-risk countries, and cash withdrawals and deposits, as well as for other transactions. This means that transactions that exceed these limits are flagged by the transaction monitoring system, after which	Number of tikkie/payment requests is too specific and can lead to biased business rules and unclear expectations regarding the gatekeepers' role.	Suggestion to remove the reference to the number of tikkie from text.	
4.1.2	Introduction	EN 64-65	Vermoedelijke ML/TF	Een instelling mag in ieder geval geen transacties uitvoeren die witwassen en/of financieren van terrorisme faciliteren, of waar het vermoeden bestaat dat dit het geval is. Ook bij overige transacties moeten instellingen een afweging maken of deze geteeld op de risico's op witwassen en/of financieren van terrorisme kunnen worden uitgevoerd. Het is van belang dat instellingen adequate maatregelen treffen om ongebruikelijke transacties te detecteren, ook voordat deze uitgevoerd worden. EN: Entities may in any case not conduct transactions that facilitate money laundering or terrorist financing, or where there is a suspicion that this is the case.	The way in which 'where there is a suspicion that this is the case' is used implies rejection of transactions based on grounds of suspicion. Would that not be tipping-off if rejecting transactions based on suspicion and therefore instead of preventing ML/TF contribute into new ways to avoid detection?		

4.1.2	QA4.9	EN 65	What kind of transactions should be considered suspicious?	A suspected ML/TF transaction means that there is a significant likelihood that the transaction will facilitate money laundering or terrorist financing, which must be determined on a case-by-case basis.	<p>The chapter references three distinct concepts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unusual transactions - suspicious transactions - transactions with a significant likelihood that it facilitates ML/TF. <p>How are these concepts different from each other? The text in this section eludes to the fact that unusual transactions may be suspicious but there is no direct comparison and therefore clear distinction between the two.</p> <p>Also, Wwft only mandates unusual transactions and the use of these three different terms is not in line with terminology in the NVB Industry Baselines.</p> <p>The GP document includes suspicious and that these must be reported/rejected. Is this now a new requirement for Gatekeepers?</p>	
4.1.4	GP4.23	EN	Alert analysis		To what extent is sector analysis required?	